

**TELEKOMÜNİKASYON
KURUMU**

2005

FAALİYET RAPORU

İÇİNDEKİLER

Şekiller Listesi	V
Çizelgeler Listesi	VI
Simgeler ve Kısaltmalar	VII
1. TELEKOMÜNİKASYON KURUMU VE YAPISI	2
1.1. Kurumsal Yapı	2
1.1.1. Kurul Kararları	4
1.1.2. İnsan Kaynakları	4
1.1.3. Mali Yapı	5
1.1.4. Fiziki Altyapı, Kurum Hizmet Binası	7
1.1.5. Kurumsal e – Dönüşüm Çalışmaları	8
1.2. Telekomünikasyon Kurumu Hizmet Sunum İlkeleri	8
1.2.1. ISO 9001:2000 Kalite Yönetim Sistemi (KYS)	8
1.2.2. Kurumun Kalite Politikası	9
1.2.3. Kurumun Misyonu	9
1.2.4. Kurumun Vizyonu	9
1.3. Tüketici Şikayetleri Merkezi	9
2. TÜRKİYE’DE TELEKOMÜNİKASYON SEKTÖRÜ	12
2.1. İşletmeciler ve Sunulan Hizmetler	12
2.1.1. Uydu İşletmecileri	12
2.1.2. GMPCS Mobil Telefon Hizmeti Veren İşletmeciler	12
2.1.3. Kablolı ve Kablosuz İnternet Servis Sağlayıcılığı Hizmeti Veren İşletmeciler ..	13
2.1.4. Karasal Hatlar Üzerinden Veri İletimi Yapan İşletmeciler	13
2.1.5. Uzak Mesafe Telefon Hizmetleri Sunmak Üzere Yetkilendirilmiş İşletmeciler ..	13
2.1.6. Ortak Kullanımlı Telsiz Hizmetleri Sunmak Üzere Yetkilendirilmiş İşletmeciler ..	13
2.1.7. Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcılar	14
2.1.8. İşletmeci Sayısı	14
2.2. Telekomünikasyon Göstergeleri	15
2.2.1. 2005 Yılı PSTN Verileri	15
2.2.2. 2005 Yılı GSM Verileri	19
2.2.3. PSTN-GSM VE UMTS Karşılaştırması	24
3. DÜZENLEME, YETKİLENDİRME, DENETLEME VE UZLAŞTIRMA FAALİYETLERİ	30
3.1. Düzenlemeler	30
3.1.1. Tarife Düzenlemeleri	30
3.1.2. Erişim ve Arabağlantı Düzenlemeleri	35
3.1.3. Numaralandırma Düzenlemeleri	38
3.1.4. Tüketici Hakları Düzenlemeleri	39

3.1.5. Rekabetin Sağlanmasına Yönelik Düzenlemeler	40
3.1.6. Elektronik İmza Düzenlemeleri	45
3.1.7. Devam Eden Düzenleme Çalışmaları	46
3.1.8. Merkezi Mobil Cihaz Kimlik Tanımı Veri Tabanı (CEIR)	47
3.1.9. Spektrum Yönetimi	49
3.1.10. Telsiz Kullanıcıları Tarih Bildirim ve Tahakkuk İşlemleri	55
3.1.11. Teknik Düzenleme ve Standardizasyon Düzenleme Faaliyetleri	56
3.1.12. Teknik Düzenleme ve Standardizasyondaki Uygulamalar	60
3.1.13. Teknik Düzenleme ve Standardizasyon Konusunda Sektörü Bilgilendirme Toplantıları	61
3.2. Yetkilendirme	62
3.2.1. Altyapı İşletmeciliği Hizmeti Yetkilendirme Ekinin Yayımlanması	62
3.2.2. İnternet Servis Sağlayıcılığı Hizmeti Ekinin Gözden Geçirilmesi	62
3.2.3. Kablo Platform Hizmeti Yetkilendirme Ekinin Yayımlanması	62
3.2.4. Genişbant Sabit Telsiz Erişim Hizmeti Yetkilendirme Ekinin Yayımlanması	62
3.2.5. TTAŞ Görev Sözleşmesinin İmtiyaz Sözleşmesine Dönüşmesi	63
3.2.6. 5189 ve 5335 sayılı Kanunlarla Öngörülen Görev Sözleşmelerinin İmzalanması	63
3.2.7. Elektronik Haberleşme Kanunu Taslağı	63
3.2.8. Devam Eden Yetkilendirme Çalışmaları	64
3.3. Denetleme ve Uzlaştırma	66
3.3.1. GSM Mobil Telefon İşletmecilerinin Hizmet Kalitesi Yükümlülükleri ile İlgili Ölçütlerin Belirlenmesi ve Ölçümüne İlişkin Tebliğ	66
3.3.2. Spektrum İzleme ve Denetimi Faaliyetleri	66
3.3.3. Milli Monitör Sistemi	68
4. ULUSLARARASI İLİŞKİLER	70
4.1. Avrupa Birliği	70
4.1.1. Ulusal Program	70
4.1.2. Müzakere Süreci	70
4.1.3. Projeler	70
4.1.4. İlerleme Raporu	71
4.1.5. Alt Komite Toplantısı	71
4.1.6. Grup ve Komitelere Katılım	72
4.1.7. TAİEX Faaliyetleri	72
4.1.8. Diğer Faaliyetler	70
4.2. Uluslararası Telekomünikasyon Kuruluşlarıyla İlişkiler	73
4.3. Diğer Uluslararası Kuruluşlarla İlişkiler	75
4.4. Bölgesel İşbirliği Kuruluşları	75
4.5. Uluslararası Anlaşmalar	76
4.6. Avrasya Telekomünikasyon Düzenlemelerinde İşbirliği Projesi	76
Notlar	77

Şekiller Listesi

Şekil 1-1	Organizasyon Şeması	3
Şekil 1-2	Bölge Müdürlükleri ve Bağlı İller	3
Şekil 1-3	Kurum Gelirleri (YTL)	5
Şekil 1-4	Hazineye Yapılan Aktarmalar (YTL)	6
Şekil 1-5	2005 Yılı Kurum Harcamaları (YTL)	6
Şekil 2-1	PSTN Abone Sayıları ve Bir Önceki Yıla Göre Artış Oranları	16
Şekil 2-2	Türk Telekom Abonelerinin Bölgesel Dağılımı	17
Şekil 2-3	2005 Yılı İtibariyle Türk Telekom Personel Dağılımı	18
Şekil 2-4	Kablo TV Hizmet Sektörü	19
Şekil 2-5	Ülkemizde GSM Abone Sayıları ve 2011 Yılına Kadar Artış Tahmini.	20
Şekil 2-6	GSM Abone Sayıları ve Bir Önceki Yıla Göre Artış Oranları	20
Şekil 2-7	GSM Abonelerinin Ön Ödemeli ve Faturalı Dağılımı	21
Şekil 2-8	GSM Şirketlerinde Çalışan Eleman Sayısı, Çalışan Başına Yıllık Gelir ve Abone Başına Aylık Ortalama Gelir Değerleri.	22
Şekil 2-9	2004 ve 2005 Yılları SMS Sayıları	22
Şekil 2-10	2005 Yılı SMS Sayılarının Aylara Göre Dağılımları	23
Şekil 2-11	Yıllara Göre Baz İstasyonu Sayıları ve GSM Penetrasyon Oranı ile İlişkisi	23
Şekil 2-12	Yıllara Göre Baz İstasyonlarının Bölgesel Dağılımı	24
Şekil 2-13	PSTN – GSM Abone Sayıları Değişimi	24
Şekil 3-1	Sabit Fiyatlarla Türk Telekom'un Bazı Tarifelerinin Değişimi (2002-2005)	30
Şekil 3-2	Sistem Kurma İzinleri Bulunan Telsiz Cihazların Sayısal Dağılımı (2004)	54
Şekil 3-3	Sistem Kurma İzinleri Bulunan Telsiz Cihazların Sayısal Dağılımı (2005)	54
Şekil 3-4	Ruhsat Almış Telsiz Cihazı Kullanıcılarının Sayısal Dağılımı (2004)	54
Şekil 3-5	Ruhsat Almış Telsiz Cihazı Kullanıcılarının Sayısal Dağılımı (2005)	55

Çizelgeler Listesi

Çizelge 1-1	Yıllara Göre Kurul Toplantı ve Kurul Kararı Sayısı	4
Çizelge 1-2	Telekomünikasyon Uzman ve Uzman Yardımcılarının Sayısı	4
Çizelge 1-3	Çalışanların Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı	4
Çizelge 1-4	Çalışanların Cinsiyete Göre Dağılımı	4
Çizelge 1-5	Tüketici İstek ve Şikayetleri	10
Çizelge 2-1	Kurumumuz Tarafından İncelenen ESHS'lerin Bildirim Süreçleri	14
Çizelge 2-2	Lisanslı İşletmeci Sayıları	14
Çizelge 2-3	PSTN Abone Sayıları	15
Çizelge 2-4	Nüfusa Göre PSTN Penetrasyon Değerleri	16
Çizelge 2-5	Türk Telekom Abonelerinin Bölgesel Dağılımı (2005)	17
Çizelge 2-6	GSM Abone Sayıları ve Yüzde Artış Oranları	21
Çizelge 2-7	Telekomünikasyon Sektörünün Yıllık Gelir-Yatırım Bilgileri (Milyar USD)	25
Çizelge 2-8	Yıllar İtibariyle ADSL Abone Sayıları	26
Çizelge 2-9	Yıllar İtibariyle İnternet Kullanıcı Sayıları	27
Çizelge 3-1	Standart Referans Arabağlantı Ücret Tarifeleri	35
Çizelge 3-2	2005 Yılında İşletilen Uzlaştırma Prosedürleri	36
Çizelge 3-3	2005 Yılında Kuruma Sunulan Erişim ve Arabağlantı Sözleşmeleri	37
Çizelge 3-4	31.12.2005 İtibariyle Piyasa Analizlerinde Mevcut Durum.	44
Çizelge 3-5	Kurumumuz Personeline Verilen Eğitimler	58
Çizelge 3-6	Enterferans Şikayetleri	67
Çizelge 3-7	MMS Konfigürasyonu	68

Simgeler ve Kısaltmalar

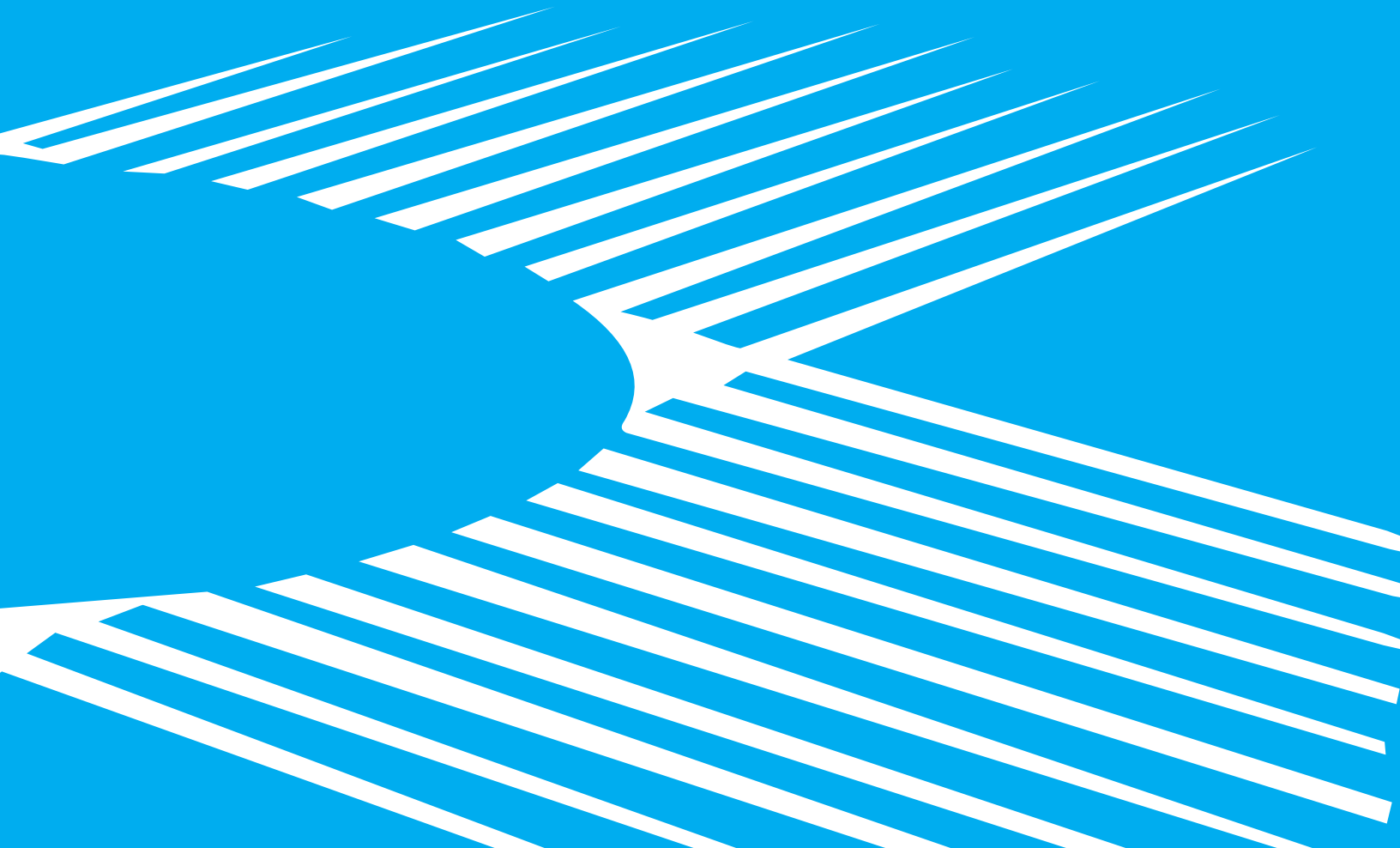
(x*)DSL	Sayısal Abone Hattı
	(*: x yerine kullanılan harfler teknolojinin farklı tiplerini ifade etmektedir.)
1G	Birinci Nesil Mobil Haberleşme Sistemleri
2G	İkinci Nesil Mobil Haberleşme Sistemleri
3G	Üçüncü Nesil Mobil Haberleşme Sistemleri
AB	Avrupa Birliği
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
ADSL	Asimetrik Sayısal Abone Hattı
AK	Avrupa Komisyonu
ATM	Asenkronize Transfer Modu
BİMER	Başbakanlık İletişim Merkezi
BM	Birleşmiş Milletler
BT	Bilgi Teknolojileri
CE	Uygunluk İşareti
CEM	Ülke Ekonomik Momerandumu
CEPT	Posta ve Telekomünikasyon İdareleri Avrupa Konferansı
COCOM	İletişim Komitesi
DİR	Dahilde İşleme Rejimi
DTÖ	Dünya Ticaret Örgütü
ECC	Elektronik Haberleşme Komitesi
ECO	Avrupa Haberleşme Ofisi
ECTRA	Avrupa Telekomünikasyon Regülasyon Komitesi
EMC	Elektromanyetik Uyumluluk
EPG	Etkin Piyasa Gücü
ERC	Avrupa Radyokomünikasyon Komitesi
ERG	Avrupa Elektronik Haberleşme Düzenleyici Otoriteleri Grubu
ERO	Avrupa Radyokomünikasyon Ofisi
ESHS	Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcısı
ETO	Avrupa Telekomünikasyon Ofisi
ETSI	Avrupa Telekomünikasyon Standartları Enstitüsü
FM	Frekans Modülasyonu
GHz	Giga Hertz
Gİ	Genel İzin
GSMH	Gayrı Safi Milli Hasıla
GMPCS	Uydular Üzerinden Küresel Haberleşme Sistemi
GSM	Küresel Mobil Komünikasyon Sistemi

Hz	Hertz
ICAO	Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü
IMEI	Uluslararası Mobil Cihaz Kodu
IMO	Uluslararası Denizcilik Örgütü
IP	İnternet Protokolü
IRG	Bağımsız Düzenleyici Grup
ISDN	Tümleşik Hizmetler Sayısal Ağı
ISPC	Uluslararası İşaretler Nokta Kodu
ISO	Uluslararası Standardizasyon Örgütü
ISS	İnternet Servis Sağlayıcısı
ITS	Uluslararası Telekomünikasyon Topluluğu
ITU	Uluslararası Telekomünikasyon Birliği
ITU-R	Uluslararası Telekomünikasyon Birliği/Radyokomünikasyon Sektörü
ITU-RR	Uluslararası Telekomünikasyon Birliği/Telsiz Tüzüğü
ITU-SAT	Uluslararası Telekomünikasyon Birliği/Uydu konusunda Sektörler arası
ICC	Koordinasyon Komitesi
ITU-D	Uluslararası Telekomünikasyon Birliği/Kalkınma Sektörü
ITU-T	Uluslararası Telekomünikasyon Birliği/Telekomünikasyon Standardizasyon Sektörü
KDV	Katma Değer Vergisi
KEİ	Karadeniz Ekonomik İşbirliği
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
KHz	Kilo Hertz
KYS	Kalite Yönetim Sistemi
LVD	Düşük Voltaj Direktifi
MAHU	Milli Askeri Haberleşme Uydu
MFİB	Merkezi Finans İhale Birimi
MHz	Mega Hertz
MMS	Milli Monitör Sistemi
MOBBC	Mobil Radyo-TV Yayınları Ölçüm Sistemi
MOBDF	Mobil Yönkestirme ve Monitör İstasyonu
MoU	Mutabakat Zaptı
MVNO	Sanal Mobil Şebeke İşletmecileri
NSPC	Ulusal İşaretleme Nokta Kodu
OECD	İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı
OKTH	Ortak Kullanımlı Telsiz Hizmeti
ÖTV	Özel Tüketim Vergisi

PP	Tam Yetkili Temsilciler Konferansı
PREPCOM	Hazırlık Komitesi
PSTN	Sabit Telefon Şebekesi
R/L	Radio/Link
RCC	Haberleşme Alanında İşbirliği Bölgesel Devletler Topluluğu
RMC	Bölge Monitör Kontrol Merkezi
RRS	Bölge Uzaktan Kumandalı Sabit Monitör İstasyonu
Rx	Alıcı
SAR	Özgül Soğurulma Hızı
SMS	Kısa Mesaj Servisi
TAIEX	Teknik Yardım Bilgi Değişim Ofisi
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TK	Telekomünikasyon Kurumu
TOBB	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TRRS	Uzaktan Kumandalı Seyyar Monitör İstasyonu
TPRM	Ticaret Politikalarını Gözden Geçirme Mekanizması
TR	Telekomünikasyon Ruhsatı
TSE	Türk Standartları Enstitüsü
TSK	Türk Silahlı Kuvvetleri
TTTE	Telsiz ve Telekomünikasyon Terminal Ekipmanları
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu
TÜRKAK	Türk Akreditasyon Kurumu
TÜRK TELEKOM	Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi
TUTED	Tüm Telekomünikasyon İş Adamları derneği
TV	Televizyon
Tx	Verici
UME	Ulusal Metroloji Enstitüsü
UMTH	Uzak Mesafe Telefon Hizmetleri
UMTS	Evrensel Mobil Telekomünikasyon Sistemi
USD	Amerikan Doları
VoIP	İnternet Protokolü Üzerinden Ses İletimi
VPN	Özel Sanal Şebekeler
VSAT	Çok Küçük Çaplı Terminal
WLAN	Telsiz Yerel Alan Ağı
WRC	Dünya Radyokomünikasyon Konferansı

TELEKOMÜNİKASYON KURUMU VE YAPISI

1

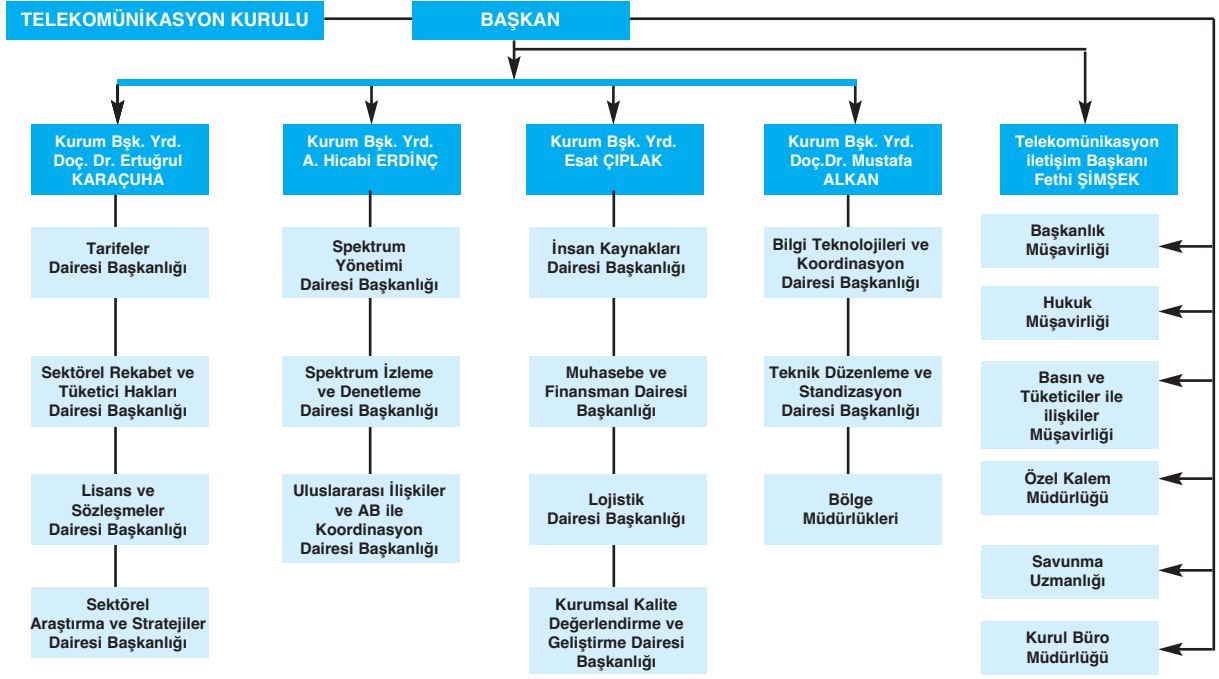
1. TELEKOMÜNİKASYON KURUMU VE YAPISI

1.1. Kurumsal Yapı

Telekomünikasyon Kurumu, 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu ile 2813 sayılı Telsiz Kanununda değişiklik yapan, 27 Ocak 2000 tarih ve 4502 sayılı Kanun ile kurulmuştur. Kurum, Kanunlarla öngörülen yetki ve sorumlulukları uygulamak ve verilen diğer görevleri yapmak üzere kamu tüzel kişiliğini ve idari ve mali özerkliği haiz özel bütçeli kuruluştur. Kurul görevlerini yerine getirirken bağımsızdır. Kurumun ilişkili olduğu bakanlık Ulaştırma Bakanlığıdır.

Kurumun karar organı bir başkan ve altı üyeden oluşan Telekomünikasyon Kuruludur. 2813 sayılı Kanun'da 16.06.2004 tarih ve 5189 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikle Telekomünikasyon Kurulunun üye sayısı beşten yediye yükseltilmiştir. Kurul, Kurul Başkanı, telsiz hizmetlerini temsil eden bir, tüketici haklarını temsil eden bir, telekomünikasyon hizmetlerini temsil eden iki ve telekomünikasyon sektörünü temsil eden iki üyeden oluşmaktadır. Kurul Başkanı aynı zamanda Kurumun en üst amiri olup, Kurumun genel yönetim ve temsilinden sorumludur. Kurul, Başkanın teklifi üzerine üyelere birini İkinci Başkan olarak seçmektedir.

Kurulun icra organı olan Kurum, Merkez teşkilatında Kurum Başkan Yardımcılıkları, Ana Hizmet Birimleri, Danışma Birimleri ve Yardımcı Hizmet Birimleri ile Bölge teşkilatında halen 7 adedi faal olmak üzere 10 adet Telekomünikasyon Bölge Müdürlüğünden oluşmaktadır (Şekil 1-1 ve Şekil 1- 2). 03.07.2005 tarihli ve 5397 sayılı Kanun ile 04.07.1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanununun ek 7. maddesine eklenen 10. fıkra hükmü çerçevesinde Kurumumuz bünyesinde Kurum Başkanına doğrudan bağlı Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı kurulmuştur. 05.08.2005 tarih ve 2005/9222 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Telekomünikasyon İletişim Başkanlığına Hukuk Uzmanı, İdari Uzman ve Teknik Uzman kadroları ihdas edilmiş olup, söz konusu kadrolara personel ataması yapılmıştır.

Şekil 1-1 Organizasyon Şeması

ANKARA	İSTANBUL	İZMİR	MERSİN	SAMSUN	ERZURUM	DIYARBAKIR	BURSA	ANTALYA	KAYSERİ
ANKARA	İSTANBUL	İZMİR	MERSİN	SAMSUN	ERZURUM	DIYARBAKIR	BURSA	ANTALYA	KAYSERİ
KIRIKKALE	EDİRNE	MANİSA	NİĞDE	GİRESUN	AĞRI	Ş.URFA	ÇANAKKALE	DENİZLİ	NEVŞEHİR
BOLU	KIRKLARELİ	AYDIN	ADANA	ORDU	KARS	MARDİN	BİLECİK	BURDUR	AKSARAY
DÜZCE	TEKİRDAĞ	UŞAK	HATAY	TOKAT	ARDAHAN	ADİYAMAN	KÜTAHYA	ISPARTA	YOZGAT
BARTIN	KOCAELİ	MUĞLA	KARAMAN	SİNOP	İĞDIR	ŞIRNAK	SAKARYA	KONYA	SİVAS
KARABÜK			OSMANİYE	AMASYA	RİZE	HAKKARİ	ESKİŞEHİR	AFYON	K.MARAŞ
ZONGULDAK			G.ANTEP	KASTAMONU	ARTVİN	VAN	YALOVA		MALATYA
DÜZCE				ÇORUM	TRABZON	SİRT	BALIKESİR		
ÇANKIRI					BİNGÖL	MUŞ			
KIRŞEHİR					GÜMÜŞHANE	BATMAN			
					BAYBURT	KİLİS			
					ERZİNCAN	TUNCELİ			
						ELAZIĞ			
						BİTLİS			

Şekil 1-2 Bölge Müdürlükleri ve Bağlı İller

1.1.1. Kurul Kararları

Telekomünikasyon Kurulu 2005 yılında yaptığı 62 toplantıda 930 karar almıştır. Telekomünikasyon Kurulunun yaptığı toplantılar ve aldığı kararların miktarı yıllar itibariyle Çizelge 1-1’de gösterilmektedir.

Çizelge 1-1 Yıllara Göre Kurul Toplantı ve Kurul Kararı Sayısı

	Karar Sayısı	Toplantı Sayısı
2000	118	34
2001	436	59
2002	340	44
2003	616	61
2004	725	59
2005	930	62
TOPLAM	2611	226

1.1.2. İnsan Kaynakları

2005 yılında, Kurumun merkez birimlerinde 311, Bölge Müdürlüklerinde 142 adet olmak üzere toplam 453 adet dolu kadro bulunmaktadır. Kurumun uzman ve uzman yardımcıları sayısı, çalışanların eğitimi durumlarına ve cinsiyetine göre dağılımını içeren bilgileri Çizelge 1-2, 1-3 ve 1-4’te gösterilmektedir.

Çizelge 1-2 Telekomünikasyon Uzman ve Uzman Yardımcılarının Sayısı

T.Uzm.	73
T.Uzm. Yrd.	8
Toplam	81

Çizelge 1-3 Çalışanların Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı

EĞİTİM DURUMU	MERKEZ	TAŞRA	TOPLAM
Doktora	14	0	14
Yüksek lisans	46	6	52
Lisans	172	70	242
Önlisans	23	31	54
Diğer	56	35	91

Çizelge 1-4 Çalışanların Cinsiyete Göre Dağılımı

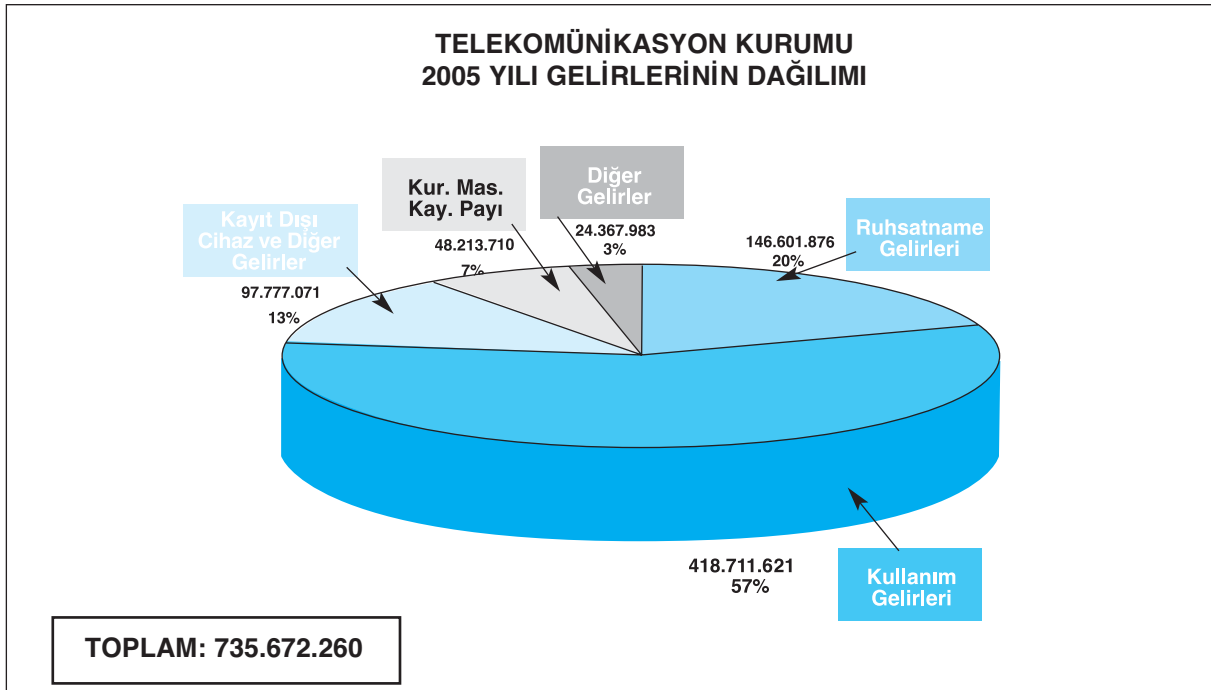
	MERKEZ	TAŞRA	TOPLAM	%
TK Personel Sayısı	311	142	453	100
TK Bay Personel Sayısı	187	104	291	64,2
TK Bayan Personel Sayısı	124	38	162	35,8

1.1.3. Mali Yapı

Kurum idari ve mali özerkliği haiz özel bütçeli bir kamu tüzel kişiliğidir. Mali işlemler 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümlerine göre yürütülmektedir.

1.1.3.1. Kurum Gelirleri

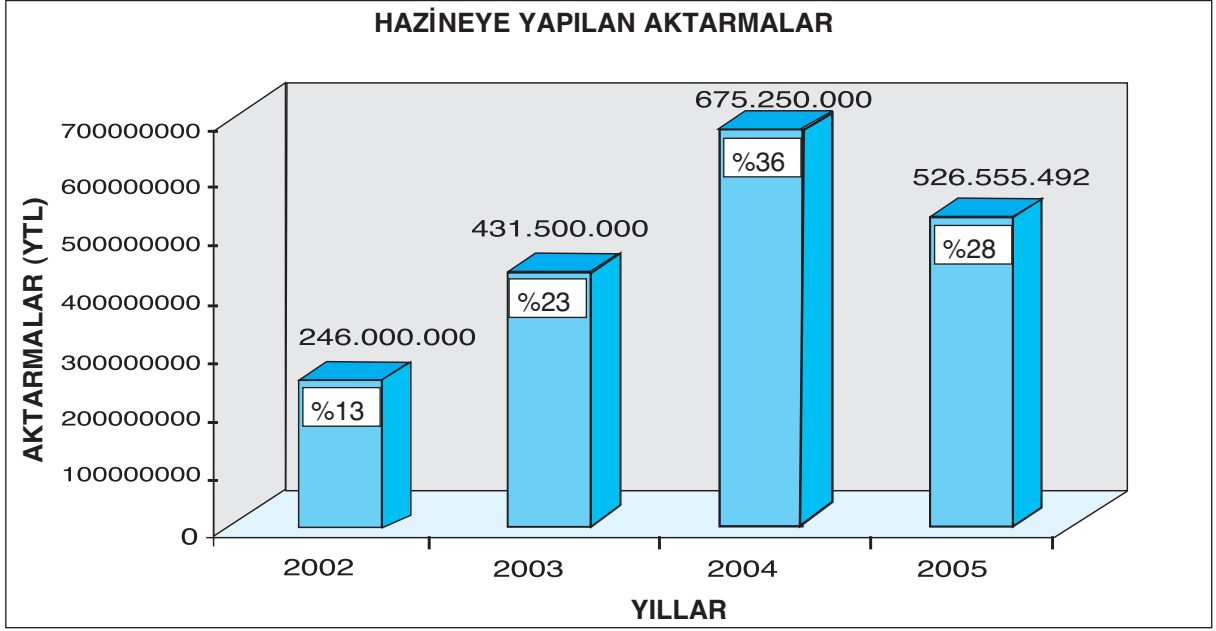
Kurum 2005 yılında 735.672.260.- YTL gelir elde etmiş olup, bu gelirlerin % 57'sini 418.711.621.- YTL ile kullanım, %20'sini 146.601.876.- YTL ile ruhsatname, %13'ünü 97.777.071.- YTL ile kayıt dışı cihazların kayıt altına alınmasından dolayı elde edilen ücretler ile diğer gelirler, % 7'sini 48.213.710.- YTL ile kurum masraflarına katkı payı, % 3'ünü ise 24.367.983.- YTL ile diğer gelirler oluşturmaktadır.

Şekil 1-3 Kurum Gelirleri (YTL)

1.1.3.2. Hazineye Yapılan Aktarmalar

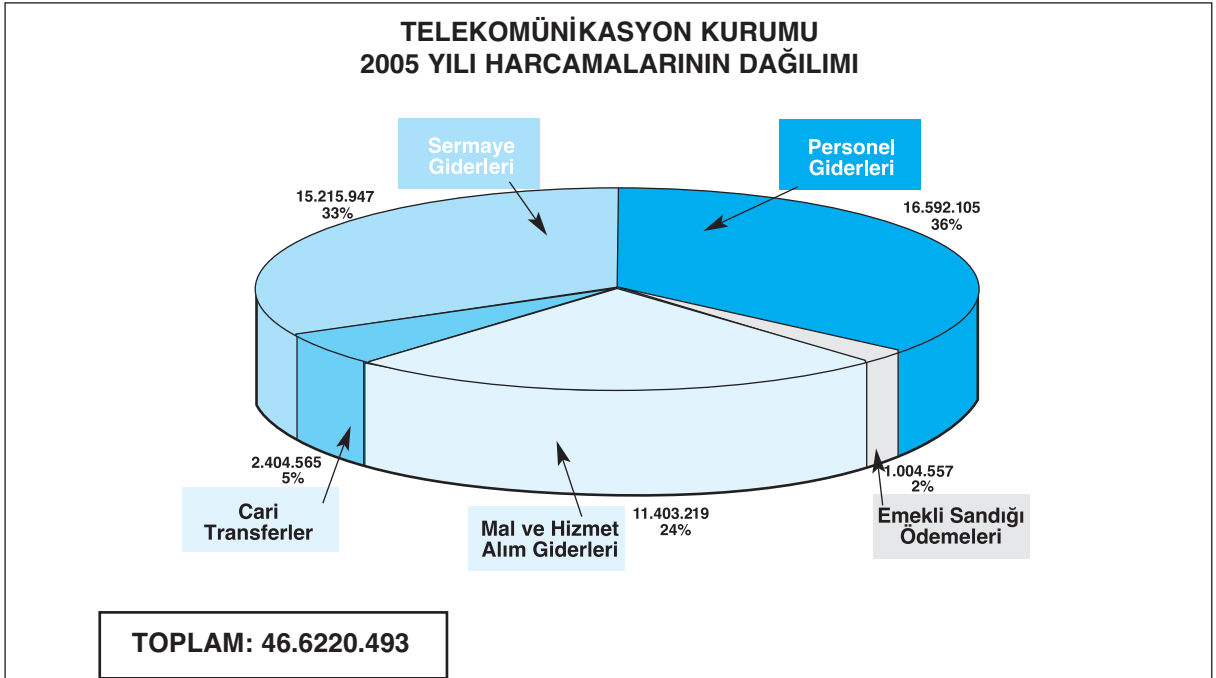
Kurum, yürütmekte olduğu hizmetlerden dolayı elde ettiği gelirlerin çok büyük bir bölümünü Hazineye aktarmaktadır. Bu kapsamda 2005 yılı sonu itibariyle Hazineye toplam 1.879.305.492.-YTL aktarmış olup, yıllar itibariyle aktarılan tutarlar ile 4 yıllık toplam içindeki oranları Şekil 1-4'te gösterilmektedir.

Şekil 1-4 Hazineye Yapılan Aktarmalar (YTL)

1.1.3.3. Kurum Harcamaları

2005 Yılında toplam 46.620.493.- YTL harcama yapılmış, bu harcamaların %36'sını 16.592.105.- YTL ile personel giderleri, %33'ünü 15.215.947.- YTL ile maddi duran varlık niteliğindeki sermaye giderleri, %24'ünü 11.403.219.- YTL ile mal ve hizmet alımları, %5'ini 2.404.665.- YTL ile uluslararası kuruluşlara üyelik aidatları ile emekli sandığına yapılan ödemeler, %2'sini ise 1.004.557.- YTL ile Kurum personelinin emekli sandığı karşılıkları oluşturmaktadır.

Şekil 1-5 2005 Yılı Kurum Harcamaları (YTL)

1.1.3.4. Mali Durum

Kurum, 2005 yılında 735.672.260.-YTL gelir elde etmiş, bu gelirin % 6'sı olan 46.620.493.YTL tutarında harcama yapmıştır. Elde edilen gelirden harcamaların düşülmesi sonucu oluşan 2005 yılı dönem gelir fazlası 689.051.768.-YTL dir. Söz konusu dönem gelir fazlasının % 76'lık bölümünden, 526.555.492.-YTL'si Hazineye, 44.380.-YTL'si Evrensel Hizmet Fonu'na aktarılmak üzere Ulaştırma Bakanlığına, toplam 526.599.872.-YTL aktarılmıştır. Dönem gelir fazlasının % 24'ü tutarındaki 162.451.895.-YTL ise dönem net gelir fazlası olarak bilanço hesaplarına alınmıştır.

1.1.4. Fiziki Altyapı, Kurum Hizmet Binası

1.1.4.1. Kurum Hizmet Binası

Kurum halihazırda Ankara Demirtepe'de bulunan binada hizmet vermektedir. Bina 14 katlı ve yaklaşık 7.000 m² kullanım alanına sahip olup kişi başına, ortak kullanım alanlarıyla birlikte 15 m² düşmekte ve binada 130 araçlık otopark bulunmaktadır. Ancak ulusal ve uluslararası birçok toplantılara ev sahipliği yapmak zorunda olan Kurumun, mülkiyeti kendisine ait binaya ihtiyacı bulunmaktadır. Hizmet binasının alınması için piyasa araştırması devam etmektedir.

1.1.4.2. Telekomünikasyon Kurumu İletişim Başkanlığı Binası

5397 sayılı yasa gereğince kurulan Telekomünikasyon Kurumu İletişim Başkanlığı için 2005 yılında Ankara Öveçler'de 2 katı bodrum, 4 katı ofis olmak üzere yaklaşık 2457 m² kullanım alanına sahip hizmet binası alınmıştır. Telekomünikasyon Kurumu İletişim Başkanlığı 2006 yılı içerisinde Öveçler'de bulunan binada hizmet verecektir.

1.1.4.3. Piyasa Gözetim Laboratuvarı

Piyasa Gözetim Laboratuvarı Hacettepe Üniversitesi Beytepe Kampüsünde hizmet vermektedir. Yaklaşık 2600 m² kullanım alanına sahiptir.

1.1.4.4. Bölge Müdürlüğü Hizmet Binaları

Mersin, Erzurum, Samsun Bölge Müdürlükleri için hizmet binaları satın alınmış, İstanbul ve Diyarbakır Bölge Müdürlükleri için de uygun bina bulunmadığından kiralama yoluna gidilmiştir. Ankara ve İzmir Bölge Müdürlükleri için daha önce olduğu gibi Ulaştırma Bakanlığına ait binaların Kuruma tahsis edilmesi sağlanarak merkez bina modeli esas alınıp tadilat ve donatım işleri ikmal edilmiştir.

1.1.5. Kurumsal e – Dönüşüm Çalışmaları

Kurumumuzda e-Kuruma Dönüşüm Projesi, SGC firması ile 13.07.2005 tarihinde imzalanan sözleşme ile başlatılmıştır. Proje, sözleşmenin imzalanmasından itibaren bir yıl içerisinde tamamlanacaktır. Bu proje ile, kurumsal kaynak planlama uygulamalarının (muhasabe, insan kaynakları, lojistik ve satın alma süreçleri gibi) ve elektronik imza uygulamalarıyla entegre biçimde çalışması planlanan Doküman Arşiv ve Faks Yönetim Sisteminin hayata geçirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu proje, Kurumumuzun daha hızlı, güvenilir ve birbirine entegre uygulamalar ile çalışabilmesini sağlayacaktır. Proje aynı zamanda kurumsal altyapı oluşturularak kamu kurumlarının birbirleriyle elektronik ortamda uyumlu çalışabilmesi noktasında e-Dönüşüm Türkiye Projesi çerçevesinde bir hazırlık anlamı da taşımaktadır.

Kurumumuz personelinden oluşturulan bir Kontrol Teşkilatı tarafından projenin kabule hazır olup olmadığının tespitine ilişkin çalışmalar devam etmektedir. Tespit edilecek eksikliklerin firma tarafından tamamlanmasını müteakip gerçek uygulamalara başlanacaktır.

1.2. Telekomünikasyon Kurumu Hizmet Sunum İlkeleri

Kurum, telekomünikasyon sektöründe, düzenleyici otorite olarak yapmış olduğu düzenleme, yetkilendirme, uzlaştırma ve denetim faaliyetlerinde çağdaş bir yönetim sistemi ile hizmet verebilmek için toplam kalite yönetimi felsefesini esas almıştır.

1.2.1. ISO 9001:2000 Kalite Yönetim Sistemi (KYS)

Telekomünikasyon Kurumu, 11 Aralık 2002’de Türk Standartları Enstitüsünden TS EN ISO 9001:2000 Kalite Yönetim Sistemi belgesini almıştır. Kalite Yönetim Sistemi Belgeli ilk özerk Kurum olarak yürütmekte olduğu TS EN ISO 9001:2000 Kalite Yönetim Sisteminin Kurum tarafından belirlenmiş kalite şartlarına uygunluğunun, etkinliğinin ve sürekliliğinin sağlanması amacıyla TS EN ISO 9001:2000 Kalite Yönetim Sisteminin (KYS) Şartlar bölümünün 8.2.2 İç Tetkik Maddesi gereği 2004 yılında iki kere, 2005 yılında ise bir kere Kurumun tüm birimlerinde altıncı kez İç Kalite Denetimini gerçekleştirmiştir. Bu denetimler sonucunda nihai hedefler:

- Kurumsallaşma,
- Kaynakların etkin kullanımı,
- Süreç performanslarının iyileştirilmesi yoluyla verimlilik artışı,
- İç ve dış müşteri memnuniyetinin artırılması,
- Etkin, yaygın ve açık iç iletişim,
- Sorunsuz tedarikçi zinciri kurulması,
- Kurumun ilgili mevzuat çerçevesinde sunduğu tüm hizmetlerde bireysel ve kurumsal kullanıcılar nezdinde saygınlık,

- Yönetim ve operasyonlarda izleme, inceleme ve iyileştirme sağlama kolaylığı,
- Sürekli, sürdürülebilir yapıda iyileştirme ve gelişmeye dayalı farkındalık olarak tespit edilmiştir.

Bilindiği üzere Kalite Yönetim Sisteminde müşteri memnuniyeti ölçümü sistemin önemli geri beslemelerinden birisidir. Bu amaçla, Telekomünikasyon Kurumunun hizmet verdiği telekomünikasyon sektöründeki işletmecilerin ihtiyaçlarının belirlenmesi, beklentilerinin karşılanma oranlarının ölçülmesi, Kurumun güçlü ve zayıf taraflarının belirlenmesi, iyileştirmeye açık alanların tespiti, var olan politikaların/programların etkinliklerinin ölçümü amacıyla zaman zaman anketler uygulanmaktadır. Bunun neticesinde, düzeltici tedbirler alınmaktadır.

1.2.2. Kurumun Kalite Politikası

Kurumun mensubu olmaktan mutluluk duyan ve konusunda kariyer sahibi personelimizle hizmet vermek, küreselleşen dünyanın itici gücü iletişim sektörünün bütününe içeren düzenleyici işlemleri uluslararası norm ve standartlara uygun olarak yerine getirmek, hizmet veren ve hizmet alanların memnuniyet düzeylerini yükseltmek, misyon ve vizyonumuzun farkında olarak sorumluluk bilinci içinde hizmetlerimizden faydalanan herkese eşit ve adil davranmak, bilim ve teknolojiye yeniliklere uygun olarak hizmet kalitemizi sürekli geliştirmek, kalite yönetim sisteminin şartlarına uyarak sistemin etkinliğini sürekli iyileştirmek ve en iyi olmaktır.

1.2.3. Kurumun Misyonu

Türkiye'deki telekomünikasyon hizmetlerinin hızlı, kaliteli ve ucuz sağlanması amacıyla yönlendirme, düzenleme ve denetleme yoluyla sektörde yasalara uygunluğun sağlanması, ilgili kurumlarla ilişkilerin yürütülmesi, teknolojik gelişmelerin izlenmesi, rekabetin korunması, uluslararası normlara uygunluğun sağlanması, tüketicinin korunması, kalkınma ve güvenlik politikalarının gözetilmesidir.

1.2.4. Kurumun Vizyonu

Türkiye'deki telekomünikasyon sektörünün uluslararası standartlara ulaşmasını sağlayan, araştırma – geliştirme faaliyetleriyle dünyadaki gelişmelere katkıda bulunan, sektöre yön veren, uygulamaları izleyen ve denetleyen, toplumun telekomünikasyon hizmetlerinden en üst düzeyde, sorunsuz, en uygun fiyatlarla yararlanmasını sağlayan ve devletin telekomünikasyon politikası oluşturmasında etkin rol oynayan bir kuruluş olmaktır.

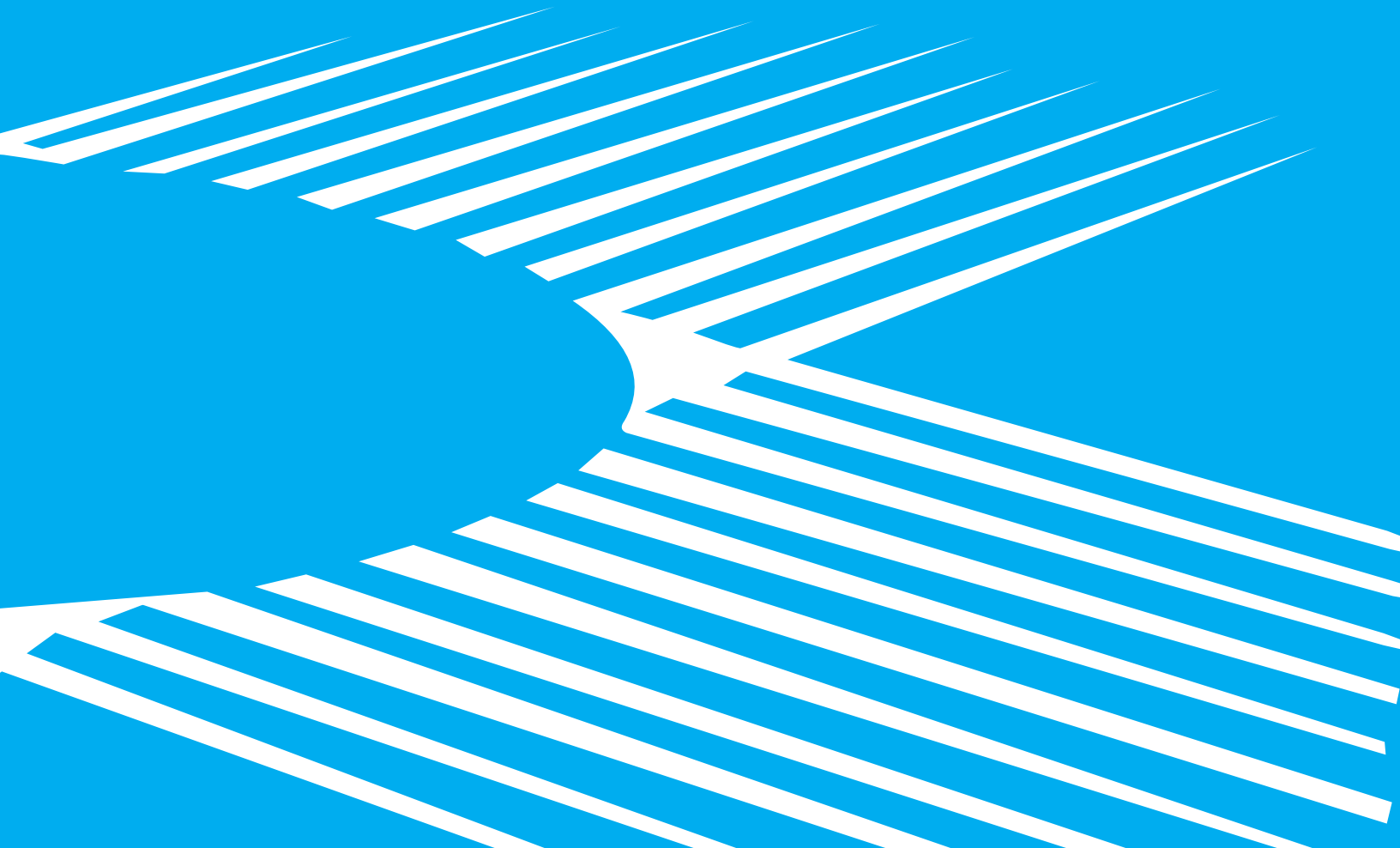
1.3. Tüketici Şikayetleri Merkezi

4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu gereğince 2005 yılı içerisinde 1912 adet bilgi edinme talebi değerlendirilmiştir. Tüketici Şikayetleri Merkezi tarafından ise 2005 yılı içerisinde 2794 adet tüketici talebi ya da şikayeti değerlendirilmiştir.

	DENEYİNİN AMAÇLARI														
1	8	4	0	3	4	9	3	4	2	2	8	0	2		
DENEYİN ÖZETİ															
2	4	8	2	9	7	0	6	1	4	4	8	0			
3	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	6		
4	5	9	7	0	2	6	0	7	2	2	2	0	2		
DENEYİN SONUÇLARI															
5	6	8	6	0	8	7	8	2	0	6	0	0	8		
6	0	4	6	4	5	2	9	2	3	2	6	8	0		

TÜRKİYE'DE TELEKOMÜNİKASYON SEKTÖRÜ 2

2. TÜRKİYE'DE TELEKOMÜNİKASYON SEKTÖRÜ

2.1. İşletmeciler ve Sunulan Hizmetler

Kurumun yetkilendirme çalışmaları 2005 yılında da devam etmiş, 2004 yılında 192 olan toplam işletmeci sayısı 218'e yükselmiştir. 2005 yılı içerisinde Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş. ile uydu ve kablo TV hizmetleri, Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğü ile ise deniz haberleşmesi ve seyir güvenliği haberleşmesi hizmeti vermek üzere Görev Sözleşmeleri imzalanmış, öte yandan daha önce görev sözleşmesi kapsamında hizmet veren Türk Telekom'un sözleşmesi söz konusu şirket hisselerinin %55'inin özelleştirilmesi sonrası ilgili mevzuat gereği imtiyaz sözleşmesi şeklinde düzenlenmiştir. Ayrıca 2005 yılında sektöre 1 adet uydu platform hizmeti işletmecisi, 5 adet uydu telekomünikasyon hizmeti işletmecisi, 7 adet karasal hatlar üzerinden veri iletimi hizmeti işletmecisi, 1 adet GMPCS işletmecisi, 1 adet uzak mesafe hizmeti işletmecisi, 43 adet ortak kullanımlı telsiz hizmeti işletmecisi ve 16 adet internet servis sağlayıcı dahil olmuştur. Sektördeki işletmeci sayısının artması ile birlikte çeşitli hizmetler daha ucuza ve daha kaliteli bir şekilde tüketicilere sunulmaya başlanmıştır.

2.1.1. Uydu İşletmecileri

Uydu işletmecileri: uydu telekomünikasyon hizmeti veren işletmeciler ve uydu platform işletmecileri olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır. Uydu telekomünikasyon hizmetleri, uydular ve yer istasyonları aracılığıyla tek yönlü veya çift yönlü veri iletişiminin gerçekleştirilmesini kapsamaktadır. 31 Aralık 2005 itibarı ile bu hizmeti veren 24 adet işletmeci bulunmaktadır. Toplam 413.160,91.- YTL yetkilendirme ücreti Hazineye gelir kaydedilmiştir.

Uydu Platform İşletmeciliği ise değişik transmisyon ortamlarından gelen analog veya sayısal sinyallerin birleştirilip çoklanarak sayısal paketler halinde, uydu üzerinden abonelere iletilmesi şeklinde gerçekleştirilmektedir. Uydu Platform İşletmeciliğinde sunulan hizmetler arasında yüksek hızda İnternet erişimi, geniş bant veri aktarımı, sayısal TV ve radyo yayını, multimedya uygulamaları bulunmaktadır. 31 Aralık 2005 itibarı ile bu hizmeti veren 1 adet işletmeci vardır. Uydu Platform Hizmeti için 2005 yılında yetkilendirme yapılmamıştır. Önceki yetkilendirmeler için 2005 yılında ödenen 76.169,75.- YTL yetkilendirme ücreti Hazineye gelir kaydedilmiştir.

2.1.2. GMPCS Mobil Telefon Hizmeti Veren İşletmeciler

Pozisyonu ve çalışma frekansları Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU) tarafından belirlenmiş ve tahsis edilmiş bulunan ve sabit veya mobil, geniş bant veya dar bant, küresel veya küresel olmayan, yere göre durağan olan veya olmayan, mevcut veya planlanan bir uydu kümesi üzerinden GMPCS MoU (Memorandum of Understanding) kapsamındaki hizmetleri kullanıcılara doğrudan veren telekomünikasyon hizmeti olarak tanımlanan GMPCS Mobil Telefon Hizmeti konusunda 31.12.2005 tarihi itibarıyla bu hizmeti veren 5 adet işletmeci bulunmaktadır. Bu hizmetten toplam 190.424,15.- YTL yetkilendirme ücreti Hazineye gelir kaydedilmiştir.

2.1.3. Kablolu ve Kablosuz İnternet Servis Sağlayıcılığı Hizmeti Veren İşletmeciler

Kablolu ve kablosuz İnternet Servis Sağlayıcılığı (İSS) hizmeti veren işletmeciler gerekli alt yapı, donanım ve yazılımı sağlayarak son kullanıcıya internet erişim hizmeti sağlamaktadır. Bir İSS'nin yaptığı iş, kendisine ait bilgisayar donanımı ve kiraladığı hatlar aracılığı ile kullanıcıları yerel ve uluslararası internet omurgalarına taşımak olarak ifade edilebilmektedir.

Daha önce Türk Telekom ile yaptıkları servis sağlayıcılığı sözleşmelerine göre hizmet veren İSS'ler, gelişmekte olan ülkelerde ve AB ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de "Genel İzin" ile faaliyetlerini yürütmektedirler. Ayrıca, 15.11.2005 tarih ve 25994 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Telekomünikasyon Hizmet ve Altyapılarına İlişkin Yetkilendirme Yönetmelik eki değişikliği ile İSS'lere yerel alan şebekesi üzerinden kablosuz olarak da internete erişim hizmeti sunma imkanı verilmiştir.

Bu kapsamda, 2005 yılı içerisinde ilk başvuru üzerine yetkilendirilen 16 adet İSS de dahil olmak üzere toplam 75 işletmeciden 221.297,85- YTL (iki yüz yirmi bir bin iki yüz doksan yedi YTL seksen beş YKR) yetkilendirme ücreti elde edilmiş olup, söz konusu ücretler işletmeciler tarafından Hazine Müsteşarlığı hesabına yatırılmıştır.

2.1.4. Karasal Hatlar Üzerinden Veri İletimi Yapan İşletmeciler

Karasal Hatlar Üzerinden Veri İletimi, verinin fiber optik, bakır, koaksiyel vb. karasal hatlar üzerinden herhangi bir işleme tâbi tutulmaksızın şebeke sonlanma noktaları arasındaki iletimini ifade etmektedir. 2005 yılı sonu itibarıyla ülkemizde söz konusu hizmeti vermekle yetkilendirilmiş 21 adet işletmeci bulunmaktadır. Söz konusu ruhsatların verilmesiyle 318.047,23 YTL.- yetkilendirme ücreti Hazineye gelir kaydedilmiştir.

2.1.5. Uzak Mesafe Telefon Hizmetleri Sunmak Üzere Yetkilendirilmiş İşletmeciler

Uzak Mesafe Telefon Hizmetleri (UMTH), işletmecilere ait her türlü telekomünikasyon şebekesi ve altyapısı üzerinden her türlü teknolojiyi kullanarak kullanıcılara iller arası ve/veya uluslararası telefon hizmeti sunulmasını kapsamaktadır. Başka bir ifadeyle, işletmeciler istedikleri teknolojiyi kullanarak, sabit, mobil yada gelişen başka bir şebeke üzerinden kullanıcılara iller arası ve uluslararası arama hizmeti sunabilmektedir. 2005 yılında UMTH konusunda 1 şirkete C Tipi hizmet sunulması için 2. Tip Telekomünikasyon Ruhsatı verilmiştir. 2005 yılında UMTH işletmecilerinden 877.294,41.- YTL yetkilendirme ücreti Hazineye gelir kaydedilmiştir.

2.1.6. Ortak Kullanımlı Telsiz Hizmetleri Sunmak Üzere Yetkilendirilmiş İşletmeciler

Ortak Kullanımlı Telsiz Hizmeti, analog ve sayısal teknolojiler kullanılarak aynı sistem içerisinde birden fazla kapalı kullanıcı grubunu barındıran, en az bir tekrarlayıcı telsiz (repeater) ve yeteri kadar abone telsiz cihazından oluşan, tek ve/veya çift yönlü olarak ses, veri ve optimize paket veri, mesaj, görüntü vb. hizmetlerin abonelere sunulmasını içeren, hücreli ve/veya hücreli olmayan, yerel ve bölgesel bazda işletilebilen telekomünikasyon hizmetini kapsamaktadır. 31.12.2005 tarihi itibarıyla bu hizmeti veren 48 adet işletmeci bulunmaktadır. Bu hizmetten toplam 190.424,15.- YTL yetkilendirme ücreti Hazineye gelir kaydedilmiştir.

2.1.7. Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcılar

Mevzuat çalışmalarının tamamlanmasından sonra E-GÜVEN A. Ş., TÜBİTAK-UEKAE ve TÜRKTRUST A.Ş. elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı (ESHS) olmak üzere Kurumumuza bildirimde bulunmuşlardır. Bildirimlerin yapılmasını müteakip Kurumumuzca her üç ESHS’de incelemeler yapılmıştır. Kurumumuz tarafından yapılan incelemeler neticesinde tespit edilen eksiklikler ve/veya uygunsuzluklar ESHS’ler tarafından giderilmiş ve bu üç kuruluş faaliyete geçmiştir.

Çizelge 2-1 Kurumumuz Tarafından İncelenen ESHS’lerin Bildirim Süreçleri

ESHS	Bildirim Tarihi	İnceleme Tarihleri	Faaliyete Başlama
E – Güven A. Ş.	25.03.2005	12–13.05.2005 22.06.2005	24.06.2005
TÜBİTAK-UEKAE Kamu Sertifikasyon Merkezi	31.03.2005	26–27.05.2005 28.06.2005	30.06.2005
TürkTrust A. Ş.	13.05.2005	07–08.07.2005 14.07.2005	16.07.2005

2005 yılı içinde 1402 adet nitelikli elektronik sertifika üretilmiş olup 2006 yılı içinde bu sayının bankacılık uygulamalarının ve e-Devlet projelerinin başlaması ile birlikte önemli ölçüde artacağı değerlendirilmektedir.

2.1.8. İşletmeci Sayısı

Ülkemiz telekomünikasyon sektöründe lisanslı işletmeci sayısında artış görülmektedir. Çizelge 2-2’de ülkemizde faaliyet gösteren lisanslı işletmeci sayısına ilişkin bilgilere yer verilmektedir.

Çizelge 2-2 Lisanslı İşletmeci Sayıları

Lisanslı İşletmeciler	2004 Aralık	2005 Aralık
Görev Sözleşmesi İmzalayan İşletmeciler	1	2
İmtiyaz Sözleşmesi İmzalayan İşletmecileri	3	4
Uydu Platform İşletmeciliği	3	1
Uydu Telekomünikasyon Hizmetleri İşletmeciliği	23	24
GMPCS Mobil Telefon İşletmeciliği	5	5
Karasal Hatlar Üzerinden Veri İletimi Hizmeti İşletmeciliği	14	20
İnternet Servis Sağlayıcılığı	91	74
Uzak Mesafe Telefon Hizmetleri İşletmeciliği	43	40
Ortak Kullanımlı Telsiz Hizmetleri İşletmeciliği	9	48
TOPLAM	192	218

Çizelge 2-2’den görüleceği üzere 2005 yılı sonu itibariyle ülkemizde 218 adet lisanslı işletmeci bulunmaktadır. Buna göre, pazar yapısı ve yatırım değişkenlerine bağlı olarak, en fazla lisanslı işletmeci sayısının internet sektöründe olduğu gözlenmektedir.

2.2. Telekomünikasyon Göstergeleri

2.2.1. 2005 Yılı PSTN Verileri

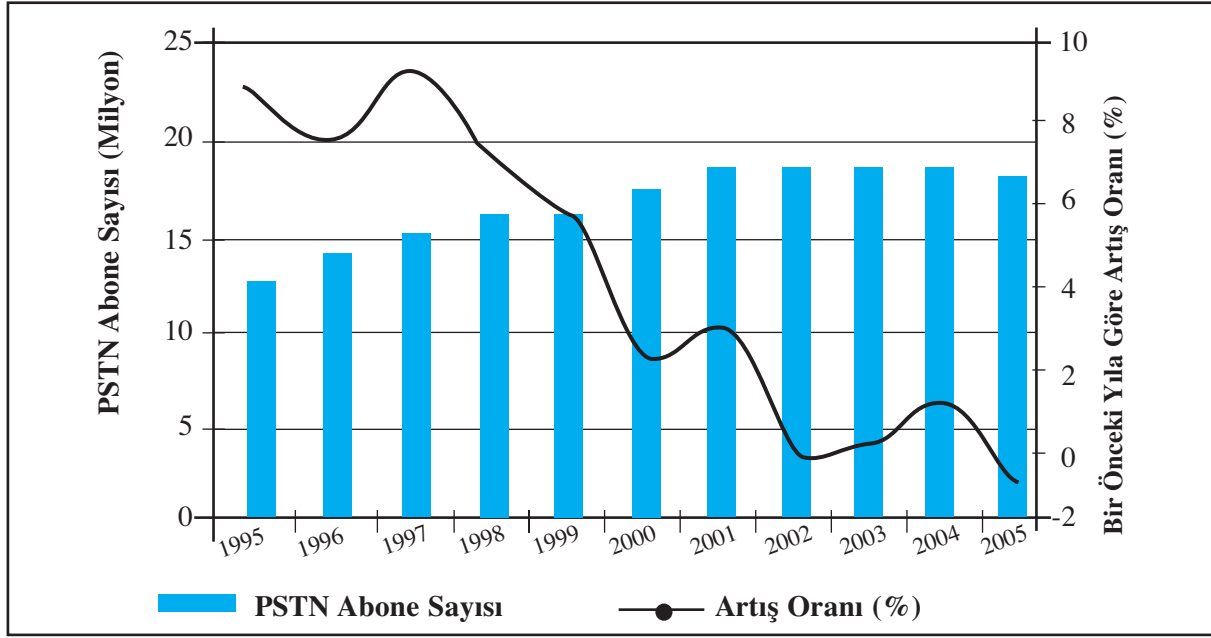
2005 Yılı içinde önemli bir gelişme olarak, 01.07.2005 tarihinde Türk Telekom’un % 55 hissesinin blok satışı için Oger Telekom Ortak Girişim Grubu’nca 6,650 milyar USD ile en yüksek fiyat verilmiştir. İşleyen süreç sonucunda Danıştayın onayı ile hisse devri gerçekleştirilerek, TK ve Türk Telekom arasında İmtiyaz Sözleşmesi imzalanmış ve özelleştirme süreci tamamlanmıştır.

Bilindiği üzere, 1980’li yıllardan itibaren gerek kapsama alanı gerekse abone sayısı bakımından hızlı bir gelişme kaydeden PSTN sektörü, 2001 yılından itibaren bir yavaşlama sürecine girmiştir. Çizelge 2-3 ve Şekil 2-1’de, 1995 ve 2005 yılları arasında PSTN abone sayısına ilişkin bilgilere yer verilmektedir:

Çizelge 2-3 PSTN Abone Sayıları

Yıl	Abone Sayısı	Bir Önceki Yıla Göre Artış Oranı (%)
1995	13.227.704	8,46
1996	14.286.460	8,00
1997	15.579.458	9,05
1998	16.806.982	7,88
1999	17.911.722	6,57
2000	18.395.171	2,70
2001	18.904.486	2,77
2002	18.890.000	-0,08
2003	18.916.721	0,14
2004	19.125.163	1,1
2005	18.978.223*	-0,76

*Kasım 2005

Şekil 2-1 PSTN Abone Sayıları ve Bir Önceki Yıla Göre Artış Oranları

Şekil 2-1’de görüldüğü gibi 1995–2001 yılları arasında yıllık olarak ortalama % 7-8 arasında bir artış göstermiş olan PSTN abone sayısı, 2001 yılından itibaren yatay bir trende girmiş ve 2005 yılında ise % 1’e yakın bir düşüş olmuştur. Bunun nedenleri arasında penetrasyon oranının %27’lere (Çizelge 2-4) ve özellikle hane sayısına göre penetrasyon oranının %98’lere ulaşmasıyla, pazarın doymuluk noktasına yaklaşmasının yanında, 1998 yılından itibaren gelişmeye başlayan mobil telefon hizmetlerinin PSTN hizmetlerine olan etkisi ve PSTN’nin yerine ikame olarak konulabilecek bir hizmet olan UMTH’nin 2005 yılında hizmete girmesi olarak görülmektedir.

Çizelge 2-4 Nüfusa Göre PSTN Penetrasyon Değerleri

Yıl	PSTN Abone Sayısı	Nüfusa Göre Telefon Penetrasyon Değerleri (%)
1995	13.227.704	21,2
1996	14.286.460	22,4
1997	15.579.458	24,8
1998	16.806.982	26,3
1999	17.911.722	27,6
2000	18.395.171	28,0
2001	18.904.486	28,5
2002	18.890.000	27,1
2003	18.916.721	26,7
2004	19.125.163	27,0
2005	18.978.223	26,3*

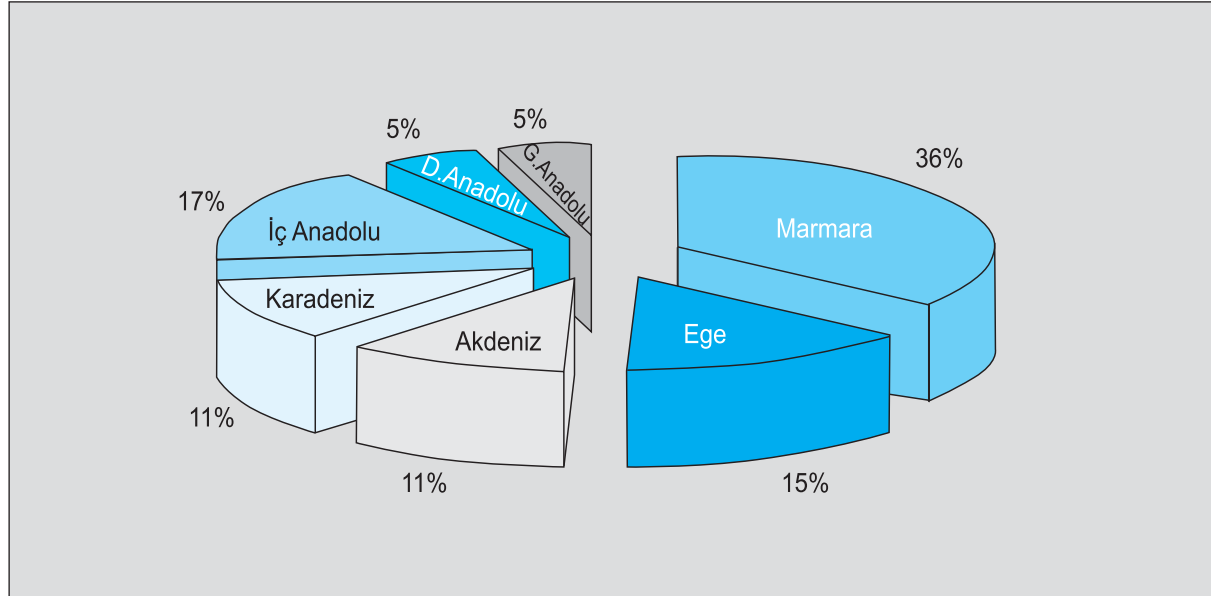
*Hesaplama 2005 Yılı nüfus sayısı, TÜİK’in “Yıl Ortası Nüfus Projeksiyonları 2000-2010” çizelgesinden alınmıştır.

Her ne kadar AB ülkelerinde sabit telefon penetrasyon oranı %50'ler seviyesinde ise de, gerek PSTN aboneliğinin GSM gibi kişiye özel bir abonelik olmayıp birden fazla kullanıcısı olması, gerekse Avrupa'daki aile yapısının (ailedeki ortalama birey sayısı) Türkiye'den farklı olmasından dolayı konut telefon penetrasyonuna bakılmasının daha uygun olacağı değerlendirilmektedir. Bu çerçevede bundan sonra PSTN abonesindeki artışın ekonomideki büyüme ile yeni iş yerlerinin açılması ve konut sayısındaki artışla daha yakın bir ilişki içinde olacağı düşünülmektedir. Türk Telekom'un 2005 yılı abone sayıları aylar ve bölgeler itibarıyla Çizelge 2-5'de gösterilmektedir.

Çizelge 2-5 Türk Telekom Abonelerinin Bölgesel Dağılımı (2005)

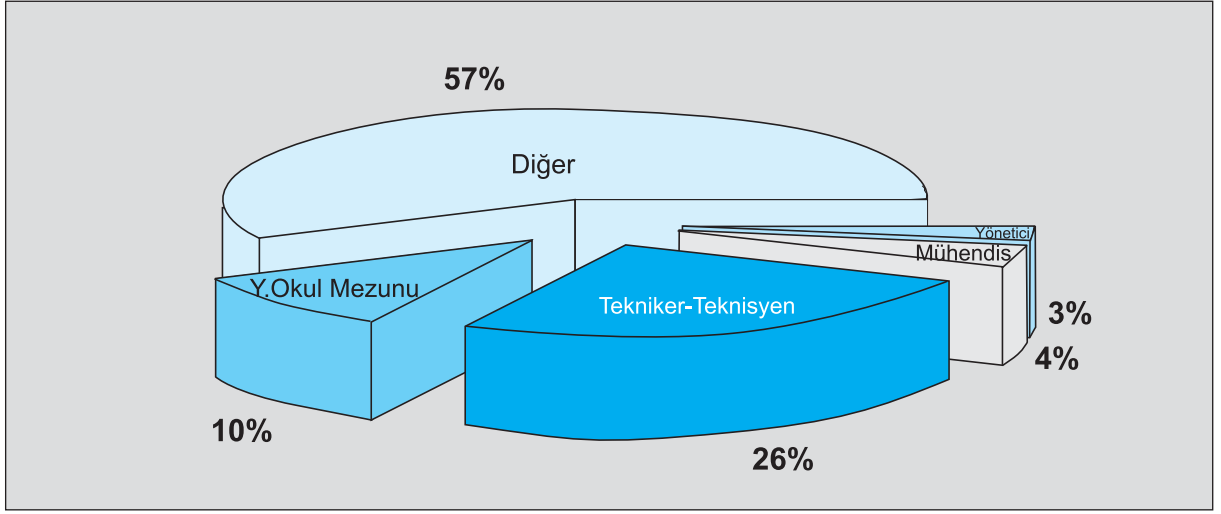
Bölgeler	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Marmara	6.788.761	6.780.408	6.783.300	6.780.396	6.786.801	6.784.827	6.763.532	6.746.085	6.749.433	6.747.772	6.741.997	6.735.096
Ege	2.891.506	2.887.948	2.889.180	2.887.943	2.890.671	2.889.831	2.880.761	2.873.329	2.874.755	2.874.048	2.871.588	2.868.649
Akdeniz	2.188.897	2.186.204	2.187.137	2.186.200	2.188.266	2.187.629	2.180.763	2.175.138	2.176.217	2.175.681	2.173.819	2.171.594
Karadeniz	2.089.488	2.086.918	2.087.808	2.086.914	2.088.885	2.088.278	2.081.723	2.076.353	2.077.384	2.076.873	2.075.095	2.072.971
İç Anadolu	3.329.316	3.325.220	3.326.638	3.325.214	3.328.355	3.327.387	3.316.943	3.308.387	3.310.029	3.309.215	3.306.382	3.302.998
D.Anadolu	929.830	928.686	929.082	928.684	929.561	929.291	926.374	923.985	924.443	924.216	923.425	922.480
G.Anadolu	911.643	910.521	910.910	910.520	911.380	911.115	908.255	905.912	906.362	906.139	905.363	904.437
TOPLAM	19.129.441	19.105.905	19.114.055	19.105.871	19.123.920	19.118.357	19.058.352	19.009.190	19.018.624	19.013.944	18.997.669	18.978.223

Çizelge 2-5'ten de anlaşılacağı üzere, abone yoğunluğu gayri safi milli hâsıladan en yüksek payı alan Marmara Bölgesi'nde en fazla, bunun tersi durumunda olan Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde ise en az olmuştur. Şekil 2-2'de Türk Telekom abonelerinin bölgesel dağılımına yüzdesel olarak yer verilmektedir.

Şekil 2-2 Türk Telekom Abonelerinin Bölgesel Dağılımı

2005 Aralık ayı itibarıyla Türk Telekom'un personel dağılımına ilişkin bilgilere Şekil 2-3'te yer verilmektedir.

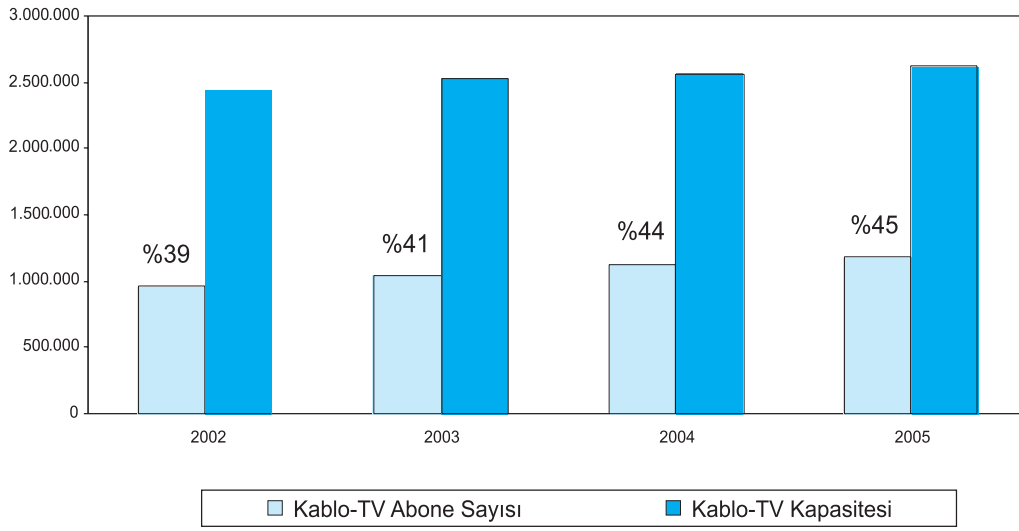

Şekil 2-3 2005 Yılı İtibariyle Türk Telekom Personel Dağılımı

Türk Telekom'un toplam personel sayısının 2001 yılında 69.500 iken, 2005 yılı sonu itibariyle 51.737'ye gerilediği görülmektedir. Personel sayısındaki söz konusu düşüşün, artan BİT teknolojileri kullanımı ve verimlilik artışı ile dengelendiği değerlendirilmektedir. Özelleştirme sürecinde, özellikle teknik personel konusunda yaşanan belirsizlikler, gerek Türk Telekom tarafından sunulan ve gerekse de kanuni olarak tanınan haklar sonucunda bir rahatlama sağlamıştır. Ancak bu süreçte diğer Kamu kurum ve kuruluşlarına geçen personelin eksikliğinin giderilmesi ve kalan personelin adaptasyonuna yönelik çalışmaların ağırlık kazanması beklenmektedir.

Kablo TV

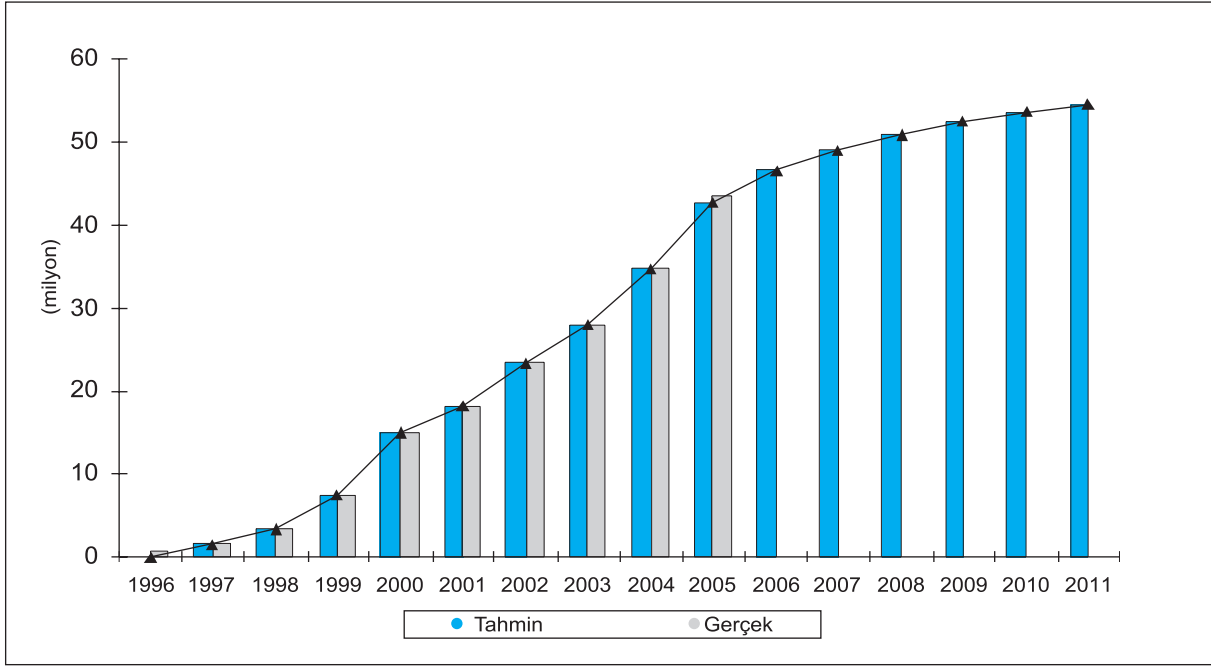
Şekil 2-4'te de görüldüğü üzere, kısaca Kablo TV Sektörüne bakıldığında kapasite kullanım oranının %50'lerin altında kaldığı, dolayısıyla şebekenin verimli olarak kullanılmadığı görülmektedir. Son yıllardaki abone sayısındaki artışın düşük olması, mevcut durum devam ettiği sürece önümüzdeki yıllar için şebeke veriminin artacağı yönünde bir ümit vermemektedir. Bunun temel nedenleri arasında Türk Telekom'un rakip sayılabilecek iki şebekeyi de (Kablo-TV, Sabit Şebeke) eş zamanlı olarak işletmesi sayılabilir. Ancak 2005-Nisan ayından itibaren Kablo TV şebekesinin Türksat A.Ş.'ye geçmiş olması ve özellikle Kablo Platform İşletmeciliği lisanslarının verilecek olması sebebiyle, önümüzdeki dönem için olumlu gelişmeler beklenmektedir.

Şekil 2-4 Kablo TV Hizmet Sektörü

2.2.2. 2005 Yılı GSM Verileri

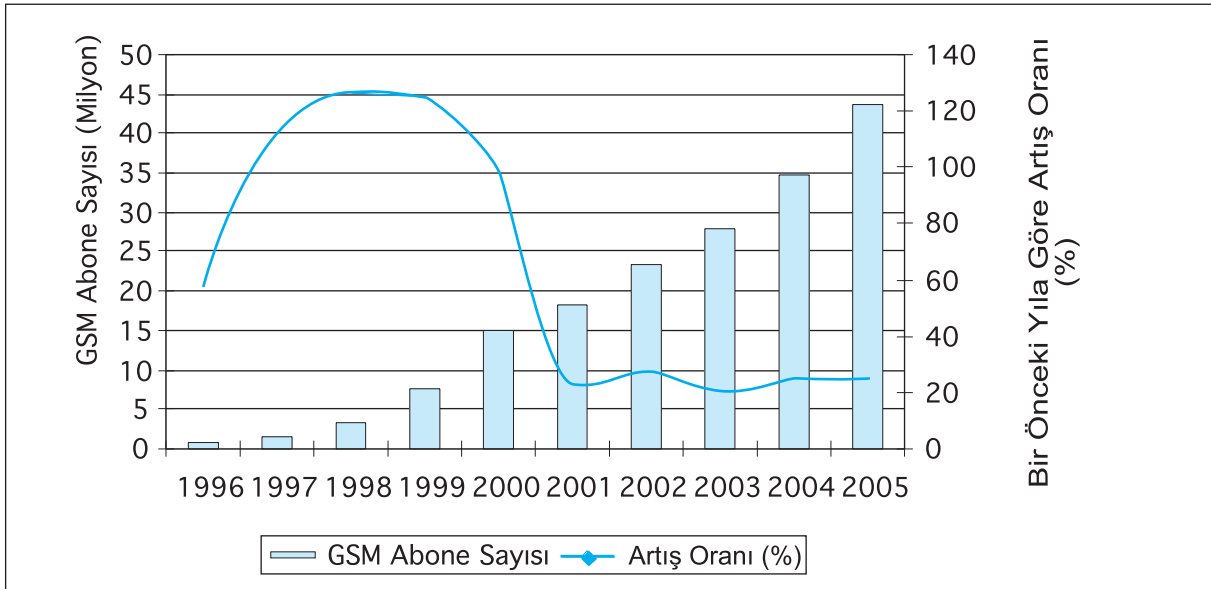
Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de GSM sektörü hızlı bir gelişme göstermektedir. GSM ile ilk olarak 1994 yılında tanışan Türkiye'de önce iki operatör faaliyete başlamış, 11 yıllık bir süre zarfında ise 80 bin olan abone sayısı 550 kat artarak yaklaşık 44 milyona ulaşmıştır (Şekil 2-5). Geçmiş abone değişimleri kullanılarak ve Türkiye'nin gelecekteki abone yoğunluğunun üst sınırının % 70 olacağı varsayımıyla yapılmış 2011 yılına kadar olan abone tahminleri, aşağıda verilmiştir. Abone yoğunluğunun üst sınırının %70 alınmasındaki en önemli neden ise Avrupa ortalamasının % 80'ler düzeyinde olmasıdır. Bu varsayımlar ışığındaki uygulama sonucunda 2011 yılında 54,53 milyon aboneye ve % 69,72'lik bir abone yoğunluğuna ulaşılması öngörülmektedir. Bu rakamlara ulaşmak için ise gelecek beş yıl içerisinde ortalama % 8'lik bir büyümenin gerçekleşmesi gerekmektedir.

Şekil 2-5 Ülkemizde GSM Abone Sayıları ve 2011 Yılına Kadar Artış Tahmini.

Özellikle 1990'lı yılların sonuna doğru GSM sektöründeki değişim dalgası hızlanmıştır. Ülkemiz sadece yerli yatırımcıların değil aynı zamanda yabancı sermayenin de ilgisini çekerek önemli bir cazibe merkezi haline gelmiştir. Böyle bir ortamda iki yeni GSM lisansının verilmesiyle birlikte ortaya çıkan rekabetin de etkisiyle Türk mobil sektöründeki abone sayısı 2000–2005 yılları arasında yıllık olarak ortalama % 24 artarak bugünkü rakamlara ulaşmıştır.

Şekil 2-6 ve Çizelge 2-6'da GSM abone sayısı ve bir önceki yıla göre artış oranı ile ilgili bilgilere yer verilmektedir.

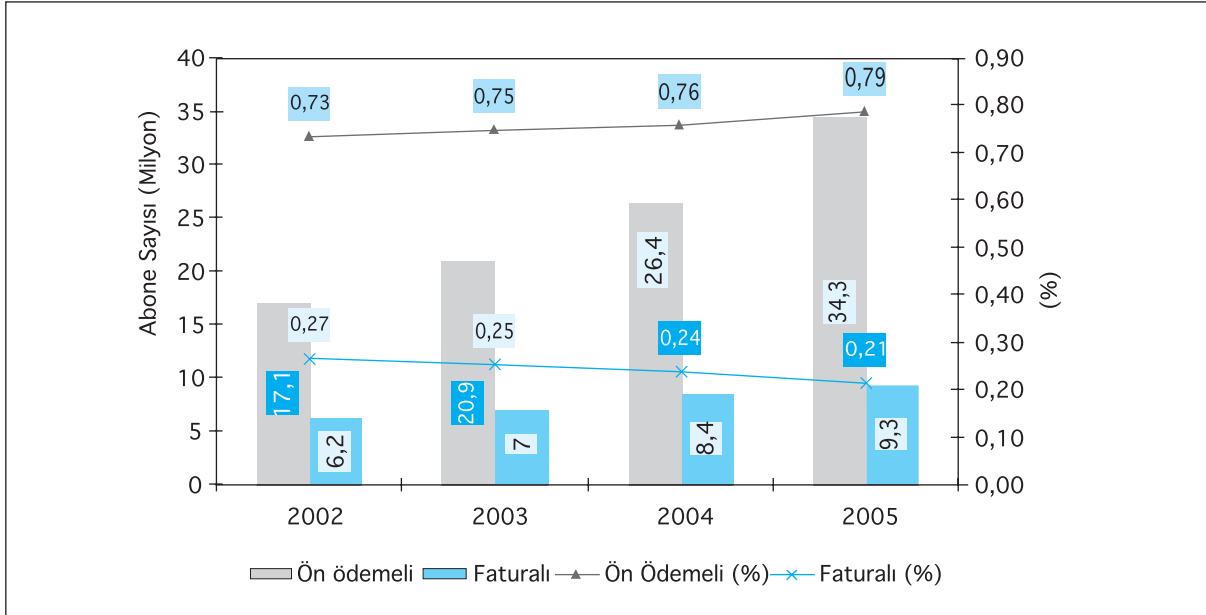

Şekil 2-6 GSM Abone Sayıları ve Bir Önceki Yıla Göre Artış Oranları

Çizelge 2-6 GSM Abone Sayıları ve Yüzde Artış Oranları

Yıl	Abone Sayısı	Bir Önceki Yıla Göre Artış Oranı (%)
1996	692.779	58,53
1997	1.481.323	113,82
1998	3.360.000	126,82
1999	7.560.000	125,00
2000	14.970.000	98,02
2001	18.228.598	21,77
2002	23.323.113	27,95
2003	27.887.535	19,57
2004	34.707.549	24,46
2005	43.608.965	25,64

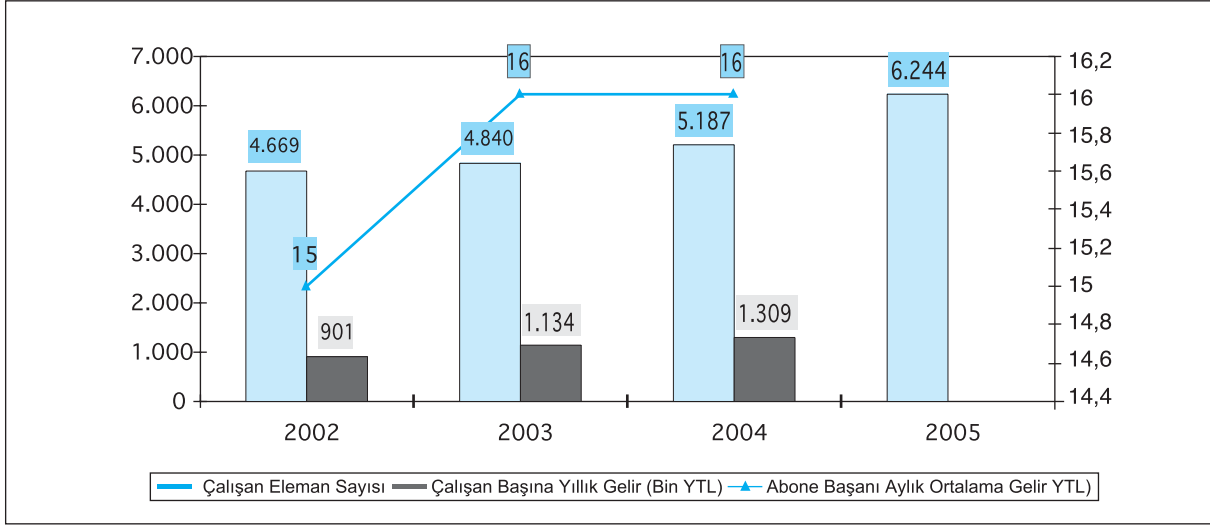
Aycell ve Aria, pazara 2001 yılında, krizin yaşandığı dönemde girmiştir. Bir önceki yıl 3,46 milyar USD'yi aşan pazar büyüklüğü, o yıl 2,8 milyar USD'ye gerilemiştir. Pazar küçülse de yeni operatörlerin girişiyle rekabet artmış ve Aycell ile Aria'nın fiyat rekabetine yoğunlaşmaları, bütün operatörlerin fiyatlarını düşürmelerinde etkili olmuştur. Bu dönemde ekonomik krizin de etkisiyle faturalı abonelerden ön ödemeli abonelere kayış olmuş ve ön ödemeli hatların pazardaki payı % 78'lere ulaşmıştır (Şekil 2-7). Abone başına elde edilen gelirdeki düşüşte abonelerin faturalı hatlardan ön ödemeli hatlara geçişinin önemli etkisi olmuştur.

Şekil 2-7 GSM Abonelerinin Ön Ödemeli ve Faturalı Dağılımı

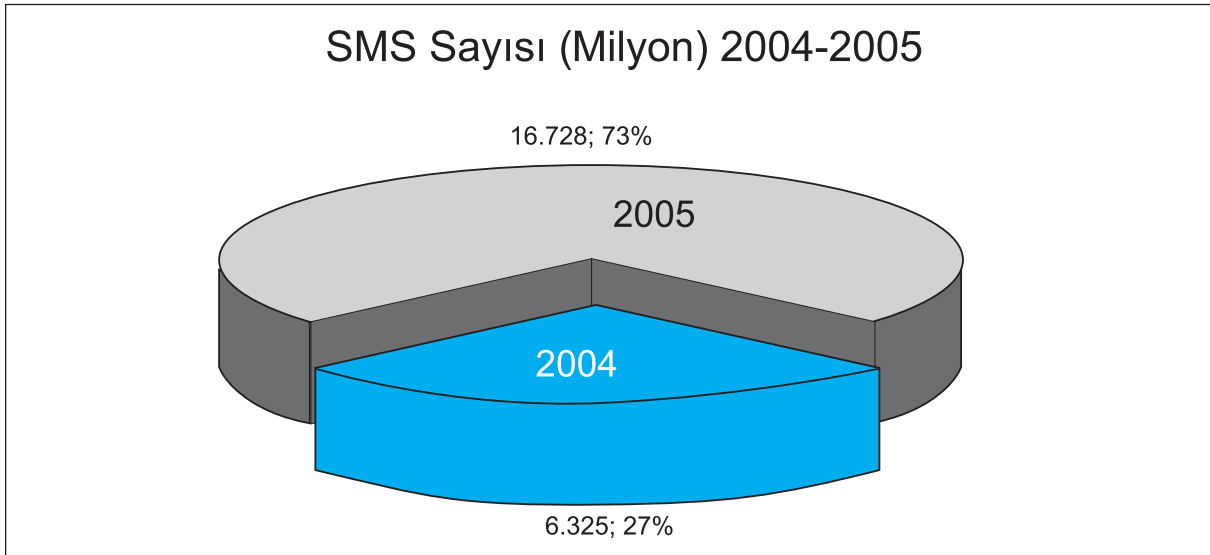
Ülkemizdeki GSM abone sayısı 2005 yılı sonu itibariyle yaklaşık 44 milyona ulaşmıştır. Buna rağmen, AB ülkelerinde %80 seviyelerinde olan GSM penetrasyonu ülkemizde %60'lar seviyesinde olup pazardan elde edilen gelirlerin de henüz istenen düzeyde olmadığı görülmektedir. 1998–2004 yılları arasındaki 6 yıllık dönemde abone sayısı yaklaşık 10 kat artarken, GSM gelirleri ancak 3,9 kat artmıştır. Bu da kullanıcı başına elde edilen gelirlerin ciddi oranda azaldığı anlamına gelmektedir.

1998 yılında kullanıcı başına aylık gelir 30–40 USD düzeyinde iken Şekil 2-8’de de görüldüğü gibi 2004 yılında 12–13 USD düzeyine düşmüştür. Bunda yoğun rekabetin yanında, 1999 yılından sonraki ek vergi yüklerinin de etkisi olmuştur.

Şekil 2-8 GSM Şirketlerinde Çalışan Eleman Sayısı, Çalışan Başına Yıllık Gelir ve Abone Başına Aylık Ortalama Gelir Değerleri.

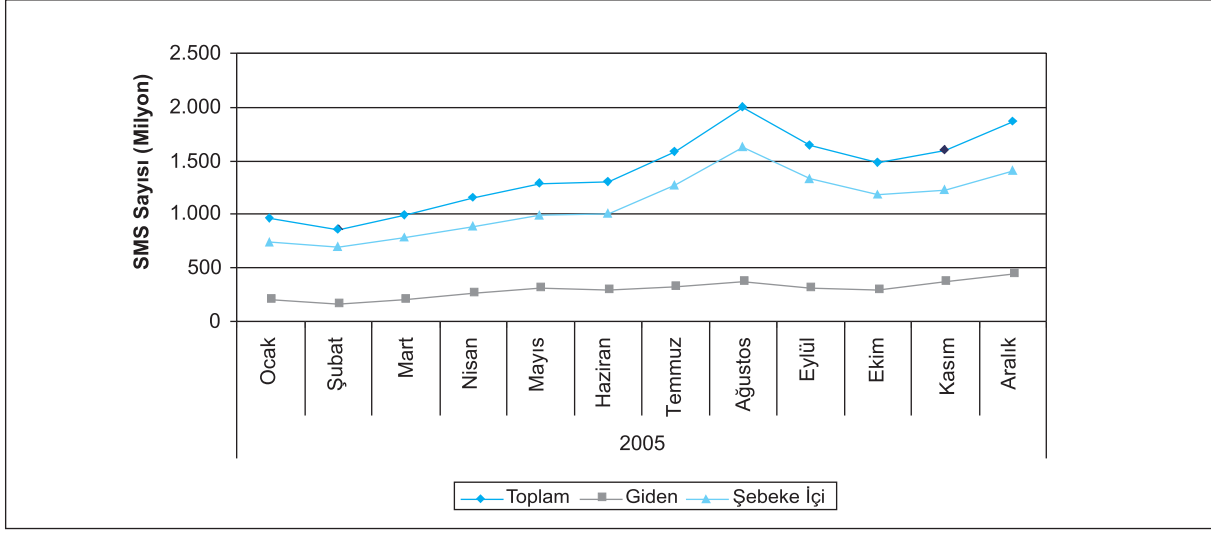
Şekil 2-9 ve 2-10’da 2004 ve 2005 yılları SMS sayıları karşılaştırması ve 2005 yılı için aylara göre SMS sayılarının dağılımları verilmektedir. 2005 yılı toplam SMS sayısı 2004 yılına nazaran yaklaşık 3 kat artış göstermiş ve 16.728 milyon adede ulaşmıştır.

Şekil 2-9 2004 ve 2005 Yılları SMS Sayıları

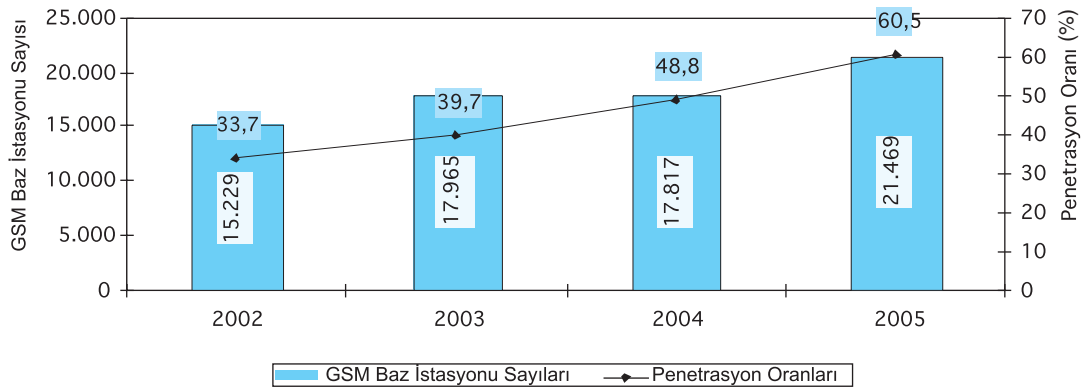
2005 yılı aylara göre dağılımlar incelendiğinde ise özellikle bahar ve yaz dönemlerinde SMS sayılarında bir artış olduğu, sonbahar ve kış döneminde normal şartlarda düşüşe geçtiği, ancak bu dönemlerde mesajlaşmaların yoğun olduğu bayram benzeri günlerin olmasının düşüşü engellediği görülmektedir. SMS kullanımındaki artışı, kullanıcıların çoğunluğunu oluşturan gençlerin SMS’yi

yoğun olarak kullanması, SMS kullanan uygulamaların ve katma değerli hizmetlerin de kullanıcılar tarafından kabul görmesiyle açıklamak mümkündür.

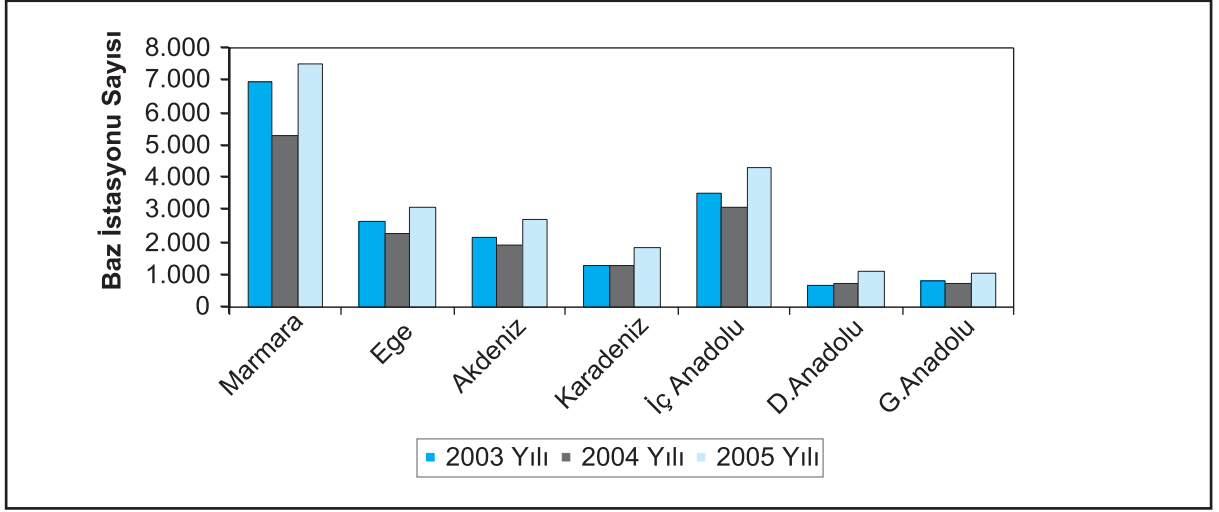

Şekil 2-10 2005 Yılı SMS Sayılarının Aylara Göre Dağılımları

GSM sektöründe kapsama alanını ve hizmet kalitesini etkileyen temel unsurlardan birisi de baz istasyonu sayısıdır. Aşağıdaki Şekil 2-11 ve Şekil 2-12’de baz istasyonu sayıları ve yıllara göre bölgeler bazında dağılımları görülmektedir. Hem baz istasyonu sayısının ve hem de penetrasyonun arttığı görülmekte olup, baz istasyonu sayısındaki penetrasyonun arttığı da göz önünde bulundurulursa hizmet kalitesinin sağlanması açısından önem arz etmektedir.

Şekil 2-11 Yıllara Göre Baz İstasyonu Sayıları ve GSM Penetrasyon Oranı ile İlişkisi

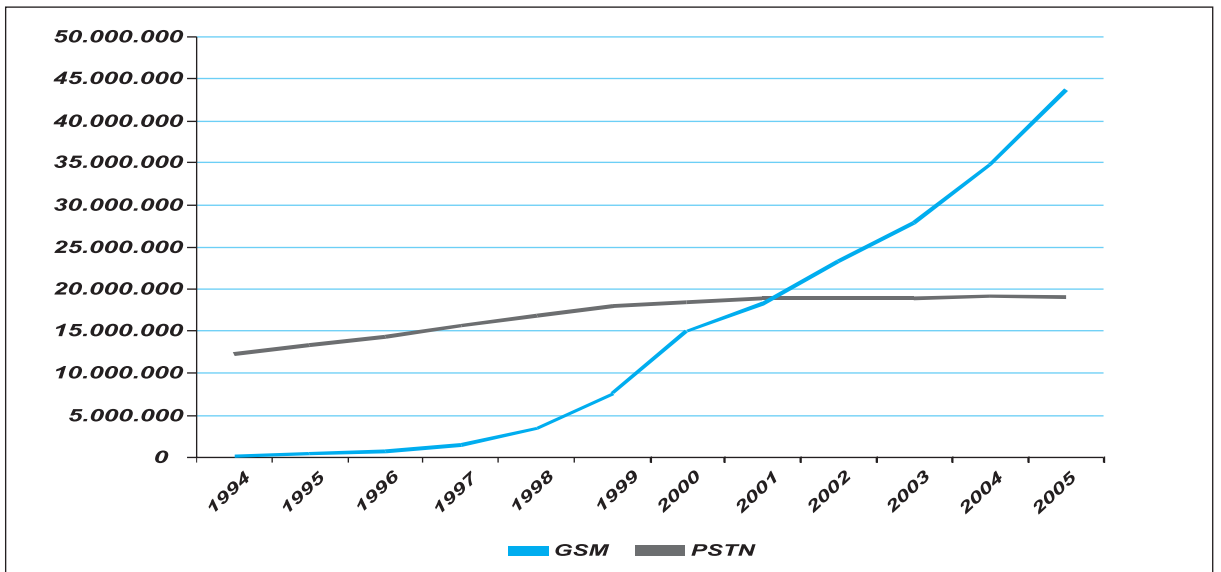

Şekil 2-12 Yıllara Göre Baz İstasyonlarının Bölgesel Dağılımı

2005 yılı sonu itibariyle baz istasyonu sayısı ülke genelinde toplam 21.469'a ulaşmış olup, bunun 7.477'si Marmara'da, 4.284'ü İç Anadolu'da ve 3.052'si Ege'de bulunmaktadır. 2004 yılı için görülen ve baz istasyonlarının sayılarının azalması olarak yorumlanabilecek durumun sebebi de aynı yıl içinde Aria ve Aycell birleşmesi sonucunda baz istasyonlarının yeniden organizasyonu olarak görülmektedir.

2.2.3. PSTN-GSM VE UMTS Karşılaştırması

Şekil 2-13'te 1994 ve 2005 yılları arasındaki PSTN ve GSM abone sayılarının değişimi görülmektedir. Grafikten de görüldüğü üzere PSTN abone sayısı 2001 yılından itibaren yatay bir gelişim trendine girmiştir. Grafikte her iki eğrinin kesişme noktası zaman olarak 2002 yılının Şubat ayına tekabül etmektedir. Bu tarihten sonra GSM abone sayısı hızlı bir şekilde artmaya devam ederken PSTN abone sayısında fazla bir artış yaşanmamıştır.

Şekil 2-13 PSTN – GSM Abone Sayıları Değişimi

Ülkemizde 2001 yılında ekonomide görülen dalgalanmalar nedeniyle, GSM sektörü gelirlerinde bir azalma kaydedilmiştir. Ancak, ekonomide görülen iyileşmeler ve sektörün dinamik bir özellik göstermesi, gelirlerdeki söz konusu kayıpların kısa bir sürede geri kazanılmasını sağlamıştır. Çizelge 2-7’de Telekomünikasyon sektörünün 2000–2005 dönemlerindeki gelir ve yatırım bilgilerine yer verilmektedir.

*Çizelge 2-7 Telekomünikasyon Sektörünün Yıllık Gelir-Yatırım Bilgileri (Milyar USD)**

(Milyar \$)	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Sabit Gelir	4,63	3,86	3,31	4,53	6,15	5,54
Mobil Gelir	3,89	1,99	2,43	3,06	4,77	6,43
UMTH Gelir	-	-	-	-	-	0,07
Diğer	-	-	-	0,43	0,57	0,33
Sabit Yatırım	0,63	0,36	0,19	0,23	0,37	0,35
Mobil Yatırım	2,89	2,59	1,9	1,83	0,65	1,04
UMTH Yatırım	-	-	-	-	-	0,01
Toplam Gelirler	8,52	5,85	5,74	8,02	11,5	12,73
Toplam Yatırımlar	3,52	2,95	2,09	2,06	1,02	1,4

Çizelge 2-7’de yatırım düzeyinde 2000 yılından itibaren bir düşme eğilimi görülmekle birlikte, 2001 yılında yeni GSM işletmecilerinin sektörde hizmet vermeye başlamasıyla, GSM işletmecileri toplam gelirin üzerinde bir yatırım yapmıştır. GSM işletmecileri 2002 yılında gelirin yaklaşık %78’i yatırıma dönüştürürken 2003 yılında yatırım/gelir oranı %60 düzeyinde gerçekleşmiştir. 2004 yılında ise yatırımlar 0,65 milyar USD ile en düşük seviyesine inmiş olup, yatırım gelir oranı % 13,5’e düşmüştür. 2005 yılında ise 1,04 milyar USD düzeyine çıkmıştır. PSTN yatırımları ise GSM’e göre oldukça düşük düzeyde olup, yıllara göre 0,2 ile 0,6 milyar USD arasında değişmektedir.

Dünyada telekomünikasyon sektörünün sıkıntıda olduğu, Türkiye’nin de krizden geçtiği bir dönemde bile, abone sayısının artışı sürdürmesi, sektörün dinamik yapısının ve etkin rekabetin bir sonucu olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca, önümüzdeki dönemde Mobil hizmet gelirlerinin toplam iletişim hizmetleri içindeki payının daha da artacağı tahmin edilmektedir. Bu büyüme tahmininin dayandığı başlıca sebepler penetrasyon oranının büyümeye açık olması ve Türkiye’deki genç nüfusun yoğunluğudur. Bununla birlikte penetrasyon artışı mobil pazarın büyümesi için tek başına yeterli değildir. Bu yüzden GSMH’deki artışın da pazarın büyümesindeki önemli etkenlerden biri olacağı öngörülmektedir.

Ayrıca, 2004 yılında sabit ses hizmetlerinde tekelin kalkması ve pazarın serbestleşmesiyle, faaliyet ortamı önemli ölçüde yeniden biçimlenecektir. Bu gelişmeleri Türkiye açısından doğal gelişim sürecinin bir parçası olarak görmemiz gerekmektedir. Diğer taraftan, Bankalar Kanunu’nun ilgili hükümleri gereğince, yönetimi Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu’na geçen Telsim Mobil Telekomünikasyon Hizmetleri A.Ş.’nin 13.12.2005 tarihinde yapılan ihalede 4.55 milyar USD’ye Vodafone firmasına satılması, rekabeti artıracak beklenen bir başka gelişme olmuştur. Yeni faaliyet

*Hesaplamalarda yıl içi ortalama ABD doları kuru kullanılmıştır.

ortamı, rekabetçi, gelişmeye açık, dinamik yapıların ortaya çıkmasını ve var olanların daha da güçlenmesini sağlayacaktır.

UMTH'ye ilişkin Yönetmelik ekinin yayımlanmasının ardından 17 Mayıs 2004 tarihinden itibaren UMTH yetkilendirmeleri yapılmaya başlanmış, 2006 yılı Ocak ayı itibarı ile 44 UMTH işletmecisi yetkilendirilmiştir. Ancak bunlardan birinin Yönetmelik hükümlerine uymaması sebebiyle ve diğer üçünün de kendi talepleriyle olmak üzere, dört işletmecinin yetkilendirmeleri iptal edilmiştir. Bu işletmecilerden 26'sı hizmet sunmak üzere diğer işletmecilerle arabağlantı anlaşması yapmış ve bunlardan 24'ü Türk Telekom ile, 24'ü GSM işletmecilerinden Turkcell ve Telsim ile çağrı sonlandırmak ve trafik taşımak üzere, 13'ü de kendi aralarında UMTH-UMTH arabağlantı anlaşması yapmışlardır. Ayrıca bir işletmeci de GMPCS işletmecisi (Globalstar) ile UMTH-GMPCS arabağlantı anlaşması yapmıştır.

Bilgi Toplumu ve İnternet

Günümüzde ülkeler bilgi toplumu olma konusunda adeta yarışmakta, "İnterneti yaygınlaştırma", "bilgisayar okuryazarlığını artırma", "bilgiyi paylaşma", "bilgi toplumu olma" vb. bilişim alanında politikalar ve stratejiler geliştirmekte, projeler üretmektedirler. Hızlı İnternet olarak bilinen genişbant erişimi, bilgi toplumu olma sürecinin olmazsa olmazlarından. Birçok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde gelişimini hızla sürdüren genişbant erişiminin, dünya ile bütünleşme ve bilgi toplumu yolunda olan Türkiye için de önemi yadsınamaz.

Genişbant erişim dünya genelinde ADSL (Asymmetric Digital Subscriber Line) ve Kablo İnternet başta olmak üzere diğer bazı teknolojiler ile sağlanmaktadır. Ülkemizde de genişbant hizmetleri, başta ADSL olmak üzere Kablo İnternet ve kısıtlı sayıda diğer teknolojiler vasıtasıyla kullanıcıya sunulmaktadır.

2005 yılı OECD ülkelerinin genişbant penetrasyonunun ortalama %12 olduğu göz önünü alındığında, yaklaşık % 2'lik bir orana sahip Türkiye için genişbant penetrasyonu oldukça düşük olmakla birlikte son yıllarda özellikle ADSL abone sayısında ciddi artışlar yaşanmaktadır. 2002 yılının sonlarında 2.999 civarında olan ADSL abone sayısı 2005 yılı sonu itibarıyla 1.539.477 aboneyi geçmiş bulunmaktadır (Çizelge 2-8). ADSL'nin asimetrik yapısı internet ya da benzer veri kaynaklarına ulaşip tek ve çift yönde veri aktarımı yapmak isteyen aboneler için en elverişli uygulamalardan birisi olarak görülmektedir. ADSL ile ulusal bilgi alt yapısını oluşturan bakır kabloların üzerinden aynı anda yüksek çözünürlüklü görüntü, daha hızlı internete erişim ve telefon konuşmalarının iletilmesi sağlanmaktadır. Ülkemizdeki ADSL abone sayısındaki artışın önemli nedenleri arasında Türk Telekom'un alt yapısında yapmış olduğu yeni yatırımlar, ADSL teknolojisinin tüketici ihtiyaçlarını karşılamadaki etkinliği ve hizmetin ücret tarifelerinin makul bir düzeye indirilmesi gösterilebilir.

Çizelge 2-8 Yıllar İtibarıyla ADSL Abone Sayıları

Yıllar	Abone Sayısı
2002	2.999
2003	56.624
2004	452.398
2005	1.539.477

Diğer ana platform olan Kablo İnternet açısından bakıldığında ise, diğer ülkelerde ADSL teknolojisinde olduğu gibi Kablo İnternet teknolojisinde de ciddi gelişmeler yaşanırken, Türkiye’de ADSL hizmetine paralel olarak Kablo İnternette herhangi bir gelişme olmadığı gözlenmiştir. Kablo İnternet abonesi Ekim ayı sonu itibariyle 31.729’dır.

Ülkemizde 2005 yılı sonu itibariyle İnternet Servis Sağlayıcılığı yapan 74 adet lisanslı işletmeci bulunmaktadır. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de İSS’ler; gerekli alt yapıyı, donanım ve yazılımı sağlayarak son kullanıcıya İnternet sistemi üzerinden erişim ve içerik sağlamaktadırlar.

Ülkemizdeki İnternet kullanıcı sayısında 2000–2005 döneminde sürekli artan bir ivme yakalanmıştır. 2000 yılında 2,5 milyon olan kullanıcı sayısının, 2005 yılı sonunda 16 milyona ulaştığı hesaplanmaktadır. Çizelge 2-9’da, 2000 ve 2005 yılları arasındaki İnternet kullanıcı sayısına ilişkin bilgilere yer verilmektedir.*

Çizelge 2-9 Yıllar İtibariyle İnternet Kullanıcı Sayıları

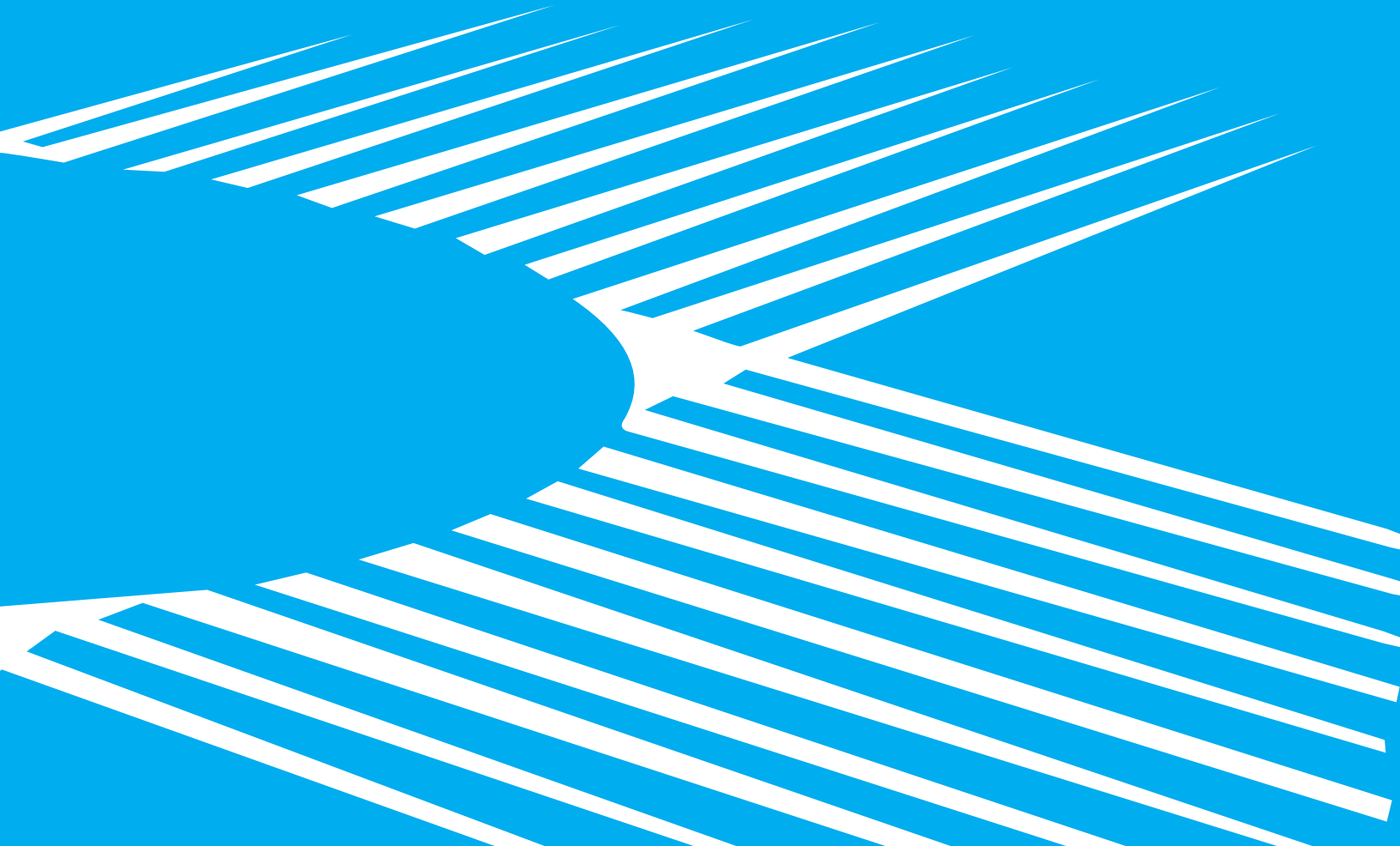
Yıllar	Kullanıcı Sayısı	Bir Önceki Yıla Göre Artış Oranı (%)
2000	2.500.000	25,00
2001	3.200.000	28,00
2002	4.300.000	34,38
2003	6.000.000	39,54
2004	10.220.000	70,33
2005	16.000.000	56,55

Ülkemizdeki İnternet kullanıcı sayısı, bu hızlı artışına karşın gelişmiş ülkelere nazaran düşük seviyelerde seyretmektedir. Çizelge 2-9’dan görüleceği üzere, İnternet kullanımındaki artış oranı 2000 yılı için %25,00 iken 2005 yılı için %56,55’e ulaşmıştır. İnternet kullanıcı sayısı 2000 ve 2006 yılları arasında 6,4 katlık bir artışı yakalamıştır. Söz konusu artış oranlarının yükselen bir eğilim içerisinde olması, orta vadede İnternet kullanımının daha fazla yaygınlaşacağını bir göstergesi olarak değerlendirilmektedir.

*İnternet kullanıcı ayıları tahmini değerler olup, herhangi bir yaş sınırlaması ve internet kullanım sıklığı dikkate alınmamıştır.

DÜZENLEME, YETKİLENDİRME DENETLEME VE
UZLAŞTIRMA FAALİYETLERİ

3

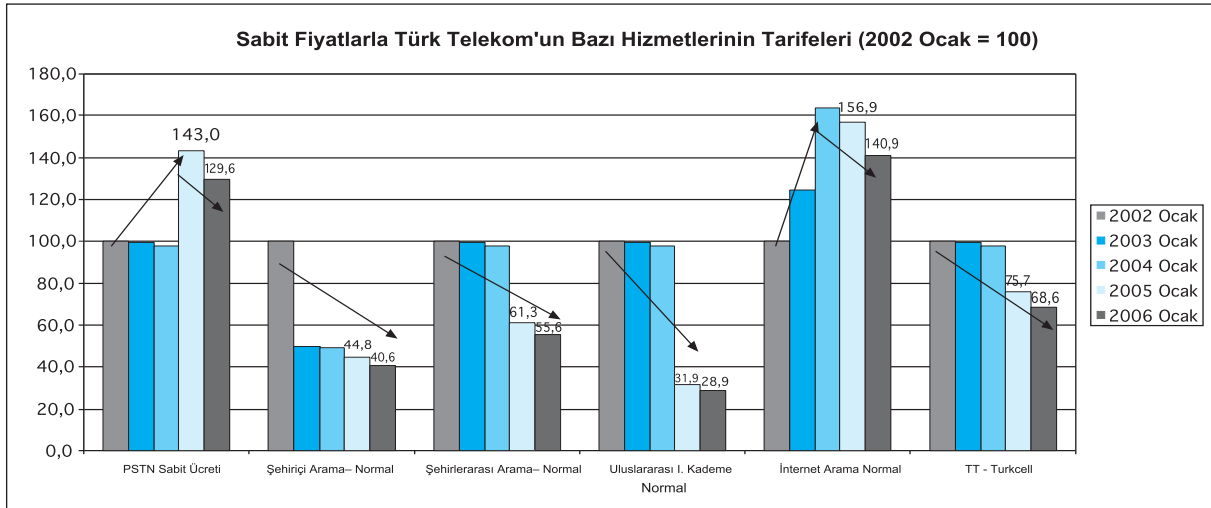
3. DÜZENLEME, YETKİLENDİRME, DENETLEME VE UZLAŞTIRMA FAALİYETLERİ

3.1. Düzenlemeler

3.1.1. Tarife Düzenlemeleri

Telekomünikasyon Kurumu 2005 yılında, telekomünikasyon hizmetlerinin ücretlerine yönelik temel düzenleyici çerçeve olan Tarife Yönetmeliği kapsamında çalışmalarını sürdürmüştür. Kurum, Tarife Yönetmeliği gereğince, ilgili piyasada etkin piyasa gücüne sahip ve/veya fiili tekel olan işletmecilerin tarifelerini onaylamaktadır. Türk Telekom'un sunduğu hizmetlerin tarifeleri, 05.06.2004 tarih ve 25483 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 11.05.2004 tarih ve 2004/246 sayılı ve "Türk Telekomünikasyon A.Ş. – Fiili Tekel Tespiti" konulu Kurul Kararı gereğince Tarife Yönetmeliği kapsamında düzenlemeye tabidir. GSM işletmecilerinin tarifeleri ise Kurumumuz ile GSM şirketleri arasında imzalanan İmtiyaz Sözleşmeleri'nde yer alan hükümler gereğince belirlenen azami fiyatların altında kalması koşulunu sağlamak zorundadır. Tarife Yönetmeliği kapsamı dışında kalan işletmecilerin sundukları hizmetlerin fiyatları onaya tabi değildir.

2005 yılında tüketiciler genel olarak işletmeciler tarafından sunulan yeni hizmetlerden ve var olan hizmetlere yönelik düzenlenen kampanyalardan ve fiyat düşüşlerinden yararlanmışlardır. Aşağıdaki şekilden görüldüğü üzere, sabit telefon hizmeti ücretleri 2005 yılında da sabit fiyatlar bazında düşme eğilimini devam ettirmiştir.

Şekil 3-1 Sabit Fiyatlarla Türk Telekom'un Bazı Tarifelerinin Değişimi (2002-2005)

Özellikle, bireysel ve kurumsal kullanıcılara yönelik genişbant internet erişimi hizmetlerinin ücretlerinde görülen ciddi fiyat indirimleri, bu hizmetlere yönelik talep miktarında önemli artışlara yol açmıştır. İllerarası ve uluslararası telefon hizmeti sunan alternatif işletmeciler faaliyete geçmeye başlamış ve yerleşik işletmeci Türk Telekom'un sabit telefon hizmetlerinin fiyatlarında bir artış söz konusu olmamıştır. Mobil telefon hizmetleri sunan işletmeciler ise tüketicilere, indirimler içeren kampanyalar ve çeşitli tarife seçenekleri sunmaya devam etmişlerdir.

3.1.1.1. Sabit Telefon Hizmetleri Tarifeleri

Türk Telekom'un tarifeleri Tarife Yönetmeliği kapsamında onaylanmaktadır. Tarife Yönetmeliği'ne dayalı olarak 31.12.2003 tarih ve 25333 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Türk Telekomünikasyon A.Ş. Tarifelerine Tavan Fiyat Yönteminin Uygulanmasına Yönelik Usul ve Esaslara İlişkin Tebliğ" (Tavan Fiyat Tebliği) ve söz konusu Tebliğ'de değişiklik yapan 01.06.2004 tarih ve 25479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin Bazı Hizmetlerine İlişkin Tarifelerin Tavan Fiyat Yöntemi ile Onaylanmasına Yönelik Usul ve Esaslara İlişkin Tebliğ'de Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ" yürürlüğe girmiştir. Ayrıca, Türk Telekom'un bazı tarifeleri "Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin Bazı Hizmetlerine İlişkin Tarifelerin Onaylanmasına Yönelik Usul ve Esaslar" dahilinde onaylanmaktadır. Bu düzenlemeler ile telekomünikasyon piyasasında rekabet ortamının oluşturulması, teknolojik gelişimin ve yeni yatırımların teşvik edilmesi, ülke genelinde telekomünikasyon hizmetlerinin yaygınlaştırılması ile tüketicilerin korunması hususlarını gözeterek tarifelerin onaylanması amaçlanmaktadır.

2005 yılında Türk Telekom, çoğunlukla sunmayı planladığı çeşitli yeni hizmetlerin (Ailekart, sesli mesaj vb.) tarifelerini onaylanması amacıyla Kuruma müracaatta bulunmuştur. Türk Telekom'un sabit telefon hizmetleri tarifelerine ilişkin yedi müracaatının altısı olumlu sonuçlanırken, birisi olumsuz sonuçlanmıştır. Türk Telekom'un TTKart hizmeti kapsamında il içi arama hizmeti tarifi içeren tarife teklifi, Telekomünikasyon Kurulu tarafından onaylanmamıştır. Ayrıca, 2005 yılında Türk Telekom WLAN ve TTKart hizmetleri tarifeleri kapsamındaki bazı uygulamalarını düzeltmesi hususunda Telekomünikasyon Kurulunca ihtar edilmiştir.

Telekomünikasyon Kurumu tarafından 2005 yılında tarifelere ilişkin müracaatların değerlendirilmesi yanında mevzuata ilişkin bazı çalışmalar da yapılmıştır. 31.12.2003 tarih ve 25333 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Tavan Fiyat Tebliği'nin 6'ncı maddesine göre Tavan Fiyat Dönemi 01.01.2004 tarihinde başlayıp 31.12.2005 tarihinde sona erecek şekilde iki yıllık bir dönemi kapsamaktadır. Bu çerçevede, Tavan Fiyat Dönemi aynı maddede yer alan hükümler gereğince Kurul tarafından 31.12.2006 tarihinde sona erecek şekilde bir yıl daha uzatılmıştır. Ayrıca, 2006 yılında uygulanmak üzere çeşitli tavan fiyat parametrelerinde de değişiklikler yapılmıştır. Yapılan değişiklikler kapsamında, Tavan Fiyat Periyodu 6 aydan 1 yıla çıkarılmış, Verimlilik Faktörü'nün de yıllık %3,84 olarak uygulanmasına karar verilmiştir. ISDN PA Bağlantı/Nakil/Aylık ücretleri ile İnternet Arama Hizmetleri ücretlerine alt tavanlar (TÜFE-%3,84) uygulanmaya devam edilecektir. Ayrıca, Tavan Fiyat Dönemi 2005 yılı sonu itibarıyla tamamlanan "Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin Bazı Hizmetlerine İlişkin Tarifelerin Onaylanmasına Yönelik Usul ve Esaslar"da değişiklik yapılarak uygulama süresi iki yıl daha uzatılmıştır. Söz konusu düzenleme sabit telefon devir, kapama, Centrex, ayrıntılı fatura ve benzeri hizmetlerin tarifelerini içermektedir.

Bu düzenlemeler ile yerleşik işletmecinin tarifelerinin yeniden dengelenmesi teşvik edilirken aynı zamanda tüketicilerin korunması ve düzenleyici açıdan belirliliğin sağlanması hedefleri gerçekleştirilmiştir.

3.1.1.2. Mobil Telefon Hizmetleri Tarifeleri

GSM işletmecileri ile Kurumumuz arasında muhtelif tarihlerde imzalanan GSM İmtiyaz Sözleşmelerinde yer alan hükümler gereğince, GSM işletmecilerinin son kullanıcılarına uygulayacakları tarifelere ilişkin üst sınır, Kurumca azami altı ayı geçmeyen uygun aralıklarla belirlenerek onaylanmaktadır. Bu kapsamda GSM azami tarifeleri 2005 yılı içinde Nisan ve Eylül aylarında olmak üzere iki defa belirlenerek onaylanmıştır. Onaylanan üst sınırın altında kalmak şartıyla işletmeciler söz konusu tarifelerini serbestçe belirleyebilmektedirler.

Mobil telefon hizmetleri pazarındaki rekabet 2005 yılında da yoğun olarak hissedilmiştir. Rekabetin etkisiyle işletmeciler, genel abonelik paketlerinin yanında özel abonelik paketleri, çeşitli kampanya ve katma değerli hizmetler ile farklı tarife seçeneklerini abonelerine sunmuştur.

3.1.1.3. İnternet ve Veri İletimi Tarifeleri

Türk Telekom bünyesindeki Kablo TV şebekesi, 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanun ile Türk Telekom'dan ayrılarak yeni kurulan Türksat Uydu Haberleşme ve Kablo TV İşletme A.Ş. (Türksat)'ye devredilmiştir. Akabinde Türksatın, Kurul tarafından Kablo TV hizmetlerinde fiili tekele sahip işletmeci olarak belirlenmesiyle, Türksatın Kablo TV hizmetine ilişkin tarifeleri Tarife Yönetmeliği kapsamında düzenlenmeye başlanmıştır.

2004 yılı içinde Türk Telekom'un fiili tekel ilan edildiği Kurul Kararının halen yürürlükte olması nedeniyle, Türk Telekom'un detaylarına aşağıda yer verilen veri iletimi ve internet tarifeleri, Tarife Yönetmeliği kapsamında Kurumun onayına ve denetimine tabidir. Bu itibarla, 2005 yılı içerisinde internet ve veri iletimi hizmetleri tarifelerine ilişkin yaklaşık 25 Kurul Kararı alınmıştır. Bahse konu hizmetlerin tarifelerine ilişkin, ikisi reddedilerek diğerleri ise onaylanarak sonuçlandırılan tarife müracaatları ile 2005 yılında, hem perakende hem de toptan seviyede pazarda önemli gelişmeler yaşanmıştır. Bu kapsamda bir çok yeni hizmetler de sunulmaya başlanmıştır.

ADSL internet erişim hizmeti trafik limitli ve trafikten bağımsız olmak üzere Türk Telekom ve bazı İSS'ler tarafından sunulmaktadır. 2005 geneli itibariyle değerlendirildiğinde limitsiz ADSL tarife düzeyleri değişmemiştir. Limitli ADSL'de ise 256/64 Kbit/s kademesinin kaldırılmasıyla en düşük hız 512/128 Kbit/s olmuş ve kota seçenekleri artırılmıştır. Türk Telekom tarafından KOBİ'lere yönelik teklif edilen bir başka indirimli ADSL uygulaması, Tarife Yönetmeliği hükümlerini karşılamadığı gerekçesiyle reddedilmiş, sonrasında Türk Telekom'un revize ederek sunduğu tarife teklifi ilgili mevzuat kapsamında değerlendirilmek suretiyle onaylanmıştır. ADSL internet hizmetine ilişkin sonuçlandırılan tarife müracaatları arasında Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna bağlı toplam 216 adet çocuk yuvası, yetiştirme ve öğrenci yurtlarına yönelik olarak teklif edilen indirimli ADSL uygulamasının ilgili mevzuat kapsamında onaylanması da yer almaktadır.

2005 yılı içerisinde yaşanan bir diğer önemli gelişme ise daha çok kurumsal kullanıcılara yönelik hizmetler olan ATM, FR, Metro Ethernet ve G.SHDSL bazlı noktadan noktaya veri iletimi ve internet erişimi tarifeleri ile ADSL noktadan noktaya veri iletimi tarifelerinde yaşanan değişimlerdir. Bu

çerçevede ATM ve FR noktadan noktaya veri iletimi ve internet tarifelerinde bazı hızlarda artış olmakla birlikte, % 80'lere varan oranlarda indirim gerçekleşmiş, tüm hizmetlerde perakende toptan ayrımı getirilmiş, yeni hizmetler olan Metro Ethernet ve G.SHDSL ilk olarak kullanılmaya başlanmış ve ATM üzerinden internet erişimi hizmetinde ilk defa yurt içi ve yurt dışı ayrımı getirilmiştir. Ayrıca söz konusu hizmetlerin bağlantı ve nakil tarife yapısı da değiştirilerek lokal erişim, teçhizat ve devre hazırlama kalemleri olarak ayrıştırılmıştır. Metro Ethernet hizmeti ATM'ye göre düşük teçhizat, işletme maliyeti, esnek bant genişliği kademeleri ve 5 MB'den başlamak üzere 1 GB gibi yüksek hızlara çıkabilmesi yönleriyle özellikle kurumsal kullanıcılar tarafından tercih edilen bir teknolojidir. xDSL türevi bir teknoloji olan G.SHDSL ise, ADSL ile benzer şebeke topolojisine sahip olup, sağlanan hızların simetrik olması noktasında farklılaşmaktadır. G.SHDSL'de sunulan hızlar, 128 Kbit/s ile 2048 Kbit/s arasında değişmekte olup simetriktr. Bu yönüyle G.SHDSL kiralık devre hizmetine alternatif olarak gösterilmekte ve kurumsal erişim, içerik barındırma, e-posta barındırma, video konferans gibi uygulamalar için tercih edilmektedir.

Yurtiçi sayısal kiralık devre hizmetlerinin aylık ücretlerinde 2005 yılı içerisinde değişiklik yaşanmamış olup, bağlantı ve nakil ücretleri ise ATM, FR, Metro Ethernet gibi hizmetlerle paralel kapsamda lokal erişim, teçhizat ve devre hazırlama ücreti olmak üzere ayrıştırılmıştır. Uluslararası kiralık devre hizmetlerinde ise 2005 yılında kalıcı tarife değişikliği yaşanmamakla birlikte söz konusu hizmetler, Ekim 2005 - Şubat 2006 arasında geçici olarak indirimli tarifeler ile sunulmuştur.

IP-VPN hizmeti de 2005 yılında ilk defa tarifesi onaylanarak sunulmaya başlayan bir diğer hizmettir. IP-VPN, internet gibi açık bir şebeke üzerinde şifreleme ve tünelleme mekanizmaları kullanılarak kurulan IP bazlı özel sanal şebeke (VPN) olarak tanımlanabilmektedir. Açık ağın paylaşılması esasına dayalı çalıştığı için daha düşük maliyetlere sahip olan IP-VPN, çok uluslu şirketler, internet erişimi veya veri iletimi amaçlı yurt dışı bağlantısına ihtiyaç duyan İSS'lere yönelik bir hizmettir.

Tarifesi ilk defa 2005 yılı içinde onaylanarak sunulan hizmetler arasında WLAN da bulunmaktadır. WLAN çift yönlü geniş bant veri iletişimi sağlayan, iletim ortamı olarak telsiz frekansı veya kızılötesi ışınları kullanan ve salon, bina, kampüs gibi sınırlı alanlarda çalışan iletişim ağlarıdır. WLAN sistemleri, bireysel ve kurumsal kullanıcılara internete ve üyesi oldukları kurumsal ağa (intranet) mobil olarak bağlanma imkanı sağlamaktadır.

2005 yılı içinde ADSL internet erişimine ilişkin İSS'lere yönelik bir hizmet olan veri akış erişiminde de önemli gelişmeler yaşanmıştır. Veri akış erişimi, İSS'lere son kullanıcılara ADSL internet hizmeti sunarken hizmet kalitesi ve çeşitliliğine ilişkin bir takım parametreleri belirleyebilme imkanı veren bir erişim yöntemidir. Bu yönüyle de rekabet ortamının teşvik edilerek genişbant internet erişiminin yaygınlaşması noktasında AB ülkelerinde de yaygınlıkla kullanılmaktadır. Veri akış erişimine ilişkin 2004 yılı sonunda Türk Telekom'un teklif ettiği tarifelerin Kurul tarafından yeniden düzenlenmesi yoluyla yapılan tarife onayının İdare Mahkemesi tarafından yürütmesinin durdurulması sonucu Türk Telekom'un teklif ettiği ADSL Veri Akış Erişimi tarifeleri Kurul tarafından ilgili mevzuat çerçevesinde reddedilerek belirtilen hesaplama yöntemi esas alınarak yeni tarife teklifi sunulması talep edilmiştir. Türk Telekom tarafından red gerekçeleri doğrultusunda sunulan yeni tarife teklifi Kurul tarafından ilgili mevzuat kapsamında değerlendirilmek suretiyle onaylanmıştır. Paralelinde İdare Mahkemesi yürütmesi durdurulan tarife onayı işlemini iptal etmiştir. Söz konusu iptal kararı temyiz edilmiş olup yargı süreci

devam etmektedir.

ADSL Veri Akış Erişimi hizmetine paralel olarak G.SHDSL veri akış erişimine yönelik sektörden gelen talepler doğrultusunda Türk Telekom'dan tarife teklifi talep edilmiş olup, teklif edilen tarifeler Kurul tarafından ilgili mevzuat kapsamında değerlendirilerek onaylanmıştır. ADSL'ye benzer şekilde G.SHDSL veri akış erişimi hizmeti ile İSS'lerin bu hizmetleri perakende seviyede katma değer ekleyerek sunabilmeleri ve hizmet kalite parametrelerini değiştirerek hizmet farklılaştırması yapabilmelerinin önü açılmıştır.

3.1.1.4. Hesap Ayrımı ve Maliyet Muhasebesi

Erişim ve Arabağlantı Yönetmeliği'nin hesap ayrımı ve maliyet muhasebesi ile ilgili olan maddeleri gereğince etkin piyasa gücüne (EPG) sahip işletmeciler ve Türk Telekom hesap ayrımı yapmakla yükümlüdürler. Getirilen yükümlülük ile esas olarak işletmecilerin farklı iş birimleri altında sundukları hizmetlere ilişkin gelir ve giderleri ile işletmeci hesapları arasında şeffaflığın sağlanması amaçlanmaktadır. Bu itibarla ilk kez 10.02.2004 tarihli Kurul Kararı ile onaylanarak yürürlüğe giren Hesap ayrımı ve Maliyet Muhasebesine İlişkin Usul ve Esaslar (Usul ve Esaslar) kapsamında, Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. (Turkcell) ve Türk Telekom ile ayrı ayrı oluşturulan mobil ve sabit çalışma grupları, Kurumla koordineli bir şekilde Usul ve Esaslar ekindeki kılavuz üzerinde çalışmıştır.

Hesap ayrımı uygulamasına tamamen geçilmeden önce söz konusu gruplara tanınan 2 yıllık geçiş döneminin son yılı olan 2005 yılı içerisinde Usul ve Esaslara uygun olarak anılan işletmecilerle üçer kez olağan toplantılar gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, esas olarak hesap ayrımı kapsamında işletmeciler tarafından hazırlanan gelir tabloları ile ilgili mali tabloların Kuruma sunulacağı süreye ilişkin değişikliklerle uygulamaların etkin kılınması amacıyla Erişim ve Arabağlantı Yönetmeliği'nin 18 ve 19'uncu maddeleri 29.06.2005 tarih ve 25890 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Erişim ve Arabağlantı Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" ile değiştirilmiştir. Yapılan toplantılar ve çalışmalar neticesinde uygulamada karşılaşılan sorunlar da dikkate alınarak Usul ve Esaslar gözden geçirilmiştir.

28.12.2005 tarih ve 26037 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kurul Kararı ile 31.12.2005 tarihinden itibaren GSM işletmecilerinin tamamı GSM mobil çağrı sonlandırma piyasasında EPG'ye sahip işletmeci olarak belirlenmiştir. Bu itibarla, Telsim Mobil Telekomünikasyon Hizmetleri A.Ş. (Telsim) ve Avea İletişim Hizmetleri A.Ş. (Avea) de hesap ayrımı yükümlüsü işletmeci sıfatını kazanmışlardır. Gerekli değişikliklerin yapıldığı Usul ve Esaslar, Turkcell, Türk Telekom, Telsim ve Avea'ya da tebliğ edilmiştir.

3.1.2. Erişim ve Arabağlantı Düzenlemeleri

3.1.2.1. Standart Referans Arabağlantı Ücret Tarifeleri

406 sayılı Kanun'un 4502 sayılı Kanun'la değişik 10'uncu maddesinde yer alan "Kurum; ilgili işletmecilerin, uygun olduğu ölçüde kendi standart hüküm ve şartları içine dahil edebilecekleri, standart ara bağlantı referans ücret tarifeleri yayınlar ve gerektiğinde bunları değiştirir." hükmü gereğince, Türk Telekom ve etkin piyasa gücüne sahip GSM işletmecilerine yönelik Standart Arabağlantı Referans Ücret Tarifeleri belirlenerek, 15.09.2004 tarihinde yayımlanmıştır.

Yayımlanan tarifeler, önceden öngörüldüğü şekilde, 2005 yılında aşağıdaki tabloda yer verildiği gibi iki kez revize edilmiş ve bu tarifeler uzlaştırma kapsamında belirlenen ücretler için esas alınmıştır.

Çizelge 3-1 Standart Referans Arabağlantı Ücret Tarifeleri

Uygulanma Tarihi	Türk Telekom Şebekesinde Başlatma/Sonlandırma Ücretleri				GSM Şebekesinde Sonlandırma Ücreti (EPG'ye Sahip İşletmeciler İçin)	
	Alan İçi		Alan Dışı			
	TL/dk.	YTL/dk.	TL/dk.	YTL/dk.	TL/dk.	YTL/dk.
01.10.2004	41.000		59.000		156.000	
01.01.2005	34.000	0,034	51.000	0,051	148.000	0,148
01.10.2005	20.000	0,020	37.000	0,037	140.000	0,140

3.1.2.2. Referans Arabağlantı Teklifleri

Referans Arabağlantı Teklifleri, yerleşik işletmecilerle yapılacak arabağlantının şartlarının ortaya konularak sektörde belirliliğin sağlanması ve özellikle sektöre yeni girecek işletmecilerin hangi şartlarla piyasaya girebileceklerini öngörebilmeleri açısından büyük öneme sahiptir. Hakim konuma ya da etkin piyasa gücüne sahip işletmecilere Referans Arabağlantı Teklifi yayımlama yükümlülüğü getirilmesi tüm dünyada yaygın biçimde kabul gören bir düzenleme prensibidir. Ülkemizde de Erişim ve Arabağlantı Yönetmeliği'nin 24'üncü maddesinde referans erişim ve arabağlantı tekliflerine ilişkin düzenlemelere yer verilmektedir.* Söz konusu Yönetmelik hükümleri gereğince, Turkcell tarafından hazırlanarak Kuruma sunulan Referans Arabağlantı Teklif Taslağına ilişkin olarak yürütülen çalışmalar neticesinde ilgili gerçek ve tüzel kişilerin de görüş ve değerlendirmelerinin alınmasını müteakip, gerekli düzeltmelerin yapıldığı "Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. Referans Arabağlantı Teklifi" onaylanarak Kurumun İnternet sitesinde yayımlanmıştır. Söz konusu Referans Teklif kapsamında ilgili işletmeciden bazı hususlara ilişkin açıklama taleplerinde bulunulmuştur.

*Erişim ve Arabağlantı Yönetmeliğinin 24'ncü maddesinde referans tekliflere ilişkin olarak şu hükümlere yer verilmektedir: "Türk Telekom ve etkin piyasa gücüne sahip işletmeciler, referans erişim ve/veya arabağlantı teklifleri hazırlayarak Kuruma göndermekle yükümlüdür. Kurum, söz konusu teklifleri onayladığı takdirde yayımlar.....Kurum tarafından aksi belirtilmedikçe, söz konusu teklifler her yıl yenilenerek Şubat ayı sonuna kadar Kuruma gönderilir. Yeni teklifler onaylanana kadar mevcut referans erişim ve/veya arabağlantı teklifleri geçerliliğini korur..."

Etkin piyasa gücüne sahip işletmeciler etkin piyasa gücüne sahip olduklarının Kurum tarafından belirlenmesinden, Türk Telekom ise bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden itibaren en geç üç ay içerisinde, referans arabağlantı tekliflerini hazırlayarak Kuruma göndermekle yükümlüdürler... Kurum, bu Yönetmeliğin 5 inci maddesindeki ilkeleri göz önünde bulundurarak, referans erişim ve/veya arabağlantı tekliflerinde değişiklik yapılmasına karar verebilir."

İlk kez 2004 yılı içerisinde yayımlanan “Türk Telekomünikasyon A.Ş. Referans Arabağlantı Teklifi”nde, bazı hususlara ilişkin ilgili işletmeciden talep edilen açıklamaların ve yönetmeliğin 24’üncü maddesi gereği olarak Kuruma sunulan yeni teklif taslağının incelenmesi sonucunda 2005 yılında gerekli değişiklikler yapılmış ve onaylanarak Kurumun internet sayfasında yayımlanmıştır.

3.1.2.3. Arabağlantıya İlişkin Olarak İşletilen Uzlaştırma Prosedürleri

406 sayılı Kanun’un 10’uncu maddesi ile Erişim ve Arabağlantı Yönetmeliği’nin 21’inci maddesi uyarınca ilgili işletmecilerin, arabağlantı da dahil olmak üzere erişim talebinden itibaren azami üç ay içerisinde anlaşma sağlayamamaları halinde, taraflardan herhangi biri Kurumdan uzlaştırma prosedürü işletmesini talep edebilmektedir. Bu çerçevede, işletmeciler tarafından Kurumumuza yapılan uzlaştırma talebi başvuruları üzerine, aşağıdaki tabloda özetlendiği gibi bir kısmı sonuçlanan bir kısmı halen devam eden uzlaştırma prosedürleri işletilmiştir.

Çizelge 3-2 2005 Yılında İşletilen Uzlaştırma Prosedürleri

Aralarında Anlaşmazlık Bulunan Taraflar	Adet
Türk Telekom – UMTH İşletmecisi	6
GSM İşletmecisi – UMTH İşletmecisi	1
Türk Telekom – GSM İşletmecisi	2
GSM İşletmecisi - GSM İşletmecisi	1

Kurumumuz tarafından Türk Telekomünikasyon A.Ş. (Türk Telekom) ile aralarında anlaşmazlık bulunan altı UMTH işletmecisi için işletilen uzlaştırma prosedürlerinden üçü 2005 yılı içerisinde sonuçlandırılarak, arabağlantı sözleşmelerinde uygulanmak üzere, üzerinde anlaşmazlık bulunan hususlar için uygun görülen hüküm, koşul ve ücretler belirlenmiştir.

Diğer taraftan, bir GSM işletmecisi ile bir UMTH işletmecisi arasındaki arabağlantı sözleşmesi hususundaki anlaşmazlığa ilişkin işletilen uzlaştırma prosedürü neticesinde arabağlantı sözleşmelerinde uygulanmak üzere, üzerinde anlaşmazlık bulunan hususlar için uygun görülen hüküm, koşul ve ücretler belirlenmiştir.

Ayrıca, Kurumumuz tarafından Türk Telekom ile GSM işletmecileri ve GSM işletmecilerinin kendi aralarında mevcut olan arabağlantıya ilişkin anlaşmazlıklara yönelik olarak işletilen uzlaştırma prosedürleri kapsamında, arabağlantı sözleşmelerinde uygulanmak üzere, üzerinde anlaşmazlık bulunan hususlar için uygun görülen hüküm, koşul ve ücretlerin belirlenmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

3.1.2.4. Erişim ve Arabağlantı Sözleşmelerinin Değerlendirilmesi

İşletmecilerin kendi aralarında imzaladıkları erişim ve arabağlantı sözleşmeleri ilgili mevzuat* gereğince Kuruma sunulmaktadır. Bu çerçevede bugüne değin Kuruma sunulan sözleşme türlerine ve adetlerine aşağıdaki tabloda yer verilmektedir.**

Çizelge 3-3 2005 yılında Kuruma Sunulan Erişim ve Arabağlantı Sözleşmeleri

Sözleşme Tarafları	Adet
PSTN – GSM	3
GSM – GSM	3
PSTN – UMTS	26
GSM – UMTS	23
UMTS – UMTS	13
PSTN – GPRS	4
GSM – GPRS	3
UMTS – GPRS	1
İSS – İSS	1

Kuruma sunulan erişim ve arabağlantı sözleşmeleri yürürlükteki yasa ve yönetmelik hükümleri kapsamında incelenmekte ve mevzuat çerçevesinde tespit edilen eksiklik ve uygunsuzlukların işletmeciler tarafından giderilmesi sağlanmaktadır.

3.1.2.5. Yerel Ağa Erişim

20.07.2004 tarih ve 25528 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yerel Ağa Ayrıştırılmış Erişime İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ 01.07.2005 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Tebliğ ile, Türk Telekom’un altyapısından faydalanmak isteyecek işletmecilerin talep edebilecekleri ayrıştırılmış erişim yöntemleri belirtilmekte ve söz konusu erişim yöntemleri kapsamında sunulacak temel hizmetlere ilişkin tarifelerin Türk Telekom tarafından maliyet esaslı olarak belirleneceği ifade edilmektedir. Bununla birlikte, işletmecilerin talep etmedikleri hizmetlerin bedellerine katlanmak zorunda kalmalarının önlenmesi ve tarafların hak ve yükümlülüklerinin ayrıntılı olarak belirlenmesini teminen Tebliğ kapsamında Türk Telekom’a referans teklif hazırlama yükümlülüğü de getirilmektedir.

Türk Telekom tarafından bu yükümlülük kapsamında hazırlanan taslak referans yerel ağa erişim

*406 sayılı Kanunun 4502 sayılı Kanunla değişik 10’uncu maddesi “Şebekeler arasında ara bağlantı sağlanmasına yönelik olarak işletmeciler arasında yapılacak anlaşmalar, bu Kanuna ve ilgili diğer mevzuata uygun olarak taraflar arasında imzalanır ve gerekli teknik hükümleri, koşulları ve ücretleri de ihtiva eder. Bu tür tüm anlaşmalar ile bunların ekleri ve değişikliklerinin bir tasdikli sureti Kurum’a sunulur.” hükmünü ve Erişim ve Arabağlantı Yönetmeliğinin 22’nci maddesi “Tüm erişim ve arabağlantı anlaşmaları, bunların ekleri ve değişikliklerinin tasdikli bir sureti imzalanmasını müteakip onbeş gün içerisinde Kuruma sunulur. İşletmeciler, Kurumun sözleşmelerde mevzuata aykırı bulduğu hususlara yönelik düzeltme taleplerini otuz gün içerisinde yerine getirmekle yükümlüdürler. Sözleşmelerin, Kurumun görüşüne sunulmasına ilişkin görev ve imtiyaz sözleşmelerinde, genel izin ve telekomünikasyon ruhsatlarındaki hükümler saklıdır.” hükmünü içermektedir.

**İşletmecilerin yurt dışı işletmecilerle yaptıkları ve Kuruma sundukları erişim ve arabağlantı sözleşmeleri tabloda yer almamaktadır.

Tabloda 2005 yılı sonu itibarıyla işletmeciler arasında imzalanan ve Kuruma sunulan ana sözleşmelerin toplam sayısı yer almaktadır. 2005 yılı içerisinde 53 adet ana sözleşme ve ek protokol incelenmek üzere Kuruma sunulmuştur.

teklifi Kuruma sunulmuştur. Referans teklif taslağı, 13.12.2005'te kamuoyu görüşü alınması amacıyla Kurumun internet sitesinde yayımlanmış olup, sektör temsilcilerinin görüşlerin değerlendirilmesinin ardından onaylanarak yürürlüğe konulması öngörülmektedir.

3.1.3. Numaralandırma Düzenlemeleri

3.1.3.1. Numara Taşınabilirliği

Abonelerin numara değişikliği zorunluluğu olmadan işletmecilerini, adreslerini veya aldıkları hizmeti türünü değiştirebilmeleri olarak tanımlanabilecek olan Numara Taşınabilirliği düzenlemesi için 2005 yılı içerisinde önemli çalışmalar yürütülmüştür. Numara Taşınabilirliği konusu Türkiye-AB Mali İşbirliği Programı çerçevesinde alınmakta olan danışmanlık hizmeti kapsamında da yer almış olduğundan, çalışmaların bir bölümü danışman firma ile birlikte yürütülmüştür.

Aynı paralelde, Numaralandırma Yönetmeliği'nin 32'nci maddesi çerçevesinde ilgili işletmecilerin katılımı ile Numaralandırma Komitesi kurulmuş ve anılan komitede yoğun çalışmalar yürütülerek, numara taşınabilirliği teknik, ekonomik ve idari açılardan görüşülerek bu konuları inceleyen kapsamlı raporlar düzenlenmiştir.

Numara Taşınabilirliğine ilişkin yönetmelik taslağı oluşturulmuş olup Kurum içi görüşler alınmıştır. Numara Taşınabilirliği düzenlemesi çalışmalarının 2006 yılının ilk yarısına kadar sonuçlandırılması öngörülmektedir.

3.1.3.2. Numara Tahsisleri

Numaralandırma Yönetmeliği'nin yürürlüğe girmesini müteakip 2005 yılı içerisinde türler itibariyle yapılan numara tahsisleri aşağıda verilmektedir. Bu tahsisler neticesinde işletmecilerce toplam 424.998,92.- YTL numara ücretinin Hazine Müsteşarlığı hesabına yatırılması sağlanmıştır.

3.1.3.2.1. Kısa Numaralar ve 811 Alan Kodlu Erişim Numaraları

2005 yılında "150" kısa numarası, vatandaşlar tarafından kamu kurumlarına yapılan müracaatların tüm kurumlar arasında sağlıklı ve hızlı yönetilme oranını arttırmak, vatandaş başvurularının otomasyon sistemine alınarak gereğinin yapılması için işlemlerin yapılacağı birimleri uyarmak, başvuru sahibine verilecek cevapları hızlandırmak, tüm bu işlemlerin istatistiksel raporlarının alınmasını sağlamak; uygun süreçte, acil çağrı hizmetleri haricinde, benzer hizmetler sunan kamu kurum ve kuruluşlarının kullandıkları numaraların da dahil edileceği ve vatandaşların müracaatlarını kolayca hatırlayabilecekleri tek bir kısa numara ile yapmalarını sağlayarak bu süreci basite indirmek üzere Başbakanlık tarafından kurulan "Başbakanlık İletişim Merkezi (BİMER)" için tahsis edilmiştir. Diğer taraftan, Emniyet Genel Müdürlüğüne daha önce üzerinden "Alo Trafik" hizmeti sunulmuş olan "154" kısa numarası, söz konusu hizmetin "155-Polis İmdat" hizmeti ile birlikte sunulmaya başlanmasına müteakip geri alınmıştır.

2005 yılında UMTH işletmecilerine ise toplam 196 adet 811 alan kodlu ek erişim numarası tahsis edilmiştir. UMTH için ilk yetkilendirmelerin yapıldığı 17 Mayıs 2004 tarihinden bu yana ise toplam 290 adet erişim numarası tahsis edilmiştir.

3.1.3.2.2. NSPC (National Signalling Point Code) ve ISPC (International Signalling Point Code)

2005 yılı içerisinde UMTH işletmecilerine, 14 adet NSPC ve 6 adet de ISPC tahsis edilmiştir. Ayrıca Türk Telekom'a 1 adet ISPC, Turkcell'e ise 32 adet NSPC tahsisi yapılmıştır.

3.1.4. Tüketici Hakları Düzenlemeleri

3.1.4.1. Hizmet Kalitesi Yönetmeliği

Hizmet Kalitesi Yönetmeliği çalışmasının amacı, telekomünikasyon hizmetlerinin sunumunda kalite parametrelerinin belirlenmesi ve işletmeciler tarafından kullanıcılara kaliteli hizmetin sunumunun sağlanmasının teşvik edilmesidir.

Telekomünikasyon hizmetlerinin rekabete açılmasıyla birlikte tüketiciler artan seçenekler ve düşen fiyatlardan yararlanmaya başlayacaklardır. Rekabetin tesis edildiği piyasalarda kaliteli bir hizmetin verilmesi ve tüketicilerin beklentilerinin karşılanması esastır. Nitekim, işletmecilerin hizmeti kaliteli olarak vermemesi durumunda rakipleri karşısında güçlerini kaybedecekleri doğaldır. Bu nedenle, işletmecilerin pazar paylarını kaybetmemeleri için hizmet kalitesini geliştirmek ve korumak için çalışması önem arz etmektedir. Özellikle potansiyel tüketicilerin bir hizmete abone olmadan önce piyasada seçim yapabilmeleri için yeterli bilgiye sahip olmaları gerekmektedir. Bu hususu gerçekleştirebilmek için ise hizmet kalitesini denetleyici ve raporlama yapıcı bir sistemin uygulamaya konulması gerekmiştir. Bu amaçla, hazırlanmış olan Telekomünikasyon Sektöründe Hizmet Kalitesi Yönetmeliği 03.03.2005 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu'nun 2'nci maddesine ve 2813 sayılı Telsiz Kanunu'nun 7/h, j maddesine dayanan Yönetmeliğin hazırlanmasında hizmet kalitesine ilişkin olarak özellikle uluslararası literatürden faydalanılmıştır. Bu kaynaklardan sıklıkla kullanılanlar arasında ETSI'nin ilgili standart ve düzenlemeleri, AB'nin 2002 düzenleyici paket içerisinde yer alan Direktifleri yer almaktadır.

Yönetmelikte, bağlantı süresi, erişim hattı başına arıza oranı, arıza giderme süresi, başarısız arama oranı, aramanın kurulma süresi, operatör hizmetleri için cevap verme süresi, rehber hizmetleri için cevap verme süresi, ankesörlü telefonlar, fatura şikâyetleri, kiralık hatlar, hizmet seviyesi taahhütleri, bilgilerin yayımlanması ve raporlama gibi hususlar hakkında hükümler getirilmiştir. Bu çerçevede her üç ayda bir GSM işletmecileri hizmet kalitesine ilişkin dört ölçüte, Türk Telekom dokuz ölçüte ilişkin bilgileri içeren raporları Kuruma göndermektedir.

Hizmet kalitesi alanındaki bir diğer faaliyet ise Türk Telekom'un sunduğu kiralık devrelere ilişkin belirli bir hizmet standardının getirilmesi, sektördeki rekabetin ve son kullanıcı memnuniyetinin artması açısından faydalı olması nedeni ile Türk Telekom'un kiralık devrelerinin hizmet kalitesine yönelik yapılan çalışmalardır. Bu çerçevede, Türk Telekom'un "Yurtiçi Kiralık Devre Hizmet Seviyesi Taahhüdü" onaylanmış ve İşletmecinin internet sayfasında yayınlanmıştır. Ayrıca, iki yıllık bir süreç için tahsis, tesis ve arıza giderme sürelerine yönelik olarak iyileştirici yönde hedefler belirlenmiş ve AB ülkelerinin standartlarına uyumlu hale getirilmeye çalışılmıştır.

3.1.4.2. Telekomünikasyon Hizmetleri İçin Tüketici Rehberi

Kurumumuz tarafından “Telekomünikasyon Sektöründe Tüketici Hakları Yönetmeliği”nin yayımlanarak uygulamaya konulmasıyla, telekomünikasyon hizmetlerinden yararlanmak durumundaki bütün tüketicileri gerek söz konusu Yönetmelik çerçevesinde belirlenmiş olan tüketici haklarına ilişkin olarak bilgilendirmek, gerekse hizmetlerden yararlanma sürecinde daha bilinçli davranabilmelerine destek sağlamak gibi temel amaçlar ve 2005 yılı iş planına uygunluk çerçevesinde bir “Tüketici Rehberi”nin hazırlanması öngörülmüştür.

Söz konusu Tüketici Rehberi:

- Kurumun kısa tanıtımı ve tüketici eksenli faaliyetleri,
- Tüketicilerin temel hakları,
- Kurum tarafından gerçekleştirilen düzenlemeler,

ekseninde hazırlanarak basılmış ve ilgili kurum ve kuruluşlara dağıtımı sağlanmıştır. Kurumla tüketiciler (bir başka deyişle kamuoyu) arasında bir köprü oluşturacağı dikkate alınarak hazırlanan Tüketici Rehberinde, Kurumun, Tüketici Hak ve Menfaatlerinin Korunması temelinde gerçekleştirdiği Yönetmelikler çerçevesinde alınan tedbirler sıralanırken, tüketicilerin daha detaylı bilgi edinebilmeleri ve şikayetlerini iletebilmelerine olanak sağlamak üzere Kurumun bütün iletişim adreslerine de yer verilmiştir.

3.1.5. Rekabetin Sağlanmasına Yönelik Düzenlemeler

3.1.5.1. Pazar Analizleri ve Etkin Piyasa Gücü

Telekomünikasyon sektöründe öncül (ex-ante) düzenlemelere ilişkin olarak Avrupa Birliği (AB) yaklaşımları, 2002 AB Elektronik Haberleşme Düzenleyici Çerçevesinin Avrupa Komisyonu tarafından kabulü ile birlikte bir takım değişikliklere uğramış, söz konusu düzenlemelerde, daha önceleri Rekabet Hukuku kapsamında ardıl (ex-post) olarak ele alınan konularda kullanım alanı bulmuş olan piyasa analizi çalışmalarının yapılması kuralı getirilmiştir. Komisyon, üye ülkeleri 24 Temmuz 2003’e kadar yeni düzenleyici çerçeve hükümlerini kendi ulusal mevzuatlarına geçirmekle ve Komisyon tarafından öngörülen ilgili piyasalara ilişkin analizleri en kısa sürede tamamlamakla yükümlü kılmıştır. Bu süreç içinde:

- İlgili piyasaların tanımlanması,
- İlgili piyasalarda yer alan Etkin Piyasa Gücüne (EPG) sahip işletmecilerin belirlenmesi,
- İlgili piyasalarda rekabet seviyesinin artırılması için EPG’ye sahip işletmecilere yükümlülükler getirilmesi

olmak üzere üç temel metodolojik aşama bulunmaktadır. İlgili piyasaların tanımlanması, ürün ve coğrafi piyasa kavramları çerçevesinde arz ve talep yönlü ikame imkanlarının incelenmesi yoluyla gerçekleştirilmektedir. Çerçeve Direktif’e göre ilgili coğrafi pazarların belirlenmesi, düzenleyici kurumların sorumluluğunda bulunmaktadır. Çerçeve Direktif’in 15’inci maddesine göre Komisyon ve düzenleyici kurumlar, rekabet kuralları prensiplerine uygun olarak, ilgili piyasaları belirlemek zorundadırlar.

Bu çerçevede, öncelikle söz konusu mal ya da hizmetin, başka mal ya da hizmetlerle ikâme edilebilirlik (substitutability) derecesinin nasıl değerlendirileceği ve rekabet hukukunda kullanılan diğer kavramların telekomünikasyon sektöründe, ne şekilde kullanılacağı hususları açıklığa kavuşturulmaya çalışılmıştır. Komisyon Tavsiyesi'nde, ikâme edilebilirlik kriterinin birer izdüşümü olan ve bir mal veya hizmet talebinin, o mal veya hizmetin fiyatında, tüketicinin gelirinde ve diğer mal veya hizmetlerin fiyatlarındaki değişmelere olan duyarlılığını ifade eden "talep esnekliği" ile bir mal veya hizmetin arzının, o mal veya hizmetin fiyatındaki değişmelere olan duyarlılığını ifade eden "arz esnekliği"nin ilgili pazarın belirlenmesinde oynadığı rol ve uygulanma biçimi belirtilmiştir. Arz ve talep esnekliğine göre Komisyon, 11 Şubat 2003 tarihli tavsiyesi kapsamında telekomünikasyon sektöründe perakende ve toptan pazar başlıkları altında toplam 18 adet piyasa belirlemiştir. Komisyon tarafından belirlenen ilgili piyasalar şunlardır:

Perakende Düzeyde İlgili Piyasalar

- Sabit bir yerde mesken kullanıcıları için kamu telefon şebekesine erişim,
- Sabit bir yerde mesken kullanıcıları dışındaki kullanıcılar için kamu telefon şebekesine erişim,
- Sabit bir yerde mesken kullanıcılarına sunulan yerel ve/veya ulusal kamu telefon hizmetleri,
- Sabit bir yerde mesken kullanıcıları dışındaki kullanıcılar için sunulan yerel ve/veya ulusal kamu telefon hizmetleri,
- Sabit bir yerde mesken kullanıcılarına sunulan uluslararası kamu telefon hizmetleri,
- Sabit bir yerde mesken kullanıcıları dışındaki kullanıcılar için sunulan uluslararası kamu telefon hizmetleri,
- Asgari kiralık hat grubu. (2 Mbit/sn'ye kadar kiralık hatların belirlenen çeşitlerini içermekte ve son kullanıcılara kiralık hat sunumunu ifade etmektedir.)

Toptan Düzeyde İlgili Piyasalar

- Sabit bir yerde sunulan kamu telefon şebekesindeki çağrı başlatma,
- Sabit bir yerde sunulan bireysel kamu telefon şebekesinde çağrı sonlandırma (sabit bir yerde sunulan kamu telefon şebekesindeki çağrı başlatma ve transit hizmetlerinden ayrılmaktadır),
- Sabit kamu telefon şebekelerindeki transit hizmetler (sabit bir yerde sunulan kamu telefon şebekesindeki çağrı başlatma ve sonlandırma hizmetlerinden ayrılmaktadır),
- Genişbant ve ses hizmetlerinin sunumu için bakır kablo ağına paylaşımlı erişimi de içeren toptan ayrıştırılmış erişim hizmetleri,
- Veri akış erişimini içeren toptan geniş bant erişimi,
- Toptan kiralık hat sonlandırma kısmı,
- Toptan kiralık hat omurga (trunk) kısmı,
- Kamu mobil telefon şebekelerinde erişim ve çağrı başlatma pazarı,
- Her bir mobil şebekede çağrı sonlandırma piyasası,
- Kamu mobil şebekelerinde uluslararası dolaşım için toptan ulusal piyasası,
- Son kullanıcılara yayın içeriği sunmak için yayın transmisyon hizmetleri piyasası.

Söz konusu piyasalarda rekabet düzeyinin analizinde, pazar yapısı, pazar davranışları ve pazar performansı gibi hususlar üzerinde durulmakta ve piyasanın yeterince rekabetçi olup olmadığı irdelenmektedir. Yeni Düzenleyici Çerçeve ile birlikte Etkin Piyasa Gücü ve Hakim Konum kavramları birleştirilerek karşılıklı olarak aynı anlama gelecek şekilde kullanılmaya başlanmıştır. Rekabet seviyesinin incelenmesi ve ilgili piyasada EPG'ye sahip işletmecilerin tespitinde, pazar payı, işletmecinin toplam büyüklüğü, kolayca tekrarlanamayan (duplike edilemeyen) altyapıları kontrolü, teknolojik avantajlar veya teknolojik üstünlük, dengeleyici alıcı gücünün (countervailing buying power) düşüklüğü veya olmaması, finansal kaynaklara ve sermaye piyasalarına kolay veya ayrıcalıklı erişim, ürün/hizmet çeşitliliği, (örn. birleştirilmiş ürün veya hizmetler), ölçek ekonomisi, kapsam ekonomisi, dikey bütünleşme, çok gelişmiş bir dağıtım ve satış ağı, potansiyel rekabetin olmayışı ve genişleme önünde engeller gibi kriterler dikkate alınmaktadır. İlgili piyasalarda EPG'nin tespit edilmesi durumunda ise rekabet seviyesinin artırılabilmesi için EPG'ye sahip işletmecilere:

- Şeffaflık,
- Ayrım yapmama,
- Hesap ayrımı,
- Erişim sağlama ve
- Fiyat kontrolü ve maliyet muhasebesi

yükümlülüklerinden en az birinin uygulanması gerekmektedir. Bu yeni yaklaşıma göre ilgili piyasalarda EPG'ye sahip işletmecilere belirli yükümlülüklerin otomatik olarak getirilmesi yerine, bu piyasalarda rekabet seviyesinin artırılması için elde bulunan düzenleyici araçlardan çözüm için kullanılacak en az müdahaleci önlemlerin seçilmesi imkanı getirilmiştir.

Ülkemiz açısından durum incelendiğinde, 03.06.2003 Tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Etkin Piyasa Gücüne Sahip İşletmecilerin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ'e göre Kurul, ilgili telekomünikasyon pazarında faaliyet gösteren işletmeci veya işletmecilerin:

- Pazar payı,
- Piyasa şartlarını etkileyebilme gücü,
- Satış miktarları ile piyasa büyüklüğü arasındaki ilişki,
- Son kullanıcıya erişim araçlarını kontrol gücü,
- Mali kaynaklara ulaşabilme gücü,
- Piyasada ürettiği ve verdiği hizmetleri sunması ile ilgili konulardaki tecrübesi, gibi

özelliklerini dikkate alarak, Etkin Piyasa Gücüne sahip olduğuna karar vermektedir.

Etkin Piyasa Gücüne sahip işletmeci veya işletmecilerin belirlenmesi sürecinde, söz konusu işletmecilerin belirli yükümlülüklerle tabi tutulması hedeflenmiştir. Bu sayede etkin piyasa gücüne sahip işletmecilerin sektördeki üstünlüklerini, sektöre yeni giren veya sektörde söz konusu işletmelere rakip hale gelmeye çalışan işletmelere karşı kötüye kullanmaları önlenmeye çalışılmaktadır.

Bu bağlamda, 28.12.2005 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Kurul Kararı ile söz konusu Tebliğin 6'ncı ve 7'nci maddelerine göre Turkcell, Telsim ve Avea'nın GSM Mobil Çağrı Sonlandırma Piyasasında, Turkcell'in GSM Mobil Erişim ve Çağrı Başlatma Piyasasında Etkin Piyasa Gücüne sahip işletmeci olarak belirlenmesine karar verilmiştir. Böylece, telekomünikasyon hizmetleri piyasasında

rekabetin temini ve nihai olarak da tüketicilerin memnuniyetinin sağlanması amaçlanmıştır.

Telekomünikasyon altyapı ve hizmetlerinde EPG'ye sahip işletmecilerin belirlenmesi amacıyla 2005 yılı içinde başlatılan “Piyasa Tanımları ve Piyasa Analizi Çalışmaları”nda Avrupa Komisyonu tarafından öngörülen 18 adet ilgili piyasa temel olarak alınmıştır. Halihazırda AB tavsiyelerinde belirtilen toptan seviyede 17 ve 18. sıralarında yer alan “Kamu mobil şebekelerinde uluslararası dolaşım için toptan ulusal piyasası” ile “son kullanıcılara yayın içeriği sunmak için yayın transmision hizmetleri piyasası” dışındaki tüm piyasalara ilişkin kamuoyundan görüş alma aşaması tamamlanmış durumdadır. Aşağıdaki çizelgede 31.12.2005 tarihi itibarıyla pazar analizlerindeki son durum gösterilmektedir.

Çizelge 3-4 31.12.2005 İtibariyle Piyasa Analizlerinde Mevcut Durum

Perakende Düzeyde İlgili Piyasalar	Durum
1. Sabit bir yerde mesken kullanıcıları için kamu telefon şebekesine erişim,	Kamuoyundan Görüş Alma Aşaması Tamamlandı
2. Sabit bir yerde mesken kullanıcıları dışındaki kullanıcılar için kamu telefon şebekesine erişim,	Kamuoyundan Görüş Alma Aşaması Tamamlandı
3. Sabit bir yerde mesken kullanıcılarına sunulan yerel ve/veya ulusal kamu telefon hizmetleri,	Kamuoyundan Görüş Alma Aşaması Tamamlandı
4. Sabit bir yerde mesken kullanıcıları dışındaki kullanıcılar için sunulan yerel ve/veya ulusal kamu telefon hizmetleri,	Kamuoyundan Görüş Alma Aşaması Tamamlandı
5. Sabit bir yerde mesken kullanıcılarına sunulan uluslararası kamu telefon hizmetleri,	Kamuoyundan Görüş Alma Aşaması Tamamlandı
6. Sabit bir yerde mesken kullanıcıları dışındaki kullanıcılar için sunulan uluslararası kamu telefon hizmetleri,	Kamuoyundan Görüş Alma Aşaması Tamamlandı
7. Asgari kiralık hat grubu. (2 Mbit/sn'ye kadar kiralık hatların belirlenen çeşitlerini içermekte ve son kullanıcılara kiralık hat sunumunu ifade etmektedir.)	Kamuoyundan Görüş Alma Aşaması Tamamlandı
Toptan Düzeyde İlgili Piyasalar	Durum
8. Sabit bir yerde sunulan kamu telefon şebekesindeki çağrı başlatma,	Kamuoyundan Görüş Alma Aşaması Tamamlandı
9. Sabit bir yerde sunulan bireysel kamu telefon şebekesinde çağrı sonlandırma (sabit bir yerde sunulan kamu telefon şebekesindeki çağrı başlatma ve transit hizmetlerinden ayrılmaktadır),	Kamuoyundan Görüş Alma Aşaması Tamamlandı
10. Sabit kamu telefon şebekelerindeki transit hizmetler (sabit bir yerde sunulan kamu telefon şebekesindeki çağrı başlatma ve sonlandırma hizmetlerinden ayrılmaktadır),	Kamuoyundan Görüş Alma Aşaması Tamamlandı
11. Genişbant ve ses hizmetlerinin sunumu için bakır kablo ağına paylaşımlı erişimi de içeren toptan ayrıştırılmış erişim hizmetleri,	Kamuoyundan Görüş Alma Aşaması Tamamlandı
12. Veri akış erişimini içeren toptan geniş bant erişimi,	Kamuoyundan Görüş Alma Aşaması Tamamlandı
13. Toptan kiralık hat sonlandırma kısmı,	Kamuoyundan Görüş Alma Aşaması Tamamlandı
14. Toptan kiralık hat omurga (trunk) kısmı,	Kamuoyundan Görüş Alma Aşaması Tamamlandı
15. Kamu mobil telefon şebekelerinde erişim ve çağrı başlatma pazarı,	EPG belirlendi
16. Her bir mobil şebekede çağrı sonlandırma piyasası,	EPG belirlendi
17. Kamu mobil şebekelerinde uluslararası dolaşım için toptan ulusal piyasası,	İncelenmekte
18. Son kullanıcılara yayın içeriği sunmak için yayın transmisyon hizmetleri piyasası.	İncelenmekte

3.1.6. Elektronik İmza Düzenlemeleri

3.1.6.1. Elektronik İmza Düzenlemesi

Elektronik İmza Kanunu 23 Ocak 2004 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanmış ve 23 Temmuz 2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Kanun, Telekomünikasyon Kurumuna konuya ilişkin ikincil düzenlemeleri yapma ve denetleme görevleri vermiştir. Düzenleme yapma sürecinde tüm ilgili tarafların yer almasına Kurumumuz tarafından büyük önem verilmiş, bu çerçevede, kamu kurum ve kuruluşları, özel sektör, sivil toplum örgütleri ve üniversiteleri temsilen ikiyüz kişinin katıldığı Ulusal Koordinasyon Kurulu ve buna bağlı olarak Altyapı Çalışma Grubu, Bilgi Güvenliği ve Standartlar Çalışma Grubu ve Hukuk ve Düzenlemeler Çalışma Grubu kurulmuştur. Kurumumuzun söz konusu grupların çalışmalarını da göz önüne alarak hazırlamış olduğu “Sertifika Mali Sorumluluk Sigortası Yönetmeliği” 26 Ağustos 2004 tarihli ve 25565 sayılı Resmi Gazete’de, “Elektronik İmza Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” ile “Elektronik İmza ile İlgili Süreçlere ve Teknik Kriterlere İlişkin Tebliğ” ise 6 Ocak 2005 tarihli ve 25692 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Son olarak Hazine Müsteşarlığı tarafından “Sertifika Mali Sorumluluk Sigortası Yönetmeliği” doğrultusunda sigortaya ilişkin Genel Şartlar, Tarife ve Talimatı hazırlanmış ve bunlar 27 Ocak 2005 tarihli ve 25709 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup, böylelikle ülkemizde elektronik imzaya ilişkin mevzuat çalışmaları tamamlanmıştır.

“Elektronik İmza ile İlgili Süreçlere ve Teknik Kriterlere İlişkin Tebliğ”in “Belgeler” başlıklı 11’inci maddesinin (a) bendinde “Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcılarının (ESHS), BS 7799-2 standardına uygunluğunu, yetkili kurum veya kuruluşlardan alınan belgelerle belgelendirir” hükmü yer almaktadır. Söz konusu Tebliğ’in Resmi Gazete’de yayımlandığı tarihte (6 Ocak 2005) BS-7799-2 belgesinin muadili olan Türk Standardı bulunmadığından BS 7799-2 belgesi bildirim şartı olarak ESHS’lerden istenmiştir. Ancak söz konusu Tebliğ’in yayımlanmasından sonra Türk Standartları Enstitüsü 17.02.2005 tarihinde BS 7799-2 standardının muadili olarak TS 17799-2 standardını yayımlamıştır. Standardın yayımlanmasını müteakip TSE, TS 17799-2 standardının Tebliğ’e eklenmesinin yararlı olacağını Kurumumuza ifade etmiştir. Bu doğrultuda ESHS olmak üzere Kurumumuza başvuran taraflarla görüşmeler yapılmış ve TSE’nin teklifinin uygun olduğu değerlendirilerek mezkur Tebliğin “Belgeler” başlıklı 11’inci maddesinin (a) bendinin “BS 7799-2 veya TS 17799-2 standardına uygunluğunu” şeklinde değiştirilmesi konusunda mutabakat sağlanmıştır. Bu çerçevede, “Elektronik İmza ile İlgili Süreçlere ve Teknik Kriterlere İlişkin Tebliğ”de gereken değişiklik yapılmış ve bu değişiklik 18.06.2005 tarihli ve 25849 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

3.1.6.2. Elektronik İmza Uygulamasının Başlatılması

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin hızla geliştiği ve yaşamımızdaki hemen hemen her şeyin sayısallaşmakta olduğu günümüzde, her alanda büyük değişimler ve gelişmeler sağlanması beklenen ve elektronik ticaret ile elektronik devlet projelerinin alt yapısını oluşturacak asli bir unsur olan elektronik imza hususunda ülkemizde ilk uygulamaların başlatılması, farkındalık yaratılması,

kamuoyunun konuya dikkatinin çekilerek bilgilendirilmesi ve elektronik sertifika hizmet sağlayıcılarının tanıtılması amacıyla Kurumumuz tarafından 18 Temmuz 2005 Pazartesi günü akşamı Ankara Bilkent Otel’de bir tören düzenlenmiştir.

Törene Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı ve e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulu Başkanı Doç. Dr. Abdüllatif Şener, Ulaştırma Bakanı ve e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulu Üyesi Binali Yıldırım, TÜBİTAK Başkan Vekili Prof. Dr. Nüket Yetiş, KKTC Bayındırlık Müsteşarı Şener Çağman, Ulaştırma Bakanlığı Müsteşarı İbrahim Şahin, Denizcilik Müsteşarı İsmet Yılmaz, Bağımsız Kurul Başkan ve Kurul Üyeleri, kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör kuruluşlarının genel müdürleri, farklı kesimlerden çok sayıda davetli ve basın mensupları katılmıştır.

Törende elektronik imza konusunda yapılan çalışmalar hakkında bilgi verilmiş olup, ESHS’lere yetki belgeleri ve üst düzey devlet erkanına nitelikli elektronik sertifikaları teslim edilmiştir.

Elektronik imza düzenlemelerinin tamamlanması ve elektronik sertifika hizmet sağlayıcılarının faaliyete geçmeleri neticesinde güvenli elektronik imzanın kullanılabilir hale gelmesiyle birlikte kamu kurum ve kuruluşları, ülkemizde sürdürülebilir bir büyüme ortamı tesis edebilmek, kamu giderlerinden tasarruf sağlamak, kamu gelirlerini arttırmak, kamu hizmetlerini vatandaşlara azami kalite ile asgari maliyette ve zamanında sunabilmek ve bürokratik işlemleri azaltabilmek amacıyla, ilgili taraflarla olan işlemlerini elektronik ortamda elektronik imzalı olarak yürütebilmek için yoğun bir şekilde projeler geliştirmeye başlamışlardır. Dış Ticaret Müsteşarlığı’nın (DTM) uygulamaya koyduğu Dahilde İşleme Rejimi Projesi (DİR Otomasyon Projesi) Ülkemizde bu konuda uygulamaya geçen ilk proje olmuştur. DİR projesi, 01.08.2005 Pazartesi günü Devlet Bakanı Sn. Kürşad Tüzmen’in katılımıyla yapılan tanıtım ve basın toplantısıyla uygulamaya konmuştur. Toplantıda, firmalar tarafından gerçekleştirilen dahilde işleme izin belgelerine ilişkin her türlü işlemlerin 31.12.2005 tarihine kadar isteğe bağlı olarak elektronik veya fiziki ortamda, 01.01.2006 tarihinden sonra ise sadece elektronik ortamda yapılabileceği ifade edilmiştir.

Bu açıklamayı müteakip dahilde işleme rejimine tabi firmalar yoğun bir şekilde nitelikli elektronik sertifika talebinde bulunmaya başlamışlardır. Elektronik imzanın DİR Projesinde kullanılmaya başlanmasını müteakip uygulamada bazı sorunlar yaşanmaya başlamıştır. Bu çerçevede Kurumumuz, ESHS’leri ve DİR Projesinin elektronik imza altyapısını hazırlayan taraflarını bir araya getirmiştir. Birlikte yapılan çalışmalar neticesinde söz konusu sorunun çözülmesi sağlanmıştır.

3.1.7. Devam Eden Düzenleme Çalışmaları

3.1.7.1. Geçiş Hakkı Yönetmeliği

Geçiş Hakkı, kamu hizmeti gören telekomünikasyon işletmecilerinin, bu hizmeti verebilmek amacıyla, direk, anten, kablo vb. her türlü teçhizatı yerleştirmek ve bunların bakım ve onarımlarını yapmak için gerçek kişiler, özel hukuk tüzel kişileri yada kamu kurum ve kuruluşlarının mülkiyetinde bulunan taşınmazları kullanmalarını ifade etmektedir.

Kurumun 2003 ve 2004 yılı iş planında, yapılacak düzenlemeler içerisinde yer alan geçiş hakkına ilişkin çalışmalara 2005 yılında da devam edilmiştir. “Geçiş Hakkı Yönetmeliği Taslağı” Resmi Gazete’de yayımlanmak üzere nihai hale getirilmiş ve Kurul’a arz edilmiştir.

3.1.8 Merkezi Mobil Cihaz Kimlik Tanımı Veri Tabanı (CEIR)

12 Temmuz 2005 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 5392 sayılı Kanun ile kaçak, çalıntı yada kayıp GSM telefon cihazlarının hizmet dışı kalması için gerekli düzenlemelerin yapılması ile birlikte Mobil Cihaz Kayıt Sisteminin kurulması görevi Kurumumuza verilmiştir.

Bu kapsamda hazırlanan elektronik kimlik bilgisini haiz cihazların kullanımı ve işletmecilerin sorumluluklarına dair usul ve esasların düzenlendiği Elektronik Kimlik Bilgisine Haiz Cihazlara Dair Yönetmelik 18 Ekim 2005 tarih ve 25970 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Ayrıca, 5392 sayılı Kanun’un 25’inci maddesi gereği Mobil Cihaz Kayıt Sistemi ve Bilgi İhbar Merkezinin Kurumumuz bünyesinde kurulması için dört kez ihaleye çıkmıştır. Üç ihalenin çeşitli nedenlerden dolayı iptali 5392 sayılı Kanun’un uygulanmasının gecikmesine sebep olduğundan söz konusu Yönetmelik’teki bazı maddelerin değiştirilmesini gerektirmiştir. Bu değişikliklerin belirtildiği Elektronik Kimlik Bilgisine Haiz Cihazlara Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 29 Kasım 2005 tarih ve 26008 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Mobil Cihaz Kayıt Sistemi ve Bilgi İhbar Merkezinin kurulması ile ilgili ihale sonuçlandırılarak Aralık 2005 tarihinde altyapı yüklenici firma tarafından kurularak çalışmaya başlatılmıştır.

5392 sayılı Kanun’un uygulanması ile ilgili olarak, ülkemizde faaliyet gösteren tüm GSM işletmecilerinden abonelerine ait cihazların IMEI bilgileri istenmiş ve işletmeciler tarafından gönderilen IMEI numaraları, Kurumumuz bünyesinde oluşturulmuş ve 1994 yılından bu yana yasal olarak ithal edilmiş cihazların kayıtlarından oluşan veri tabanındaki IMEI numaraları ile karşılaştırılmıştır. Bu çalışma sonucunda 12 Temmuz 2005 tarihinden önce kullanımda olan ancak Kurumumuz kayıtlarında yer almayan IMEI numaralarına sahip GSM ekipmanları tespit edilmiştir.

Ayrıca, 10 Kasım 2005 tarihinde 5392 sayılı Kanun’un uygulanması ile ilgili olarak GSM işletmecileri ve Kurumumuz arasında işbirliği Protokolü imzalanmıştır.

Söz konusu Kanun, Elektronik Kimlik Bilgisine Haiz Cihazlara Dair Yönetmelik ve İşbirliği Protokolü kapsamında Kurumumuz tarafından yapılan çalışma sonucunda kayıt dışı olduğu tespit edilen cihazların kullanıcılarına hizmet aldıkları işletmecileri tarafından 8-13 Aralık 2005 tarihlerinde kısa uyarı mesajı (SMS) gönderilmesi sağlanmıştır. Bu mesajlara olumsuz cevap vermeyen aboneler dışındaki kullanıcıların cihazları işletmeciler tarafından kayıtları yapılarak Kurumumuza bildirilmiş, faturasız cihazlardan tahsil edilen ücretler Kurum hesaplarına aktarılmıştır. 13 Aralık 2005 tarihi itibarı ile de Savcılıklar aracılığıyla ya da bireysel olarak kayıp çalıntı bildirimi yapılan cihazlar hizmet dışı bırakılmıştır. 2006 yılı itibarı ile Mobil Cihaz Kayıt Sistemi ile kaçak, kayıp, çalıntı GSM ekipmanları hizmet dışı bırakılacaktır.

5392 sayılı Kanun kapsamında yapılan düzenlemeler ve çalışmalar sonucunda, ülkemize kaçak olarak getirilen GSM ekipmanlarından tahsil edilemeyen ÖTV ve KDV gibi vergilerden dolayı uğranan zarar giderilecek ve bu durumun piyasada oluşturduğu haksız rekabet ile faturasız ya da garanti belgesiz satın alınan cihazlardan dolayı tüketici mağduriyeti giderilecektir. GSM telefon cihazları ile ilgili yasal olarak faaliyet gösteren firmaların ticari itibarlarının zedelenmesi önlenecek ve sahte ürünlere hizmet eden sektör engellenecektir.

Yasal olmayan GSM telefon cihazlarının GSM işletmecilerinden hizmet alımının engellenmesiyle bu

cihazların yurt içinde ekonomik değerleri kalmayacağından son yıllarda dünyada olduğu gibi ülkemizde de gittikçe artan GSM telefon cihazlarının öncelikli hedef olduğu gasp, kapkaç, yankesicilik gibi hırsızlık suçları da azalacak, bu suçlardan dolayı oluşan kolluk kuvvetleri ile savcılıkların iş yükü de azalmış olacaktır.

3.1.8.1. 5392 Sayılı Kanun ile Kuruma Tevdi Edilen Görevler-CEIR Sistemi Altyapısının Kurulması

5392 sayılı Kanun’la değişik 2813 sayılı Kanun’un 25 c ve 25 d maddeleri gereğince kaçak, çalıntı ya da kayıp GSM telefon cihazlarının GSM işletmecileri tarafından hizmet dışı bırakılabilmesi için, Kurum bünyesinde Merkezi Mobil Cihaz Kimlik Tanımı Veri Tabanı (CEIR: Central Equipment Identity Register) ile Bilgi ve İhbar Merkezinin kurulmasına, bu merkezde çalışacak personelin istihdam edilmesine gerek görülmüştür. Kayıp, çalıntı ve kaçak GSM telefon cihazlarına yönelik mobil cihaz kayıt sistemi tesisi ihalesi gerçekleştirilmiştir. 15 Aralık 2005 tarihinde ihale sonucuna göre sözleşme imzalanmış olup, Kurum binası içerisinde 15 Aralık itibarı ile sistemin kurulma çalışmalarına başlanılmıştır.

3.1.8.1.1. GSM-IMEI Takip Sistemi

Yasal cep telefonları için veri bankası oluşturmak, ayrıca yurt dışından gelen kaçak cep telefonları ve yurt içi çalıntı cep telefonları ile ilgili alt yapı oluşturmak için sunucu ve iki terminalden oluşan bir sistem satın alınacaktır. Yurt dışı kaçak/çalıntı mobil cihazlarla ilgili uluslararası koordinasyon çalışmalarımız sürmektedir.

Kaçak, çalıntı veya IMEI (elektronik kimlik) bilgisi değiştirilmiş (klonlanmış) GSM telefon cihazlarının ticari değerlerini sıfıra düşürecek düzenlemeler yapılarak, kamu düzeninin sağlanması ve kayıt dışı ekonominin kayıt altına alınarak haksız rekabetin önlenmesi sağlanacaktır.

3.1.8.1.2. Kayıp, Çalıntı ve Kaçak GSM Telefon Cihazlarının Hizmet Dışı Bırakılması

Savcılıklardan GSM işletmecilerine bildirilen kayıp ve çalıntı GSM telefon cihazlarının IMEI numaraları istenmiştir. İşletmecilerden gelen cevaplar kapsamında kara liste oluşturularak 15 Aralık 2005 tarihinden itibaren işletmecilerin kara listede bulunan cihazları hizmet dışı bırakmaları sağlanmıştır. Mobil cihaz kayıt sistemi faaliyete geçinceye kadar her gün kara liste güncellenerek işletmecilere bildirilmektedir.

Ayrıca, kayıt dışı telefonlarla ilgili olarak 8–12 Aralık 2005 tarihleri arasında GSM işletmecileri tarafından abonelerine kısa mesajlar gönderilmiştir. 22 Aralık itibarı ile işletmeciler kayıt altına aldıkları cihazlara ilişkin bilgileri Kurumumuza göndermeye başlamışlardır.

3.1.9. Spektrum Yönetimi

Sınırlı bir doğal kaynak olan frekans spektrumu, günümüzün artarak gelişen teknolojik ortamında, birçok yeni ve gelişmekte olan teknoloji tabanlı endüstri için anahtar rolündedir. Bu kaynaktan en üst düzeyde fayda sağlayabilmek için frekans spektrumunun etkili bir şekilde yönetilmesi gerekmektedir.

Frekans spektrumunun ticari kullanımının öneminin giderek artmasının yanı sıra, kamu hizmetlerinin insanlara sunulmasında frekans spektrumuna duyulan ihtiyaç da önemini korumaktadır. Acil durum hizmetlerinde bilgilerin sağlıklı olarak ve çok hızlı bir şekilde kriz merkezleri arasında aktarılması gerekmektedir. Bu durum özellikle ülkemiz gibi deprem kuşağında bulunan ülkeler için daha da önemli hale gelmektedir. Ticari kullanımların, kamu hizmetlerinin sunulmasının daha verimli ve etkili hale gelebilmesi için teknolojik çalışmalar sürmekte ve sonuç olarak birçok ürün ortaya çıkmaktadır. Kaçınılmaz olarak üretilen bu teknolojik cihazlar, frekans spektrumu kullanımına olan talebi daha da arttırmaktadır. Kurum 2005 yılındaki radyokomünikasyon alanının spektrum yönetimi kesiminde yürüttüğü faaliyetlerinde, teknik parametreleri göz önüne alıp, konunun ekonomik, politik, kültürel, sosyal ve sağlık açılarından da göz önünde bulundurarak çalışmalarını sürdürmüş ve sektörle işbirliği içerisinde çalışmaya özen göstermiştir.

3.1.9.1. Spektrum Yönetimi Düzenleme Faaliyetleri

3.1.9.1.1. Ortak Kullanımlı Telsiz Hizmetleri Kapsamı Dışında Kalan Kara Mobil Telsiz Sistemleri

Ortak Kullanımlı Telsiz Hizmetlerine (OKTH) ilişkin asgari lisans bedelleri 02.01.2004 tarih ve 25334 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2003/6689 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenmiş ve Telekomünikasyon Kurulu da 12.06.2003 tarih ve 2003/214 sayılı ve 10.02.2004 tarih ve 2004/75 sayılı Kurul Kararları ile anılan hizmetin yetkilendirilmesine esas usul ve esaslar ile OKTH hizmetinin asgari değerlerini temel alarak 2. Tip TR ücretlerini belirlemiştir. Bu düzenlemeler ve Telekomünikasyon Hizmet ve Altyapılarına İlişkin Yetkilendirme Yönetmeliği kapsamında sermaye şirketlerine hizmet vermek istedikleri bölgedeki taleplerine göre, Ortak Kullanımlı Trunk ve Community Repeater frekans bantlarından frekans tahsisleri yapılmıştır.

Ayrıca, mülga Telsiz Genel Müdürlüğünce verilen Trunk ve Community Repeater izinleri çerçevesinde OKTH veren kuruluşlardan, “Telekomünikasyon Hizmet ve Altyapılarına İlişkin Yetkilendirme Yönetmeliği” kapsamında eksikliklerini tamamlamayarak durumlarını ilgili mevzuata uygun hale getirmeyen veya verilen süreler içinde Kuruma 2. Tip TR ile yetkilendirilmek üzere başvuruda bulunmayan, yaklaşık 50 adet kuruluşun sistem kurma izinleri ve tahsis edilen frekansları iptal edilmiştir.

Ülkemizde halen yetkilendirme kapsamında OKTH hizmeti veren işletmecilerin yanısıra mülga Telsiz Genel Müdürlüğü ve Kurumca 2813 Sayılı Telsiz Kanunu hükümleri çerçevesinde Kamu Kurum ve Kuruluşları, bu kuruluşların iştiraki olan sermaye şirketleri ve/veya gerçek ve tüzel kişiler tarafından

kişisel telekomünikasyon tesisi kapsamında bulunmayan çok sayıda telsiz sistemi işletilmektedir. Bu kapsamda faaliyet gösteren Kamu Kurum ve Kuruluşlarının kuruluş kanunlarında telekomünikasyon hizmeti sunmaya ve alt yapısını kurup işletmeye yönelik herhangi bir hüküm bulunmadığı gibi, gerçek ve tüzel kişiler tarafından münhasıran kendi faaliyetlerine yönelik olarak işletilen telsiz sistemleri, ilgili kuruluşların kendi taşınmazları dahilinde kullanılmamaktadır.

Telekomünikasyon Hizmetlerinde ana olgu, telekomünikasyon hizmeti tüketen her kuruluşun bu hizmete ilişkin kendi altyapısını kurması değil, hizmetlerin Kurum tarafından yetkilendirilmiş işletmeciler tarafından sağlanması şeklinde olmasıdır. Bu nedenle OKTH yetkilendirmesi kapsamı dışında bulunan ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununun 2 nci maddesinin (a) fıkrasının 1 ve 2 nci alt bentleri kapsamında kişisel telekomünikasyon tesisi de sayılamayan ve kamu kurum ve kuruluşları ile bu kuruluşların iştiraki bulunan sermaye şirketleri ile diğer gerçek ve tüzel kişilerce münhasıran kendi faaliyetlerine yönelik olarak halen işletilen veya bu kuruluşlar tarafından ilk defa işletilmek üzere Kuruma başvuruda bulunulacak olan kara telsiz sistemlerine ne şekilde izin verilmesine ilişkin uygulamaların yeniden düzenlenmesine ihtiyaç duyulmuştur.

Diğer taraftan, OKTH veren işletmecilerin, işletme ve aboneleri ile ilgili belirttikleri hususların değerlendirilmesi, açıklığa kavuşturulması ve çözümlenmesi maksadıyla, TÜTED'e (Tüm Telekomünikasyon İşadamları Derneği) bağlı OKTH işletmecileri ve Kurumumuz bünyesinde oluşturulan Çalışma Grubu çalışmalarını tamamlayarak, "Çalışma Raporu" hazırlanmıştır.

Bu çerçevede; "Çalışma Grubu Raporu" unda belirtilen hususlardaki işlemleri de içeren, "Ortak Kullanımlı Telsiz Hizmetleri Kapsamı Dışında Kalan Kara Mobil Telsiz Sistemlerine Verilecek İzinlere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ " taslağı 27.12.2005 tarihinden itibaren bir ay süre ile Kurumumuz web sayfasında yayımlanmış bulunmaktadır. Söz konusu Tebliğ Taslağı ile ilgili çalışmalar halen devam etmektedir.

3.1.9.2. Dünya Radyokomünikasyon Konferansı- 2007 (WRC07)

Dünya Radyokomünikasyon Konferansı (WRC), ITU'nun idaresinde, radyokomünikasyon alanında idari ve teknik çalışmalarla ilgili bir konferanstır. WRC, ITU tarafından üye ülke idarelerinin ve ilgili sektör üyelerinin katılımıyla iki ya da üç yılda bir düzenlenmektedir.

WRC-07 hazırlık çalışmaları 2005 yılı içerisinde başlatılmış ve CEPT/ECC/CPG çalışmaları incelenmiştir. Ayrıca ITU ve CEPT tarafından organize edilen WRC-07 ile ilgili toplantılar takip edilmiş ve toplantı sonuçları ülke menfaatleri kapsamında değerlendirilmiştir.

3.1.9.3. Bölgesel Radyokomünikasyon Konferansı-2006 (RRC-06) / (ST-61 Anlaşması ve Planının Revizyonu ve Yeni Anlaşmanın Oluşturulması)

ITU tarafından düzenlenen Bölgesel Radyokomünikasyon Konferansına hazırlık çalışmaları 2005'te de devam etmiştir. Buna ilave olarak, 174 – 230 MHz ve 470–862 MHz frekans bantlarındaki karasal sayısal yayınlar için frekans planı ile ilgili çalışmalar Kurumumuz koordinatörlüğünde ilgili kurum ve kuruluşlarla sürdürülmektedir. Frekans planına son şekli söz konusu konferans sonuçları göz önünde bulundurularak verilecektir.

Ülkemizde Konferansa hazırlık için yürütülen teknik ve idari çalışmaların koordinasyonu Kurumumuz tarafından yapılmıştır. Bu kapsamda, ITU ve CEPT tarafından düzenlenen RRC-06 ile ilgili toplantılar 2005'te takip edilmiş ve ülkemizdeki çalışmaların koordinasyonunu sağlamak ve ülkemizin ihtiyaçlarını belirlemek için ilgili organizasyon ve kuruluşlarla birçok koordinasyon toplantıları gerçekleştirilmiştir. Bölgesel Radyokomünikasyon Konferansının ilk oturum kararlarına uygun olarak ülkemizin sayısal yayıncılık gereksinimleri belirlenmiştir. Oluşturulan taslak planın son şekli ITU Radyokomünikasyon Büro'suna sunulmuştur.

Konferansın ikinci oturumu 15 Mayıs-16 Haziran 2006 tarihleri arasında İsviçre'nin Cenevre kentinde düzenlenecektir. Konferansa ilgili organizasyon ve kuruluşların temsilcilerinden oluşan Türk Delegasyonu olarak katılım planlanmaktadır. ITU/BR tarafından hazırlanan zaman takvimine göre konferansın hazırlığı ile ilgili tüm aktiviteler düzenli olarak yapılmıştır.

3.1.9.4. UMTS Bant Boşaltma Çalışmaları

Yeni nesil telsiz haberleşme sistemleri ve özellikle Avrupa ile uyumlu olarak kullanılacak olan üçüncü nesil mobil haberleşme sistemi (UMTS) için planlanmış olan frekans bantlarında, TTAŞ tarafından kullanılan frekans bantlarının boşaltılması için teknik ve idari çalışmalar devam etmektedir.

3.1.9.5. Güvenlik Sertifikası Uygulamaları

Sabit telekomünikasyon cihazlarının insan ve çevre sağlığı bakımından etkilerinin en aza indirilmesi amacıyla yapılan teknik ve idari çalışmalar sonucunda Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olan "10 kHz – 60 GHz Frekans Bandında Çalışan Sabit Telekomünikasyon Cihazlarından Kaynaklanan Elektromanyetik Alan Şiddeti Limit Değerlerinin Belirlenmesi, Ölçüm Yöntemleri ve Denetlenmesi Hakkındaki Yönetmelik" kapsamında çeşitli bilgilendirme toplantıları ele alınmıştır. Bu bilgilendirme toplantılarında söz konusu yönetmeliğin uygulama usul ve esaslarına ilişkin bilgiler verilmiştir. Bu kapsamda, ilgili kurum ve kuruluşlarla yazışmalar yapılmıştır. 2005 yılı içerisinde, mevcut veya yeni kurulan sabit telekomünikasyon cihazlarının insan sağlığı açısından tehlike oluşturduğu yönünde ifade edilen tedirginlikler giderilmeye çalışılmış ve sorulara cevap verilmiştir.

Anılan Yönetmelik çerçevesinde; Bölge Müdürlükleri aracılığıyla yeni kurulacak sabit telekomünikasyon cihazlarına ilişkin başvurular kabul edilmekte, teknik incelemelerden geçen cihazlara ait dosyalar ilgili İl Mahalli Çevre Kuruluna gönderilmektedir. Gerek görülmesi halinde ve mevcut iş planı kapsamında belirli aralıklarla bilgilendirme amacıyla Bölge Müdürlüklerinden de İl Mahalli Çevre Kurullarının toplantılarına katılım sağlanmaktadır. İl Mahalli Çevre Kurulu tarafından yer seçimi ile ilgili görüş alındıktan sonra yapılan inceleme ve değerlendirme sonucu başvuruya konu edilen cihazın kurulabilmesi amacıyla Bölge Müdürlükleri tarafından "Geçici Onaylı Güvenlik Sertifikası" düzenlenmektedir. Daha sonra Bölge Müdürlüklerince yapılacak teknik ölçüm ve kontrollerin, Yönetmelik hükümleri açısından belirtilen güvenli alan içinde uygun bulunması halinde Güvenlik Sertifikası kat'i olarak onaylanmaktadır.

Ölçümlerde limit değerleri aştığı tespit edilen cihazın işletmecisi/işleticisine para cezası uygulanarak, 5 gün içinde cihazını limit değerlerine getirmesi gerektiği uyarısı yapılmaktadır. Bu sürenin sonundaki ölçümde limit değerlerinin yine de sağlanamadığı tespit edildiğinde ise, uygun değerler sağlanıncaya kadar cihazlar faaliyetten men edilmektedir. Ortamın limit değerlerinin aşılması halinde ise süre verilmeksizin limit aşımına neden olan sabit telekomünikasyon cihazının faaliyeti durdurulmaktadır.

Sabit telekomünikasyon cihazlarının denetimi de mevcut iş planı kapsamında belirli aralıklarla yapılmaktadır. Ayrıca şikayet olması halinde de Yönetmelik kapsamında gerekli ölçümler yapılmaktadır.

Bu kapsamda, tüm kamuoyunun bu konuda bilgilendirilmesine yönelik çalışmalar yapılmıştır. Ayrıca, Yönetmeliğin uygulanması safhasında karşılaşılan sorunların giderilebilmesi amacıyla, Bölge Müdürlüklerimizle, GSM Operatörleriyle, Çevre ve Orman Bakanlığıyla, Sağlık Bakanlığıyla ve ilgili birçok kurum ve kuruluşlarla koordinasyonlar, toplantılar ve çalışmalar yapılmıştır.

3.1.9.6. Kamu Güvenliği İle Acil Yardım Haberleşme Sistemleri

Ülkemizde son yıllarda meydana gelen doğal afetler ile bazı terör olayları, haberleşmenin önemini bir kez daha ortaya koymuştur. Ancak, kamu güvenliği ve acil durum hizmeti yürüten kamu kurum ve kuruluşlarının ayrı ayrı haberleşme sistemleri kullanmaları ve bu sistemler arasında herhangi bir fiziki iletişim olmaması ayrı bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Mart 2002’de konuyla ilgili Kurumumuz koordinatörlüğünde çalışmalara başlanmış ve çalışmalara ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşlar dahil edilmiştir.

Çalışmalar sonucunda, ülkemizde bir adet kırsalda ve bir adet şehir merkezlerinde olmak üzere iki ayrı sayısal trunk (Sayısal PAMR) sisteminin kurulması haberleşme ihtiyacını karşılayabileceği ve sayısal trunk sisteminin teknolojisinin ise Avrupa ile uyum ve Milli Frekans Planı çerçevesinde planlanan frekans bantlarında kullanılabilecek bir sistem olması gerekli görülmüştür. Ayrıca, ülkemizde kamu güvenliği ve acil yardım hizmeti sunan, Genelkurmay Başkanlığı, İçişleri Bakanlığına bağlı Emniyet Genel Müdürlüğü, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Sivil Savunma Genel Müdürlüğü, Başbakanlık MİT Müsteşarlığı, Cumhuriyet Savcılıkları, Sağlık Bakanlığına bağlı hastaneler, 112 Acil Sağlık Hizmetleri, Özel Ambulans Servisleri, Başbakanlık Türkiye Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü, Gümrük Müsteşarlığı, Büyükşehir Belediye Başkanlıkları bünyesinde bulunan Su Dağıtım, Gaz Dağıtım, Elektrik Dağıtım, İtfaiye, Mezarlıklar Müdürlükleri, Telekomünikasyon Kurumu, Kızılay, Özel Kurtarma Ekipleri ve Amatörler (gerekli olması halinde cihaz verilerek sisteme dahil edilmesi) gibi kamu kurum ve kuruluşların İçişleri Bakanlığı/Emniyet Genel Müdürlüğü veya Valilikler sorumluluğunda olan ve öncelikle İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük şehirlerden başlamak üzere tek bir haberleşme sistemi altında toplanmasının uygun olacağı mütalaa edilmiştir.

İstanbul Valiliği tarafından, İSMEP projesi kapsamında kurulması planlanan sayısal trunk ve transmisyon amaçlı radyo linkler için frekans tahsis edilmesi talep edilmiştir. İstanbul Valiliğine; Milli Frekans Planı çerçevesinde, İstanbul Valiliğince kurulması planlanan sayısal trunk sistemi için 380–400 MHz frekans bandında TSK tarafından kullanılan sistemler dikkate alınarak 380–383/390–393 MHz frekans bantlarından talep edilecek frekans miktarı ayrıca değerlendirilmek kaydıyla bir tahsis yapılabileceği, kurulması planlanan sayısal trunk sistemi alt yapısında, 1999/5/EC R&TTE direktifine uygun standartlarda üretilmiş cihazların kullanılması gerektiği bildirilmiştir.

3.1.9.7. Uydu Sistemleri

Ülkemizce işletilen ve uzaya fırlatılması planlanan TÜRK SAT Uydularının ve karasal sistemlerimizin uluslararası frekans koordinasyonu Kurum tarafından ITU ve ilgili ülkeler nezdinde Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş. ile ortaklaşa yürütülen çalışmalarla yapılmıştır.

Ülkemiz için önemli bir teknolojik adım olarak değerlendirilen BİLSAT'ın ITU nezdinde frekans koordinasyon işlemleri, Kurum tarafından yapılmış ve çalışmalar halen devam etmektedir.

Türk Silahlı Kuvvetleri Müşterek Milli Askeri Haberleşme Uydu (MAHU) Sistemi Projesi kapsamında Genelkurmay Başkanlığı ve Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş. ile birlikte çalışmalar yapılmış olup, ITU nezdindeki faaliyetlerimiz devam etmektedir.

Kurumumuzdan 2. Tip Telekomünikasyon Ruhsatı alan uydu yer istasyonlarının ve VSAT terminallerinin frekans tahsisi ve ruhsatlandırma işlemleri yapılmıştır.

3.1.9.8. Kara, Hava, Deniz, Yayın (BC) Sistemleri

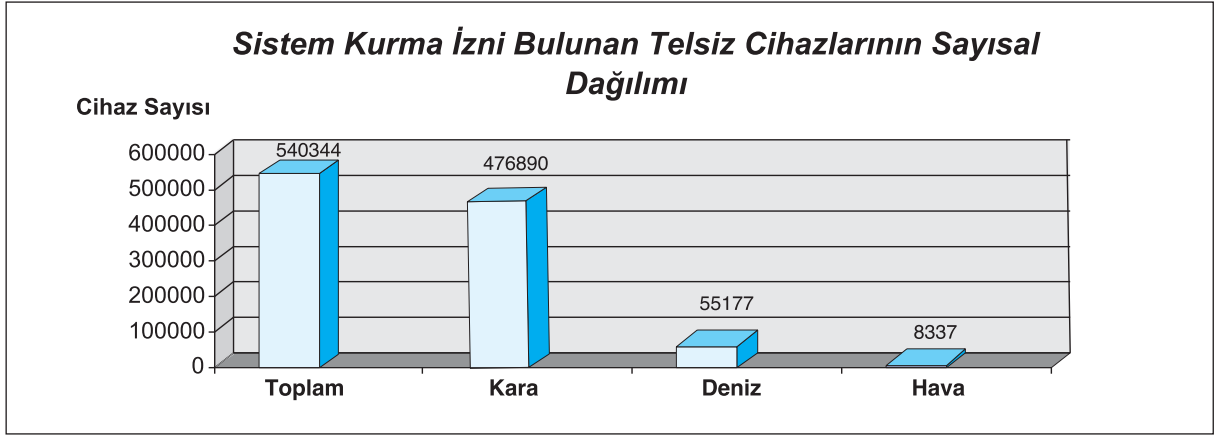
Ulaştırma Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü ile koordineli olarak hava limanlarının ihtiyaçlarını karşılamak üzere, 108-118 MHz frekans bandında çalışan hava seyrüsefer (S/S) yardımcı ve 118 - 137 MHz frekans bandında çalışan hava mobil sistemlerine yapılan frekans tahsislerinin ICAO/FMG (International Civil Aviation Organization/ Frequency Management Group) nezdinde frekans koordinasyonu sağlanmıştır. Bu kapsamda ülkemizdeki havaalanlarında kullanılmak üzere planlanan hava mobil ve S/S sistemleri için ICAO/FMG üyesi ülkelerle frekans koordinasyonları tamamlanmıştır.

ICAO tarafından Haziran 2005'te yayınlanan ICAO COM2, COM3, COM4 Tabloları incelenmiş olup bu tablolara girilmemiş olan hava frekanslarımızın ICAO/COM Tablolarına kayıt ettirilmesi sağlanmıştır.

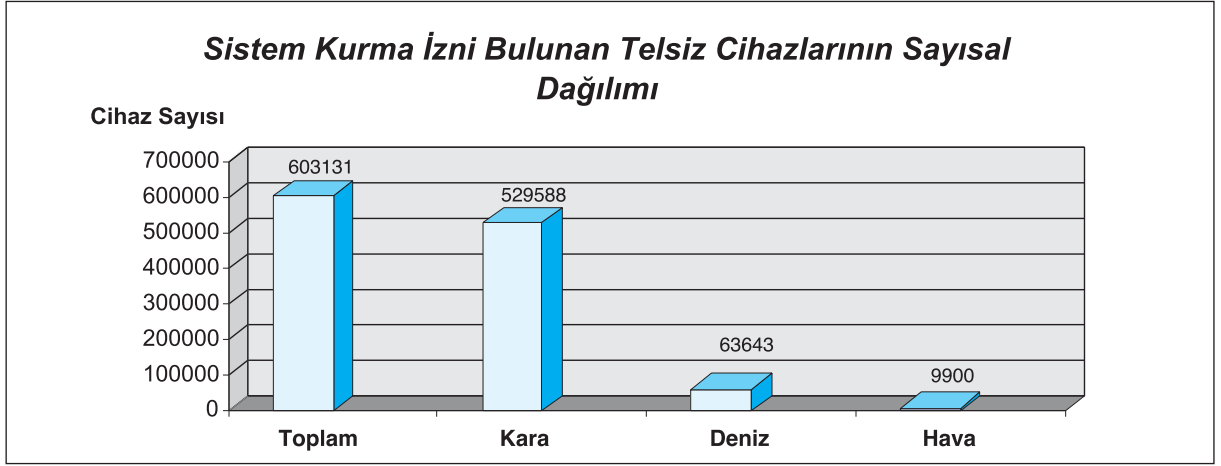
Deniz sistemleri ile ilgili olarak yüzer araçların yeni kayıt, değişiklik ve iptal işlemleri ITU'ya bildirilerek uluslararası frekans koordinasyonu işlemleri yapılmıştır. Kara sistemleri için uluslararası frekans koordinasyonu işlemleri ve çeşitli karasal sistemler için frekans planlama ve tahsisleri yapılmıştır.

Amatör telsizcilik işlemleri hususunda kamu kuruluşları ile koordinasyon sağlanmıştır. TK Bölge Müdürlüklerinde amatör telsizcilik sınavlarına destek sağlanmış ve bazı sorunların çözümüne yardım edilmiştir.

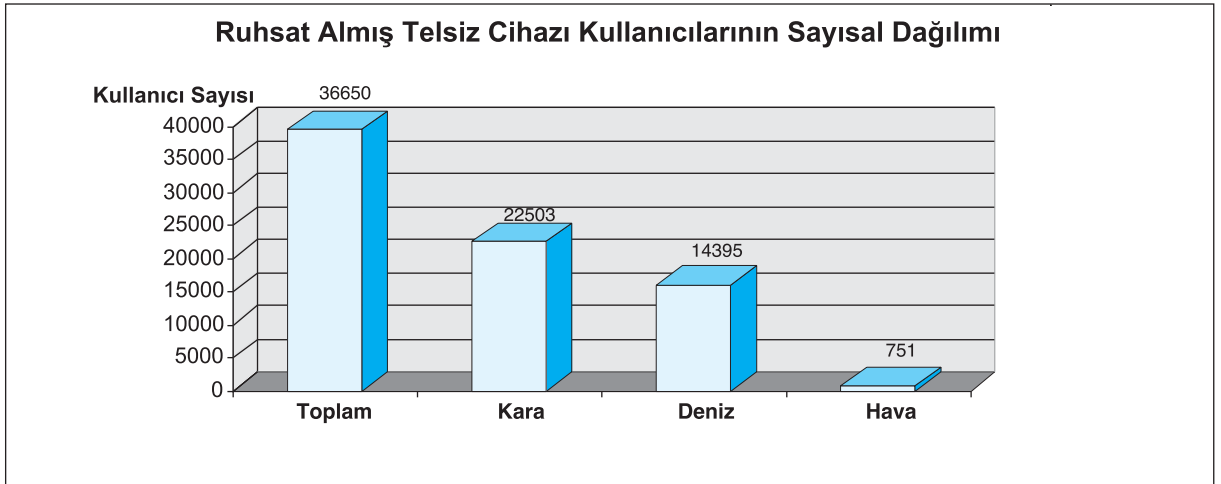
Radyo ve televizyon sistemleri için çeşitli ülkelerle frekans koordinasyonu işlemleri yapılmış ve ulusal radyo ve televizyon frekans planında yer alan frekansların uluslararası frekans tescil işlemlerine başlanılmıştır.

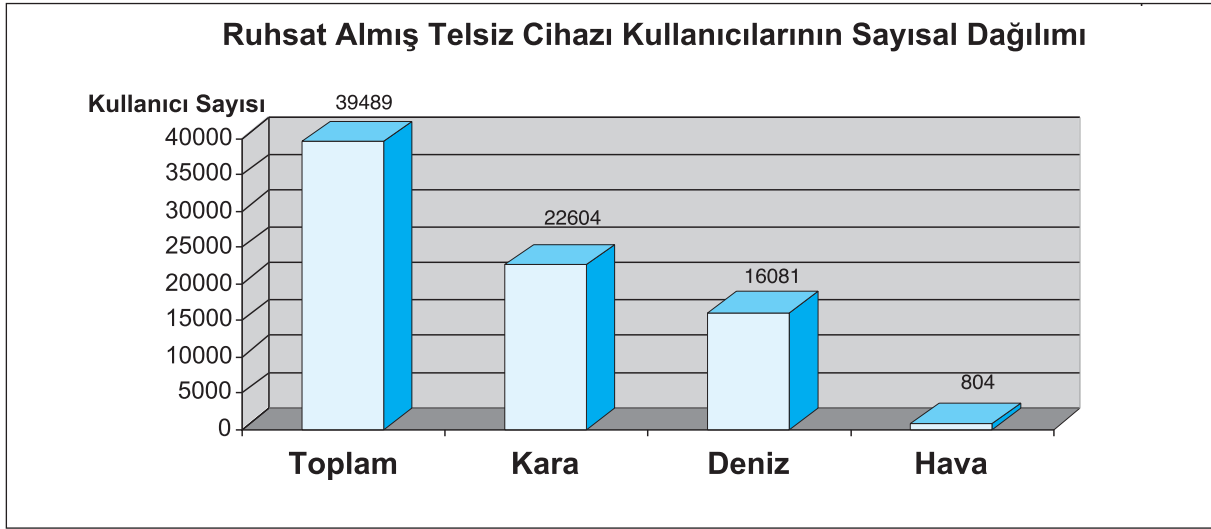
Şekil 3-2 Sistem Kurma İzinleri Bulunan Telsiz Cihazların Sayısal Dağılımı (2004)

Şekil 3-3 Sistem Kurma İzinleri Bulunan Telsiz Cihazların Sayısal Dağılımı (2005)

Şekil 3-4 Ruhsat Almış Telsiz Cihazı Kullanıcılarının Sayısal Dağılımı (2004)

Şekil 3-5 Ruhsat Almış Telsiz Cihazı Kullanıcılarının Sayısal Dağılımı (2005)

3.1.9.9. AB Müktesebatına Uyum Çalışmaları

Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine ilişkin Türkiye Ulusal Programı kapsamında “Koordine edilmiş 3.Nesil Mobil Telsiz Haberleşme Sisteminin (UMTS) AB’de kullanılması konusunda 14 Aralık 1998 tarih ve 99/128/EC sayılı Konsey Kararı” ve “Avrupa Birliği içerisindeki telsiz spektrumu politikaları için düzenleme konusunda 07 Mart 2002 tarih ve 676/2002/EC sayılı Konsey Kararı” konularında mevzuat uyumu çalışmalarına devam edilmiştir.

“Telekomünikasyon Kurumu’nda Kurumsal Yapılanma” başlıklı proje kapsamında danışman uzmanlarla spektrum yönetiminin güçlendirilmesi amacıyla 12 Ekim – 2 Kasım 2005 tarihleri arasında çalışmalar yapılmıştır.

3.1.10. Telsiz Kullanıcıları Tarh Bildirim ve Tahakkuk İşlemleri

Telsiz Kullanıcıları Tarh, Bildirim Tahakkuk işlemleri Grubu 01.04.2005 tarih ve 2005/152 Sayılı Kurul Kararı’na dayanılarak oluşturulmuş çalışmalarına 16.05.2005 tarihi itibarı ile başlamıştır. Grubun faaliyet alanı ve görevleri 27.04.2005 tarih ve 2005/230 Sayılı Kurul Kararı ile belirlenmiş olup aşağıdaki hususlardan oluşmaktadır:

- a) Telsiz Kullanıcıları Tarh, Bildirim ve Tahakkuk işlemlerinin mevcut alt yapısının değerlendirilerek etkin çalışma yapısının oluşturulmasına yönelik rapor hazırlamak, raporun sonuçlarını Kurul’a arz etmek, Kurul’ca verilecek karar doğrultusunda işlemleri gerçekleştirmek,
- b) Tarhiyat işlemlerine ilişkin olarak Milli Frekans Yönetim Sistemi / Ücret Sistemi yazılımlarında, mevzuat değişimi v.b. sebeplerle ortaya çıkabilecek değişim ihtiyaçlarının gerçekleştirilmesine yönelik koordinatörlük yapmak,
- c) Telsiz kullanıcılarının ücretlendirme işlemlerine ilişkin genel düzenlemeleri gelişen şartlara uygun olarak güncellemek,

- d) Spektrum Yönetimi Dairesi Başkanlığı görev ve sorumluluk alanı kapsamındaki tarh, bildirim ve tahakkuk işlemlerine yardımcı olmak,
- e) Bölge Müdürlüklerinin yapmak zorunda oldukları, telsiz kullanıcıları tarh, bildirim ve tahakkuk işlemlerine ait koordinasyonu sağlamak,
- f) Telsiz kullanıcılarının yıllık olarak ödeyecekleri kullanım ücretlerine ait yıllık tarhiyat işlemlerinin, ilgili yönetmelik hükümlerine göre gerçekleştirilmesi aşamasında ihtiyaç duyulması halinde Bölge Müdürlüklerine destek sağlamak,
- g) Telsiz sistemlerine ilişkin ruhsatname ve kullanım ücretlerine ait olarak yapılan tarhiyat işlemlerinin muhasebe kayıtlarına alınmasını teminen Bölge Müdürlükleri tarafından hazırlanan icmal listelerini elektronik ortamda Muhasebe ve Finansman Dairesi Başkanlığı'na intikal ettirmek üzere Bilgi Teknolojileri ve Koordinasyon Dairesi Başkanlığı ile müşterek çalışma yapmak.

2005 yılı ortalarında işlemlere başlayan Grup, Spektrum Yönetimi Dairesi Başkanlığı ile koordineli olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. Yeni yapılanan Grubun 2004 yılı faaliyeti ve 2004 yılı faaliyet raporunda yeri ve katkısı olmamıştır. 2005 yılı faaliyetleri ana hatları itibarı ile şöyledir:

- GMPCS mobil telefon hizmeti veren işletmeciler
- Uydu telekomünikasyon hizmeti veren işletmeciler
- Uydu platform hizmeti veren işletmeciler
- GSM işletmecileri
- Geçici izin talebinde bulunan işletmeler

olarak gruplandırılan işletmecilere ait altyapı tesislerinin ruhsat ve kullanım ücretleri ile bu işletmelerin sunduğu hizmetlerden yararlananların kullandıkları cihazlara ait ruhsat ve kullanım ücretlerinin tahakkuk ve bildirimlerini yapmaktadır. Ayrıca Bölge Müdürlükleri faaliyet alanları kapsamındaki telsiz sistemleri kullanıcılarının yıllık kullanım ücretlerinin tahakkuk ve bildirim işlemleri de Grup tarafından yapılmıştır.

3.1.11. Teknik Düzenleme ve Standardizasyon Düzenleme Faaliyetleri

3.1.11.1. Telsiz ve Telekomünikasyon Terminal Ekipmanları Yönetmeliği-TTTE

AB ile uyum çalışmaları çerçevesinde Ulusal Programda “Malların Serbest Dolaşımı” başlığı altında yer alan; ithalat ve imalat rejimindeki uygunluk değerlendirme prosedürlerinin düzenlenmesini ve CE markalamasını kapsayan, telsiz ve telekomünikasyon terminal ekipmanları ve bunların uygunluğunun karşılıklı tanınması konusundaki Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin 9 Mart 1999 tarihli 1999/5/EC sayılı Telsiz ve Telekomünikasyon Terminal Ekipmanları (Radio& Telecommunications Terminal Equipment / R&TTE) Direktifinin adaptasyon metni olan “Telsiz ve Telekomünikasyon Terminal Ekipmanları Yönetmeliği-TTTE” Kurum tarafından hazırlanarak 11 Mayıs 2003 tarih ve 25105 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Yönetmelik, 11 Mayıs 2004 tarihinden itibaren ithalatçılar için yürürlüğe girmiş olup, yerli imalatçılarımız için 11 Mayıs 2005 tarihine kadar eski ve yeni mevzuatlar bir arada uygulanmıştır. 11 Mayıs 2005 tarihi itibarı ile mevzuat tamamen uygulamaya girmiştir.

3.1.11.2. Türkiye-AB Mali İşbirliği Kapsamındaki Projeler

Uygunluk Değerlendirme ve Piyasa Gözetimi ile ilgili altyapı ve ürünlere CE markalaması gerektiren uyumlaştırılan mevzuatların yürürlüğe girebilmesi için AB tarafından Mali İşbirliği Fiziki Altyapının Güçlendirilmesi Projesi kapsamında üye ülkelere gerekli olan alt yapının desteklenmesi amacıyla mali yardım yapılmaktadır. PHARE programı kapsamında 2002 yılı için Türkiye'ye yatırım amacıyla ayrılan 12 milyon Euro'nun, yapılan toplantılar ve değerlendirmeler sonucunda, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ile Kurum arasında paylaştırılmasına karar verilmiştir.

Bu kapsamda yer alan projelerimiz aşağıda yer almaktadır.

Telekomünikasyon Sektöründe Fiziki Altyapının Geliştirilmesi (Upgrading the Physical Infrastructure in the Telecommunications Sector) projesi:

AB'deki uygulamalara paralel olarak, ürünlerin serbest dolaşımının sağlanması ile bugün gümrük kapılarında yapılan denetim ve Kurum tarafından yapılan standartlara uygunluk faaliyetlerinin AB üyesi ülkelere gelen ürünlere artık yapılmayacağı anlamına gelmektedir. Ancak yeni sistem söz konusu ürünlerin piyasada denetimlerini öngörmektedir. Bu sebeple, Telsiz ve telekomünikasyon terminal ekipmanlarının piyasaya arzı veya dağıtımı aşamasında veya piyasada iken, ilgili teknik düzenlemelere uygun ve güvenli olup olmadığının gözetiminin yapılarak, piyasada sadece güvenli ürünlerin yer almasının sağlanması amacıyla kullanılacak mevcut Kurum laboratuvarının altyapısının desteklenmesi için 4.8 milyon Avro'luk cihaz alımına ihtiyaç duyulmuş ve bu kapsamda hazırlanarak 27 Kasım 2002 tarihinde AB Komisyonuna gönderilen "Telekomünikasyon Sektöründe Fiziki Altyapının Geliştirilmesi" projesi, 10 Temmuz 2003 tarihinde AB Komisyonu tarafından onaylanmıştır.

Bu proje kapsamında, Piyasa Gözetimi ve Denetimi Laboratuvarının altyapısının güçlendirilmesi ile aşağıda yer alan testleri yapabilecek ekipman desteği sağlanacaktır.

- EMC testleri
- LVD testleri
- GSM telefon cihazlarının SAR testleri
- GSM şebeke hizmet kalitesi testi (QoS)

Proje kapsamında 2005 yılı içerisinde,

- Kurum tarafından iki izleme raporu hazırlanmış olup, AB Genel Sekreterliğine iletilmiştir.
- Kurum Piyasa Gözetim Laboratuvar binasının temel inşaatının tamamlanması ile ilgili çalışmalar yapılmıştır.
- Kurum Laboratuvarına piyasa gözetim testlerini yapabilecek ilave personel alınması ile ilgili gerekli işlemler yapılmıştır.
- Proje ile ilgili yıl içinde olabilecek aksaklıkları önlemek ve etkin bir şekilde devamını sağlamak amacıyla, projenin ilgili tarafları olan kamu kurum ve kuruluşları ve AB temsilcileri ile birlikte düzenli olarak toplantılar yapılmıştır. Toplantılarda alınan kararlar çerçevesinde Kurum gerekli tedbirleri almıştır.
- Proje fişinde yer alan ekipmanlar ile ilgili şartname çalışmaları tamamlanmıştır.
- Şartnameler 14.01.2005 tarihinde Merkezi Finans ve İhale Birimi-MFİB'ne ihale sürecinin başlatılması amacıyla gönderilmiştir.
- İhale için gelen tekliflerin değerlendirilmesine 05.10.2005 tarihinde başlanılmış olup, 30.11.2005 tarihinde sonuçlandırılmıştır.

3.1.11.3. Piyasa Gözetimi Laboratuvar Binasının Kiralanması

Kurum laboratuvarında EMC, LVD, QoS ve SAR testleri gibi, telekomünikasyon ürünlerinin CE işaretlemesine uygunluklarının ölçümlerine yönelik test setleri bulunmadığından, bu alanlarda gözetimler yapılamamaktadır. Bu sorunun çözülebilmesi amacıyla 2002 yılında Avrupa Birliği (AB) mali destek projesine başvurularak, tam donanımlı bir denetim laboratuvarı kurulması yönünde çalışmalar başlatılmış, Piyasa Gözetimi laboratuvar binasının kiralanmasını teminen 30.09.2004 tarihinde Hacettepe Üniversitesi ve Kurum arasında Kira Sözleşmesi imzalanarak inşaaat başlanılmıştır. Binanın inşaatının tamamlanması sonrasında söz konusu binanın AB normlarında olup olmadığına yönelik incelemelerde bulunmak üzere AB’nce görevli bir uzman 28–29.12.2004 tarihleri arasında incelemelerde bulunmuş ve yapılan incelemeler sonucunda Laboratuvar binasının uygun olduğu tespit edilerek, AB Komisyonunun Türkiye Temsilciliğine bilgilendirme yapmıştır. Söz konusu laboratuvar binası 2005 yılı itibarıyla Hacettepe Üniversitesi tarafından Kurumumuza teslim edilmiş ve fiziki alt yapının geliştirilmesi sürecine girilmiştir. 2006 yılı Temmuz ayında laboratuvarın hizmete girmesi planlanmaktadır.

3.1.11.4. Piyasa Gözetimi Laboratuvar Personelinin Eğitimi

Piyasa gözetim faaliyetlerinin yürütüleceği Kurum laboratuvarının Avrupa’daki akredite laboratuvarlar seviyesinde bulunması gerekmektedir. Kurum laboratuvarının akreditasyonunun tamamlanması, görev yapacak teknik personelin AB laboratuvarlarında uygulamalı olarak alacakları eğitimlere doğrudan bağlı olduğundan, laboratuvarın akreditasyon çalışmalarının yapılması, test, denetim ve koordinasyonu yapacak personelin eğitimleri oldukça önem arz etmektedir.

Bu kapsamda, öncelikle Laboratuvar personeline EMC, LVD ve SAR konularında 15 günlük TÜBİTAK-Ulusal Metroloji Enstitüsünde eğitim aldırılmıştır.

Ayrıca, “Telekomünikasyon Kurumunda Kurumsal Yapılanma” projesi kapsamında ilgili personele aşağıda yer alan eğitimler de aldırılmıştır.

Çizelge 3-5 Kurumumuz Personeline Verilen Eğitimler

Eğitim Konuları	Gün	Kişi Sayısı	Tarih	Eğitimin Yapıldığı Ülke
Yeni Piyasa Gözetimi ve Denetimi Sisteminin Felsefesi	5	12	07.11.2005 - 11.11.2005	TÜRKİYE
Piyasa Gözetimi ve Denetimi Uygulamaları	5	2	06.02.2006 - 10.02.2006	TÜRKİYE
Temel Ölçüm Teknikleri	5	4	14.11.2005 - 18.11.2005	İSPANYA
EMC-Telsiz-QoS	25	2	21.11.2005 - 27.12.2005	İSPANYA
LVD & PSTN	10	2	21.12.2005 - 02.12.2005	İSPANYA
SAR - EMF	5	2	02.01.2006 - 06.01.2006	FRANSA
Regülasyon Yönetimi	10	2	05.12.2005 - 16.12.2005	FRANSA

3.1.11.5. Piyasa Gözetimi ve Denetimi Koordinasyon Kurulu

Halihazırda bazı bakanlıklar tarafından birtakım ürün grupları açısından sürdürülen piyasa kontrollerinin tüm ürünlere yönelik olarak ve ortak kurallar çerçevesinde ilgili bütün kamu kuruluşları tarafından uygulanmasını öngören 4703 sayılı Kanunun piyasa gözetimi ve denetimini düzenleyen maddeleri, Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelikte ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Piyasa gözetimi ve denetimi esas olarak, ürüne ilişkin teknik mevzuatı hazırlamaya ve yürütmeye yasal olarak yetkili bulunan kamu kuruluşlarının, ürünün piyasaya arzı veya dağıtım aşamasında veya ürün piyasada iken ilgili teknik düzenlemeye uygun olarak üretilip üretilmediğini, güvenli olup olmadığını denetlemesi veya denetlettirilmesi faaliyetini içermektedir.

Piyasa gözetimi ve denetiminin usul ve esasları ile yetkili kuruluşların bu çerçevedeki yetki ve sorumluluklarını ayrıntılı olarak düzenleyen Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından hazırlanan Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik, aynı zamanda bu sistemin etkin işleyişinin sağlanabilmesi ve piyasa gözetimi ve denetimi yapacak kuruluşlar arasında yakın iş birliğinin kurulmasını teminen Piyasa Gözetimi ve Denetimi Koordinasyon Kurulunun oluşturulmasını da 4703 sayılı Kanunun uygulama Yönetmeliklerinden “Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik”’in 12. maddesinde “Kurul, Dış Ticaret Müsteşarlığı Dış Ticarete Standardizasyon Genel Müdürü veya görevlendireceği Genel Müdür Yardımcısının başkanlığında, yetkili kuruluşların birer daimi temsilcisinden teşekkül eder” belirtildiği şekilde hükme bağlamaktadır. Bu Kurulun oluşturulmasındaki temel amaç, ülkemizde tüm ürünlere yönelik olarak kurulması öngörülen yeni sistemin getirdiği sorunların yetkili kuruluşlarca elbirliğiyle aşılması, halihazırda piyasa kontrolleri konusunda bilgi birikimi bulunan ve tecrübe sahibi olan kuruluşlarımızın bu sisteme yeni giren diğer kamu kuruluşlarına destek olmasının sağlanması, yetkili kuruluşların görevi olan piyasa gözetimi ve denetimi konusunun her an gündemde tutularak, etkin bir şekilde izlenmesidir.

Piyasa Gözetimi ve Denetimi Koordinasyon Kurulunun 2005 yılı içerisinde, 27.01.2005, 08.03.2005, 14.06.2005 ve 14.10.2005 tarihlerinde toplantıları yapılmış ve alınan kararlar çerçevesinde gerekli çalışmalar yerine getirilmiş olup, çalışmalar Dış Ticaret Müsteşarlığı Koordinatörlüğü’nde hazırlanan 2005 Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yıllık Raporu’na aktarılmıştır.

3.1.11.6. Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarına Destek Sağlanması

AB’deki uygulamalara paralel olarak onaylanmış kuruluşların ülkemizde oluşturulması, üreticilerimiz ve ihracatçılarımızın ürünlerinin CE işaretine sahip olabilmesi için AB’nin test ve belgelendirme kuruluşları yerine, AB tarafından tanınan kendi test ve belgelendirme kuruluşlarımıza müracaatta bulunabilmeleri, değerlendirme işlemini daha az maliyetle yaptırmalarına fırsat tanıyacaktır. Ayrıca, AB üyesi ülkelere CE işaretli ürünleri ihraç eden üçüncü ülke ihracatçıları da, ürünlerinin uygunluk değerlendirmesini, ülkemiz onaylanmış kuruluşlarında gerçekleştirebilecek ve bu ülkemize önemli ölçüde döviz kazandıracaktır. Bu çerçevede, Telsiz ve Telekomünikasyon Terminal Ekipmanları Yönetmeliği kapsamında, uygunluk değerlendirme faaliyetinde bulunacak onaylanmış kuruluş adaylarımızın laboratuvar altyapılarının desteklenmesine (1.1 milyon Avro) ihtiyaç duyulmuş ve bu kapsamda hazırlanarak 27 Kasım 2002 tarihinde Avrupa Birliği Komisyonu’na gönderilen “Türk Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarına ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığına Bazı Yeni Yaklaşım

Direktiflerinin Uygulanmasında Yardım” projesi, 10 Temmuz 2003 tarihinde Avrupa Birliği Komisyonu tarafından onaylanmış olup, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı temsilcileri, Avrupa Birliği Komisyonu yetkilileri, Avrupa Birliği Genel Sekreterliği ile Kurumumuzca müştereken yürütülen söz konusu proje çerçevesinde, Kurumumuzun gösterdiği adaylar arasında yer alan UME (Ulusal Metroloji Enstitüsü) ve YILDIZCELL’e ait laboratuvarlar için toplam 1,6 milyon Avro’luk mali destek sağlanmış olup, Aralık–2005 itibarıyla, CFCU (Merkezi Finans ve İhale Birimine) tarafından konuyla ilgili ihale tamamlanmış, laboratuvar teknik alt yapısını tesis edecek ve cihazları temin edecek olan yüklenici firmanın verdiği fiyat teklifinin projenin bütçesini aşması ve adaylar tarafından bütçenin tamamlanmaması sebebiyle ihale sonuçlanamamıştır.

3.1.11.7. Standart Dışı Radyo-TV Vericilerinin Standartlara Uygun Hale Getirilmesi

Radyo-TV yayıncılarına ait standart dışı verici ve uç link (RL/VL) cihazlarından kaynaklanan enterferans ve sektördeki kayıt dışı cihazlardan kaynaklı haksız rekabetin önlenilmesi amacıyla, söz konusu cihazlarla ilgili envanter çalışmasına başlanılmış, 2006 yılı Haziran ayına kadar ülke genelindeki yayın cihazlarının standartlara uygun hale getirilmesi planlanmaktadır.

3.1.12. Teknik Düzenleme ve Standardizasyondaki Uygulamalar

3.1.12.1. Onay Etiketi Uygulaması

Telekomünikasyon cihazlarıyla ilgili olarak yapılan piyasa denetimleri sonucunda bazı cihazların standartlara uygun olmaması veya kaçak yoldan ithalatlarının gerçekleştirilmesi veya taklit imalat yapılarak sahte etiketler yerleştirilerek satışa sunulmaları gibi çeşitli olumsuzluklara engel olarak piyasada sağlıklı rekabet ortamının sağlanması amacıyla, Kurumca hologramlı onay etiketi uygulaması çerçevesinde 01.01.2005–31.12.2005 tarihleri arasında imalatçı ve ithalatçı firmalara toplam 19.735.330 adet onay etiketi verilmiş olup, 4.933.832.- YTL gelir elde edilmiştir.

3.1.12.2. Piyasa Gözetimi ve Denetimi

3.1.12.2.1. GSM Cep Telefonu İthalatı

İstanbul’un çeşitli gümrüklerinde, GSM Cep telefonları ithalatçılarının ithal ettikleri cep telefonlarında uluslararası/bölgesel garanti belgesi bulunup bulunmadığı görevlendirilen denetim elemanları tarafından kontrol edilmiştir. Bu cihazların ülkemize girişinin uygun veya uygun olmadığı tespit edilerek uygun olanlara kontrol sertifikası düzenlenip ülke girişine izin verilmiş ve uygun olmayanlar menşesine iade ettirilmiştir.

3.1.12.2.2. Piyasa Denetimi

Piyasa denetimi kapsamında 79 firmanın denetimi yapılarak farklı marka ve modellerde 332 adet cihazın mevzuatlara uygunlukları değerlendirilmiş ve onay etiketi kontrolü yapılmıştır. Bahse konu

cihazlar ile ilgili olarak gerekli mevzuatlara uygunluğu sağlamayan firmalar hakkında 4703 çerçeve Kanun ve 4926 sayılı Kanun gereği yasal işlemler başlatılmıştır. Satıcılar, onay etiketi bulunmayan cihazlar için 15 gün içerisinde satın aldıkları ithalatçılar ve imalatçılara başvurarak onay etiket temininde bulunulması gerektiği ve bu süre içerisinde etiketsiz cihazların satılamayacağı konusunda uyarılmışlardır. Ayrıca, piyasa denetimi kapsamında kaçak ithalatı yapıldığı düşünülen cihazlara yönelik Gümrük muhafaza memurlarına teknik destek verilmiştir.

Onay etiketi ve “CE” işareti bulunmayan uydu alıcı cihazlarını piyasaya arz eden üreticilerden ürünlerini piyasadan toplatarak bunların revizasyonu sonrası tekrar piyasaya arz etmeleri istenmiş ve ayrıca 4703 sayılı Kanunun 5’inci maddesinin 3’üncü fıkrasına aykırılıktan dolayı iki firmaya toplam 8.000.- YTL idari para cezası uygulanmıştır.

Onay etiketsiz uydu alıcı cihazı satışı sebebiyle 3 dağıtıcı firmaya 4703 sayılı Kanunun 5’ inci maddesinin 9. fıkrasına aykırılıktan dolayı 1000 (Bin)’er YTL idari para cezası uygulanmıştır. İzinsiz teknik servis hizmeti veren iki adet firmaya, Kurumumuzdan bakım onarım, satış yetki belgesi almadan teknik servis hizmeti verilemeyeceği konusunda uyarı ve bilgilendirme yapılmıştır.

Diyarbakır ve Mardin illerinde, ölçüm yetki belgesi ve baz istasyonu elektromanyetik alan şiddeti ölçümü konusunda denetimler gerçekleştirilmiştir.

İstanbul Bölge Müdürlüğü personeli ile birlikte 8 adet GSM cep telefonu ithalatçısının depolarında piyasa denetimi gerçekleştirilmiştir. Denetimlerde GSM cep telefonları kutusundaki onay etiketlerinin kontrolü ve cihazların TK’ya bildirilen sayı ile karşılaştırılması, firmalara verilen Onay Sertifikasındaki bilgilerle cihazların karşılaştırılması yapılmıştır.

3.1.13. Teknik Düzenleme ve Standardizasyon Konusunda Sektörü Bilgilendirme Toplantıları

3.1.13.1. Teknik Düzenlemeler Hakkında Ele Alınan Toplantılar

İthalat tarihi itibarıyla en az bir yıllık uluslararası veya bölgesel garantiye haiz GSM telefon cihaz ve aksesuarlarının ithal edilmesi ve imalatçı tarafından atanmak suretiyle Türkiye’de yerleşik Bakım-Onarım Servisleri kurulması ve AB normlarında bakım-onarım ve satış hizmetleri verilmesine yönelik Telekomünikasyon alanında faaliyet gösteren Distribütör, İthalatçı ve Bakım-Onarımçıların katılacağı Telekomünikasyon Cihazlarının Servis Kalitesinin İyileştirilmesi konulu 03-04.02.2005 tarihleri arasında İstanbul’da toplantılar yapılmıştır.

İthalat tarihi itibarıyla en az bir yıllık uluslararası veya bölgesel garantiye haiz GSM telefon cihaz ve aksesuarlarının ithal edilmesi ve imalatçı tarafından atanmak suretiyle Türkiye’de yerleşik Bakım-Onarım Servisleri kurulması ve AB normlarında bakım-onarım ve satış hizmetleri verilmesine yönelik yeni düzenlemeler yürürlüğe girmiş ve geçiş süresi tamamlanmıştır. Söz konusu düzenlemelerle ilgili olarak GSM Cihazı Üreticileri (Yetkili Temsilciler ve Distribütörler) ile 04 Mart 2005 tarihinde “GSM Telefon Cihazlarının Piyasaya Arzına Dair Teknik Düzenlemeler ve Merkez Servis Uygulamaları”, GSM Telefon Cihazı İthalatçı ve Bakım-Onarımçıları ile ise 05 Mart 2005 tarihinde, “TS-ISO-EN 9001 Kalite Yönetim Sistemine Geçiş” konularında, İstanbul Bölge Müdürlüğü’nde toplantılar yapılmıştır.

3.2. Yetkilendirme

3.2.1. Altyapı İşletmeciliği Hizmeti Yetkilendirme Ekinin Yayınlanması

İşletmecilere ve kullanıcılara telekomünikasyon hizmetleri sunulmasına imkan sağlayan transmisyon altyapısı kurulması ve işletilmesi kapsamındaki Altyapı İşletmeciliği Hizmetine yönelik olarak Telekomünikasyon Hizmet ve Altyapılarına İlişkin Yetkilendirme Yönetmeliği'nin "Ek-A: Hizmete Özel Ekler" Bölümüne EK-A12 olarak eklenen Altyapı İşletmeciliği Hizmeti'ne ilişkin yönetmelik Eki, 07.09.2005 tarih ve 25929 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Hizmetin asgari değerlerine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı ise 08.11.2005 tarih ve 25987 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Söz konusu yönetmelik eki uyarınca, bu hizmetin yetkilendirilmesi coğrafi bölge bazında yapılacaktır. İşletmeci, yetkilendirilmiş olduğu hizmet bölgesinde transmisyon altyapısı kurma, kurdurma, kiralama ve/veya herhangi bir surette temin etme ve bu altyapıyı diğer işletmecilerin veya talep eden diğer gerçek ve tüzel kişilerin kullanımına sunma hakkına sahip olacaktır.

3.2.2. İnternet Servis Sağlayıcılığı Hizmeti Ekinin Gözden Geçirilmesi

Genel İzin kapsamında verilmekte olan internet servis sağlayıcılığı hizmetinin yerel alan şebekesi üzerinden kablosuz olarak da verilebilmesi için mevcut düzenleme üzerinde gözden geçirme çalışması yapılmıştır. Bu kapsamda, Telekomünikasyon Hizmet ve Altyapılarına İlişkin Yetkilendirme Yönetmeliği'nin "EK-A6: Kablolu ve Kablosuz İnternet Servis Sağlayıcılığı Hizmeti" değişikliği 15.11.2005 tarih ve 25994 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Hizmetin asgari değerlerine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı ise 28.10.2005 tarih ve 25980 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

3.2.3. Kablo Platform Hizmeti Yetkilendirme Ekinin Yayınlanması

Üzerinden TV ve radyo yayınlarının iletimi, telefon hizmeti, kiralık devre, geniş bant internet gibi bir çok telekomünikasyon hizmetinin verilebildiği Kablo Platform Hizmetine ilişkin olarak Telekomünikasyon Hizmet ve Altyapılarına İlişkin Yetkilendirme Yönetmeliği'nin "Ek-A: Hizmete Özel Ekler" Bölümüne EK-A10 olarak eklenen "Kablo Platform Hizmeti" başlıklı Yönetmelik Eki, 05.02.2005 tarih ve 25718 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Hizmetin asgari değerlerine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı ise 06.12.2005 tarih ve 26015 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Kablo platform hizmetinin yetkilendirilmesi ile yukarıda belirtilen hizmetlerde Türk Telekom'a alternatif işletmeciler ortaya çıkabilecektir. 2005 yılı içerisinde sadece Türksat A.Ş görev sözleşmesi kapsamında söz konusu hizmeti sunmuştur.

3.2.4. Genişbant Sabit Telsiz Erişim Hizmeti Yetkilendirme Ekinin Yayınlanması

24.5-26.5 GHz bandında tahsis edilen frekans aralığını kullanarak telsiz iletim yoluyla, sabit noktalar arasında, noktadan noktaya, noktadan çok noktaya ve/veya çok noktadan çok noktaya Genişbant Sabit Telsiz Erişim şebekesinin bölgesel olarak kurulması ve işletilmesi ile bu şebeke üzerinden kullanıcılara

her türlü ses ve veri hizmetinin tek ve/veya çift yönlü olarak sunulması kapsamındaki Genişbant Sabit Telsiz Erişim Hizmeti Sunumu Hakkındaki Yetkilendirme Eki 17.02.2005 tarih ve 25730 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Hizmetin asgari değerine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı ise 26.12.2005 tarih ve 26035 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

3.2.5. TTAŞ Görev Sözleşmesinin İmtiyaz Sözleşmesine Dönüşmesi

Uzun süredir devam eden TTAŞ’ın özelleştirilmesi çalışmaları 2005 yılı içerisinde tamamlanmıştır. TTAŞ’ın %55 hissesinin blok olarak satışına ilişkin ihale 01.07.2005 tarihinde yapılmış ve ihaleyi Oger Telecom Ortak Girişim Grubu kazanmıştır. TTAŞ’ın Görev Sözleşmesinin 4’üncü maddesinde yer alan “Türk Telekomdaki kamu payının %50’nin altına düşmesi halinde bu tarihten itibaren iki ay içinde Kurum ve Türk Telekom arasında bu görev sözleşmesi imtiyaz sözleşmesi olarak yeniden düzenlenir” hükmüne istinaden, TTAŞ ile Kurum arasındaki Görev Sözleşmesi, 14.11.2005 tarihinde İmtiyaz Sözleşmesi olarak yenilenmiştir.

3.2.6. 5189 ve 5335 sayılı Kanunlarla Öngörülen Görev Sözleşmelerinin İmzalanması

18.05.2005 tarihinde, 16.06.2004 tarih ve 5189 sayılı Kanun uyarınca Kurumumuz ile Türksat Uydu Haberleşme ve İşletme A.Ş. arasında “Uydu Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Görev Sözleşmesi” imzalanmıştır. Anılan işletmecinin ünvanı 27.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanun ile “Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş.” olarak değiştirilmiş ve söz konusu Sözleşme, aynı Kanun uyarınca, Kurumumuz ile Türksat A.Ş. arasında 19.12.2005 tarihinde “Uydu ve Kablo TV Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Görev Sözleşmesi” olarak yenilenmiştir.

22.07.2005 tarihinde, 16.06.2004 tarih ve 5189 sayılı Kanun uyarınca Kurumumuz ile Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğü arasında “Deniz Haberleşmesi ve Seyir Güvenliği Haberleşmesi Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Görev Sözleşmesi” imzalanmıştır.

3.2.7. Elektronik Haberleşme Kanunu Taslağı

Ulaştırma Bakanlığının koordinasyonunda yürütülmekte olan Elektronik Haberleşme Kanunu Tasarısı çalışmaları kapsamında, 2002/20/EC sayılı Yetkilendirme Direktifi ile getirilen ilkeler doğrultusunda, söz konusu taslak metin için çeşitli tarihlerde görüşler verilmiş, çalışmalara aktif katılım sağlanmıştır. Bu kapsamda söz konusu taslakta tüm başvuru sahiplerinin Kuruma yapacakları bir bildirimle faaliyete başlayacakları, kaynak tahsisi gereken durumlarda ise Kuruma ayrıca kullanım hakkı başvurusunda bulunacakları hüküm altına alınmıştır. Söz konusu Kanun Taslağı uyarınca Kurumun yetkilendirme kapsamında işletmecilerden alacağı ücretler de idari ücretler ve kullanım hakkı ücretleri ile sınırlandırılmıştır.

3.2.8. Devam Eden Yetkilendirme Çalışmaları

3.2.8.1. Sanal Mobil Şebeke Hizmeti Yetkilendirmesi

Sanal Mobil Şebeke Hizmeti, işletmeci tarafından, adına tahsis edilmiş frekans bandı olmaksızın, mobil telekomünikasyon hizmeti sunmak üzere Kurum ile imtiyaz sözleşmesi imzalayan işletmecilerin altyapıları üzerinden, kendi markası ile abonelerine mobil telefon ve katma değerli telekomünikasyon hizmetlerinin sunulmasını kapsamaktadır.

Ülkemiz mobil telekomünikasyon pazarında fazla kapasitelerin etkin ve verimli kullanımını sağlamanın yanı sıra tüketicilerin daha ucuza, kişiselleştirilmiş ve ürün çeşidi artırılmış hizmetler almasını sağlayacak ortamın oluşmasına da katkı sağlamak amacıyla Sanal Mobil Şebeke İşletmecilerinin (Mobile Virtual Network Operator - MVNO) yetkilendirmesi hususunda Kurumumuz bünyesinde bir Çalışma Grubu oluşturulmuş ve çalışmalara başlanılmıştır. Çalışma Grubunca, bugüne kadar dünya örnekleri incelenmiş ve MVNO kavramı ve dünya uygulamaları ile ilgili bilgiler içeren detaylı bir rapor hazırlanmıştır. Bu süreçte, Sanal Mobil Şebeke Hizmeti İşletmeciliği Yetkilendirmesine ilişkin olarak ülkemizde faaliyet göstermekte olan GSM işletmecilerinin görüşleri dahil sektörden gelen görüş ve talepler Çalışma Grubunca değerlendirilmiştir.

Çalışma Grubu tarafından Telekomünikasyon Hizmet ve Altyapılarına İlişkin Yetkilendirme Yönetmeliği'nin Sanal Mobil Şebeke Hizmeti İşletmeciliğine Dair Yönetmelik Eki Taslağı hazırlanmıştır. Ülkemizde uygulanabilir bir model oluşturmak amacıyla söz konusu hizmetin yetkilendirmesine ilişkin çalışmalara devam edilmektedir.

3.2.8.2. Karasal Sayısal Platform İşletmeciliği Yetkilendirmesi

Sayısal teknoloji kullanılarak yapılan televizyon yayıncılığı, mevcut analog yayıncılığa göre birçok avantajlar sağlamaktadır. Çok sayıda program imkanı, ses ve resim kalitesindeki artış, analog sistemdeki eşit verici gücü ile daha fazla kapsama alanına ulaşılması, televizyon yayını ile birlikte veri gönderilmesi, etkileşimli yayıncılığa elverişli ortamın sağlanması bu avantajların bazılarını oluşturmaktadır.

Karasal Sayısal Platform İşletmeciliği yetkilendirme çalışmaları 2004 yılının ikinci çeyreğinde başlatılmıştır. Sayısal yayıncılıkla ilgili olarak öncelikle belirlenmesi gereken ülke politikalarını netleştirilmesi ve ayrıca hazırlanmış olan ve Karasal Sayısal Platform İşletmeciliği'ni doğrudan etkileyen frekans planları hakkında Haberleşme Yüksek Kurulunun bu konuda almış oldukları ve alacakları kararlar çalışmanın yönünü ve hızını doğrudan etkilemektedir. Haberleşme Yüksek Kurulunun aldığı kararlar ile belirlenen yol haritası göz önünde bulundurularak çalışmalara 2005 yılında devam edilmiştir. Konu ile ilgili ülkemiz politikalarını belirleyen Haberleşme Yüksek Kurulunun 2005 yılının sonunda almış olduğu karara göre, 2006 yılında test yayınlarına başlanacak ve karasal sayısal televizyona yönelik frekans planları, frekans bantları ve tahsisleri ile ilgili 2006 yılında yapılacak dünya konferansında alınacak kararlara göre tekrar yapılacaktır. Bu çerçevede, Karasal Sayısal Platform İşletmeciliği yetkilendirme çalışmaları 2005 yılı içinde sürdürülmüş olup bir "Çalışma Raporu" ve "Taslak Yönetmelik" eki hazırlanarak çalışma olgunlaştırılmıştır.

3.2.8.3. Rehber Hizmeti İşletmeciliğinin Yetkilendirilmesi

Telekomünikasyon pazarındaki rekabetçi ortamda oyuncular yeni kıymetler yaratmak için farklı alanlara yönelmektedirler. Bu alanlardan birisi de normalde asgari hizmet kapsamında yerleşik operatörler tarafından sunulan bilinmeyen numaralar ve basılı rehber hizmetleridir. Bu hizmetler çeşitli ülkelerde serbestleştirilmiş olup telefon işletmecileri dışında yetkilendirilmiş işletmeciler tarafından da sunulmaktadır. Son zamanlarda ülkemizde de benzer hizmetlerin verilmesi noktasında yoğun taleplerin ortaya çıkmasının yanında, ülke çapında tüm mobil ve sabit telefon kullanıcılarını içeren tam bir rehber oluşturulması gereği doğmuştur. Bu kapsamda, AB öncülüğünde dünyada rehber hizmetlerinin serbestleştirilmesi konusu gündeme gelmiş ve serbestleşme bazı ülkelerde gerçekleştirilmiştir. Ülkemizde de bu amaçla bir düzenleme yapılması gerektiği düşüncesinden hareketle, Kurum bünyesinde bir çalışma grubu oluşturulmuştur. Çalışma grubu tarafından Rehber Hizmetlerinin Yetkilendirmesi Dünya Örnekleri Raporu hazırlanmış ve konu ile ilgili anket hazırlanarak Kurum web sayfasında yayımlanmıştır. Söz konusu hizmet kapsamında gelen görüşler değerlendirilerek, Rehber Hizmeti İşletmeciliğinin yetkilendirilmesine ilişkin olarak taslak bir yönetmelik eki hazırlanmış, yönetmelik eki taslağına kurum içi görüşler ve çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri alınarak taslak ek bu görüşler doğrultusunda yeniden şekillendirilmiştir. Daha sonra Kurumumuz web sitesinde yayınlanan yönetmelik eki taslağı sektör görüşleri doğrultusunda nihai hale getirilmekte ve hizmetin asgari bedeli ile ilgili çalışmalar devam etmektedir. Çalışmalar tamamlanma aşamasındadır.

Bununla birlikte, ülkemizde henüz yetkilendirmesi yapılmayan ancak müteakip yıllarda yetkilendirilmesi düşünülen 3. Nesil Mobil Telekomünikasyon Sistemleri ile ilgili olarak 2005 yılı içinde Kurumumuzda çeşitli faaliyetler yürütülmüştür. 406 sayılı Kanun'un Ek 27' nci maddesi uyarınca, imtiyaz sözleşmesi akdedilerek yürütülecek telekomünikasyon hizmetleri veya altyapısına yönelik yetkilendirmeye ilişkin planın Kurum tarafından hazırlanması, bu planın Ulaştırma Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından onaylanması ve Kurum tarafından yürütülmesi gerekmektedir. Bu kapsamda, Kurum bünyesinde yürütülen strateji çalışmasına paralel olarak, diğer ülkelerdeki söz konusu hizmete ilişkin yetkilendirme tecrübelerinden yararlanmak amacıyla Kurumumuz bünyesinde gruplar oluşturulmak suretiyle teknik geziler gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede, Yunanistan, Almanya, Hollanda, Kore, Hong Kong, İsveç, Finlandiya, Japonya ve İspanya'ya yapılan ziyaretlerde ülke otoriteleri ve işletmeciler ile toplantılar yapılarak, yetkilendirme kapsamında ülke tecrübeleri hakkında bilgi alınmıştır. Aynı zamanda, 3. Nesil Mobil Telekomünikasyon Sistemlerine ilişkin yetkilendirme planını hazırlamak amacıyla Kurumumuzda oluşturulan bir çalışma grubu 2005 yılının son çeyreğinde çalışmalara başlamıştır.

3.3. Denetleme ve Uzlaştırma

3.3.1. GSM Mobil Telefon İşletmecilerinin Hizmet Kalitesi Yükümlülükleri ile İlgili Ölçütlerin Belirlenmesi ve Ölçümüne İlişkin Tebliğ

GSM Hizmet Kalitesi Tebliği 15.12.2005 tarih ve 26024 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu Tebliğ ile; Telekomünikasyon Sektöründe Hizmet Kalitesi Yönetmeliği ve İmtiyaz Sözleşmelerinde tanımlanan GSM İşletmecilerinin sağlamakla yükümlü oldukları hizmet kalitesi değerlerinin hesaplanmasında kullanılacak parametrelerin belirlenme ve ölçümlerine ilişkin usul ve esaslar tanımlanmaktadır. Bu sayede işletmecilerin Kuruma yaptıkları bildirimlerde bir standardın oluşması ve aynı kriterlerin kullanılmasıyla da işletmecilerin eş baza getirilmesi sağlanmış olmaktadır.

Ayrıca, Tebliğin yayımından önce ülke genelinde tek bir değer olarak Kuruma bildirimi yapılan Hizmet Kalitesi parametrelerinin aylık olarak ve kapsama yükümlülüklerinin bulunduğu onbin (10 000) ve üstü nüfusa sahip yerleşim yerleri bazında bildirimlerinin yapılması sağlanmış ve verilen hizmetin kalitesinin kapsama yükümlülüğünün olduğu her yerleşim yeri için ulusal ve uluslararası standartlarda sağlanması ve/veya sağlandığının teyit edilmesi tesis edilmiş olmaktadır.

Kurum gerekli gördüğünde saha ölçümleri yaparak bildirilen bu değerlerin doğruluğunu teyid edebilmektedir.

Hizmet kalitesinde istenen veriler doğrudan vatandaşın GSM şebekesine bağlanması ve şebekeden aldığı hizmetin kalitesi ile ilgili verilerdir. Kamuoyunu ilgilendiren bu verilerin ne olması gerektiği Kurum ile GSM işletmecileri arasında imzalanan İmtiyaz Sözleşmesi ve Telekomünikasyon Sektöründe Hizmet Kalitesi Yönetmeliği ile tanımlanmıştır. Bu tanımlamalara göre kapsama alanı içindeki alanlarda arama başarısızlık oranının %2’den, arama blokaj oranının da %5’ den fazla olmaması gerekmektedir.

Arama başarısızlık ile kastedilen, aramanın başarılı olarak kurulmasından sonra konuşmanın abonenin isteği dışında herhangi bir nedenle sonlandırılmasıdır. Arama blokaj ise, yapılan bir çağrıda herhangi bir nedenle (radyo, transmisyon, anahtarlama vb. sistemlerdeki kaynak yetersizliğinden dolayı) bağlantının kurulamamasıdır.

3.3.2. Spektrum İzleme ve Denetimi Faaliyetleri

Spektrum Yönetimi, Telekomünikasyon düzenlemeleri ve bunlarla ilgili olarak verilen yetkiler ve tahsislerin denetim altında bulundurulması konunun teknik boyutunun zorunlu kıldığı ayrılmaz bir parçasıdır.

Kurumun düzenlediği, frekans tahsisi yapmak suretiyle kullanım izin ve yetkisi verdiği frekanslarda iletişimin ve iletişim kalitesinin devamlılığını sağlamak zorunluluğu bulunduğundan;

- Çeşitli nedenlerle ortaya çıkan, bu suretle propagasyon (yayılım) ortamının sürekli iletme açık bulundurulmasını engelleyen veya iletişim kalitesinin düşmesine neden olan etkenlerin,
- Usulsüz ve illegal yayınlar ile can, mal ve ülke güvenliğini olumsuz etkileyecek yayın ve etkiler ve benzeri hususların derhal belirlenmesi ve giderilmesini temin edecek tedbirlerin

alınabilmesi amacıyla spektrum devamlı izlenmektedir.

Bir haberleşme sisteminin sağlıklı iletişim sağlayabilmesi için yalnızca kendisi ya da aynı frekansı kullanan ve aynı teknik özelliklerdeki benzeri bir sistemin oluşturabileceği enterferanslardan değil, aynı zamanda aynı propagasyon ortamını paylaşan başka frekanslarda, çok farklı teknik özelliklerde ve hatta amacı telsiz iletişimi yapmak olmayan ancak elektrik kullanımı nedeniyle istenmeyen yayınları bu propagasyon ortamına yayan cihaz ve makinelerin etkilerinden de korunması gerekmektedir. Örneğin, Uçakların iniş-kalkış ve seyirlerinde hayati öneme sahip telsiz iletişimi FM radyo yayınlarından ve endüstriyel elektrik ark kaynak makinelerinden (amacı telsiz iletişimi olmamakla birlikte, yüksek akımları nedeniyle oluşan arklar sonucu elektromanyetik sinyaller oluşturabilmektedir), uydu haberleşmesi, denizde ve karada kullanılan radar sinyalinin ve karasal mikrodalga linklerden, GSM haberleşmesi, televizyon sinyallerinden etkilenmekte, güvenlik kuvvetlerinin iletişiminin doğal yollardan veya kasıtlı olarak bozulması görevin aksamasına yol açmaktadır. Bu nedenle bozulmaya neden olan sinyallerin hemen bulunması ve çözüm oluşturulması gerekmektedir.

Diğer bir husus, liberalleşen telekomünikasyon sektöründe servis ve bantların belli kalite ve devamlılık düzeyiyle işletilmesi zorunlu tutularak özel müteşebbislere aktarılması nedeniyle Kurumun bu servis ve bantları, başka frekans kullanımları ile harici nedenlerle enterferans ve etkileşimlerden uzak tutacak tedbirleri alması yükümlülüğüdür.

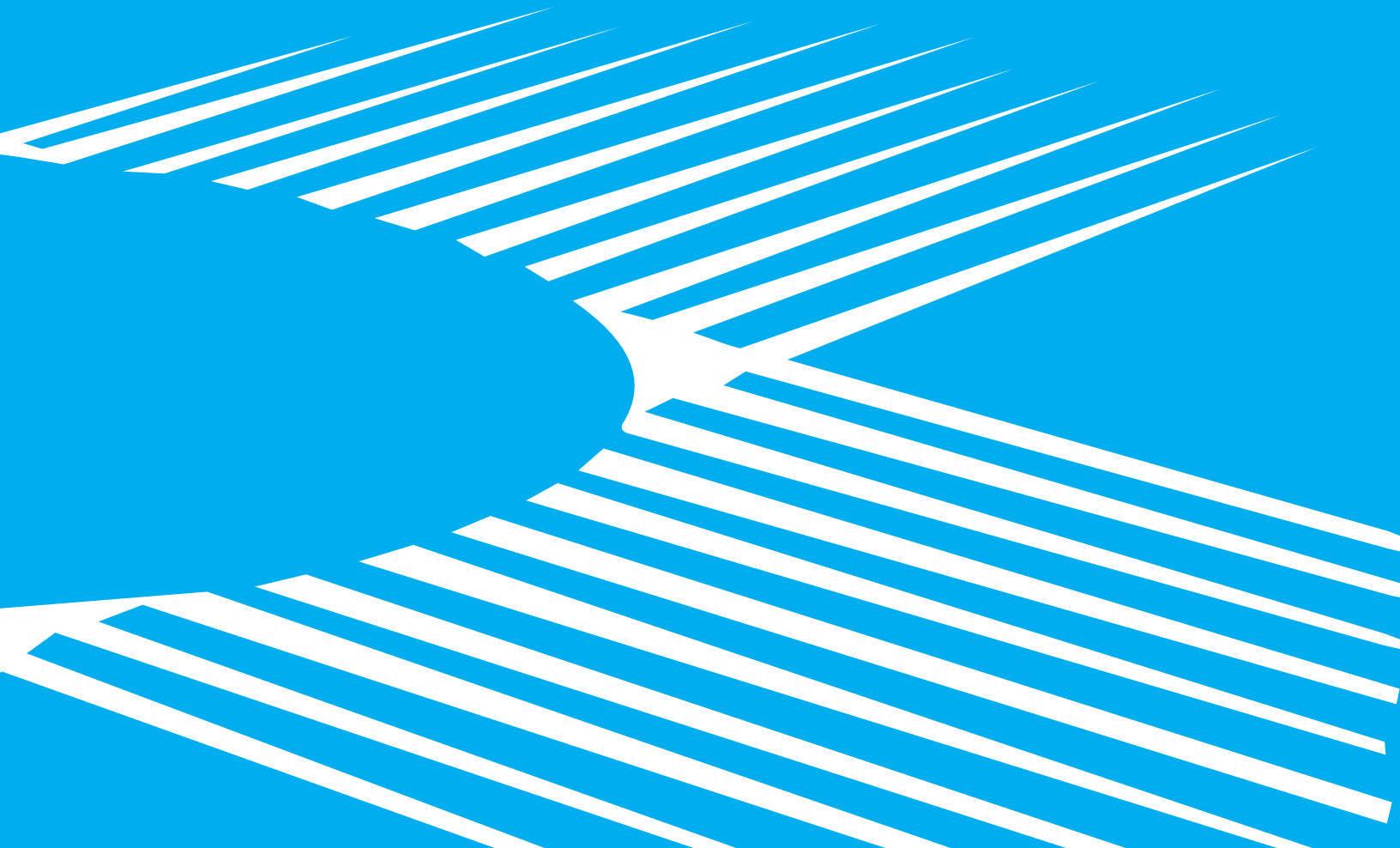
Uluslararası boyutta bakıldığında, sinyali oluşturan ve ileten ortamların spektrum izleme ve denetimi kavramı içinde müştereken ele alınması gerekirken, bunların her biri için farklı donanım ve faaliyetler yürütülmesi nedeniyle ayrı ayrı kavramlara da ihtiyaç duyulmaktadır. Bunlardan propagasyon ortamının denetlenmesine Spektrum İzleme, cihazların işletildikleri yerde denetlenmesine de Denetleme denilmektedir.

Spektrumun izlenmesi ve denetimi ile bu amaçla kurulacak Milli Monitör Sistemine ilişkin konular 2813 sayılı Telsiz Kanunu'nun çeşitli maddelerinde ele alınarak hükümler getirilmiştir. Bu çerçevede yedi Bölge Müdürlüğü ile birlikte Kurum, Türkiye'nin her yerinde ve elektromanyetik spektrumun tamamında haberleşmeyi engelleyen, kısıtlayan veya kalitesini düşüren enterferanslar ile mücadele etmektedir. 2005 yılı içerisinde Kuruma yapılan enterferans şikayetleri sayısal olarak aşağıda verilmiş olup, bunların hemen hemen tamamı mahallinde teknik çalışma yapılması suretiyle çözüme kavuşturulmuştur.

Çizelge 3-6 Enterferans Şikayetleri

Şikayet Konusu	Şikayet Sayısı	Çözüme Kavuşturulan
Radyo / TV	74	74
Seyrüsefer Sistemleri	72	72
Diğer	138	136
Toplam	284	282

ULUSLARARASI İLİŞKİLER 4

4. ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Telekomünikasyon Kurumu, küreselleşen dünyada yerini almak, telekomünikasyon dünyasında daha etkin ve yaratıcı olmak ve yeterliliğini arttırmak amacıyla Avrupa Birliği'nin (AB) yanı sıra, uluslararası ve bölgesel telekomünikasyon kuruluşları olan Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU), Posta ve Telekomünikasyon İdareleri Avrupa Konferansı (CEPT), Avrupa Telekomünikasyon Standartları Enstitüsü (ETSI) ile Uluslararası Telekomünikasyon Topluluğu (ITS) başta olmak üzere, tüm önemli uluslararası kuruluşlar ile yakın işbirliğini 2005 yılında da sürdürmüş, bu kuruluşlar bünyesinde gerçekleştirilen toplantılara katılım sağlamış ve dünyadaki teknoloji ve düzenlemeler konusunda meydana gelen gelişme ve tecrübeleri Kuruma aktararak Kurum kapasitesinin güçlenmesine katkıda bulunmuştur. Bunun yanı sıra, ülkemizle tarihsel ve coğrafi açıdan yakınlığı bulunan ülkelerle telekomünikasyon alanında ikili ve çok taraflı işbirliği projelerini uygulamaya koymuştur.

4.1. Avrupa Birliği

4.1.1. Ulusal Program

Avrupa Birliği'nin telekomünikasyon alanındaki mevzuatına uyum çalışmaları, 24 Temmuz 2003 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren revize Ulusal Program taahhütleri göz önünde tutularak 2005 yılında da sürdürülmüştür. Bu kapsamda ilgili AB mevzuatına uygun olarak, Hizmet Kalitesi Yönetmeliği ile Yerel Ağa Ayırıştırılmış Erişime İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ yürürlüğe konulmuş, Geçiş Hakkına ilişkin Yönetmelik taslağı hazırlanmıştır.

4.1.2. Müzakere Süreci

Ülkemizin AB'ye katılım süreci 3 Ekim 2005 tarihinde başlamış olup, AB müktesebatına uyum 35 ayrı fasıl halinde gerçekleştirilecektir. Kurumun sorumluluğunda bulunan mevzuatın çoğunluğu “Bilgi Toplumu ve Medya” başlıklı fasıl altında yer almaktadır. Söz konusu fasılla ilgili tanıtıcı ve ayrıntılı tarama toplantılarının 2006 yılının ortalarında gerçekleştirilmesi beklenmektedir. Tarama ve müzakere sürecine yönelik gerekli hazırlıkların zamanında ve etkin bir şekilde yürütebilmesi için Kurum bünyesinde ilgili kişilerden oluşan bir AB Müzakere Takımı oluşturularak çalışmalara başlanmıştır. Kamu Alımları ve Rekabet Politikası fasılları ile ilgili tarama ve bilgilendirme toplantılarına iştirak edilmiştir.

4.1.3. Projeler

Türkiye-AB Mali İşbirliği 2002 yılı Programı kapsamında yer alan, bir yıl süreli “Telekomünikasyon Kurumunda Kurumsal Yapılanma (Institution Building in the Telecommunications Authority)” başlıklı teknik danışmanlık hizmeti alımı projesi, 13-14 Ocak 2005 tarihlerinde yapılan başlangıç toplantısıyla uygulamaya konulmuştur. Projenin etkin bir şekilde uygulanmasını teminen, Kurum bünyesinde ilgili

uzmanların katılımıyla bir Program Ofisi oluşturulmuştur. AB müktesebatına uygun olarak telekomünikasyon pazarı mevzuatının geliştirilmesi, bu kapsamda da Türk telekomünikasyon mevzuatının AB müktesebatına uyumlu olarak iyileştirilmesi ve Kurumun mevzuatı uygulama yeteneğini takviye ederek kapasitesinin güçlendirilmesini hedefleyen projenin başlangıç safhasında bir program hazırlanmış ve proje dahilindeki faaliyetler bu programa uygun olarak hayata geçirilmiştir. Bu bağlamda, ilgili kanunların yanı sıra, Kurumun mevcut ve taslak haldeki ikincil mevzuatı, uzmanlarca AB mevzuatına uyum açısından gözden geçirilerek, raporlar hazırlanmış, numara taşınabilirliği, etkin piyasa gücü ile lisans sahiplerinin gözetimi ve denetimine ilişkin yönetmelik taslakları oluşturulmuş, sunumlar yapılmış, eğitim programları düzenlenmiştir. Projenin uygulanması esnasında, Avrupa Komisyonu Delegasyonu ve Merkezi Finans ve İhale Birimi ile temaslarda bulunulmuş, Kurum ve danışman firmanın yanı sıra bu kurumların yetkililerinin de dahil olduğu Yürütme Komitesi toplantıları yapılarak, görüş alışverişinde bulunulmuştur. Ayrıca, söz konusu proje kapsamında alınan iki adet spektrum analizör cihazına yönelik olarak ilgili personele iki günlük eğitim verilmiştir.

Proje uygulamalarının takibi faaliyetleri çerçevesinde, projeye ilişkin genel bilgiler, tarihçesi, hedefleri, riskler ve varsayımlar, proje yönetimi, uygulanması, koordinasyonu, çıktılar, dönem içinde kaydedilen gelişmeler ve geleceğe yönelik planlanan faaliyetleri ihtiva eden iki ayrı izleme raporu hazırlanmış, bu kapsamda yapılan izleme komitesi toplantılarına iştirak edilerek, gelişmeler hakkında ayrıntılı bilgiler verilmiştir. Ayrıca, her ay proje izleme raporları hazırlanmaktadır.

Türkiye-AB Mali İşbirliği 2005 yılı programlama çalışmaları çerçevesinde sunulan “Türk telekomünikasyon piyasasında erişim rejiminin geliştirilmesi için teknik yardım (Technical assistance for the improvement of access regime in the Turkish telecommunications market)” konulu proje önerisi kabul edilerek, onaylanmak üzere Avrupa Komisyonuna iletilen pakete dahil edilmiştir.

4.1.4. İlerleme Raporu

2005 yılı İlerleme Raporu için, Türkiye katkısına esas teşkil eden bilgilere dahil edilmek üzere, Kurumun faaliyetleri ile ilgili kısımlarına yönelik katkılar Haziran 2005, İlerleme Raporu’na Türkiye katkısı üzerinde nihai güncellemeler ile ilave katkılar Eylül 2005, söz konusu raporun yayınlanmasını müteakip raporun ilgili kısımlarına ilişkin değerlendirmeler ise Aralık 2005’de hazırlanmıştır.

4.1.5. Alt Komite Toplantısı

Türkiye-AB Ortaklık Konseyi’nin kararıyla Ortaklık Komitesi’ne bağlı olarak kurulan 8 adet alt komiteden biri olan ve Kurumun görev alanına giren konuların ele alındığı Teknolojik Yenilik, Eğitim ve İşbirliği Alt Komitesi’nin 5. Toplantısı, 6 Haziran 2005 tarihinde Ankara’da yapılmıştır. Kurumdan geniş bir katılımın olduğu söz konusu toplantıda, Avrupa Komisyonu yetkilileri ile bilgi ve görüş teatisinde bulunulmuş, telekomünikasyon sektöründe uyum konusunda ülkemizde kaydedilen ilerlemeler ve gerçekleştirilmesi düşünülen hedefler aktarılmış ve Avrupa Komisyonu yetkililerinin görüşleri alınmıştır.

4.1.6. Grup ve Komitelere Katılım

Gerek alt komite toplantısı, gerekse müteakiben bulunulan muhtelif girişimler sonucunda, Telekomünikasyon Kurumu, Avrupa ülkelerinin telekomünikasyon alanındaki düzenleyici kurumlarının 1997 yılında kurdukları Bağımsız Düzenleyiciler Grubu (Independent Regulators Group-IRG) ile daha sonra Avrupa Komisyonu Kararı ile 2002 yılında kurulan Avrupa Düzenleyiciler Grubuna (European Regulators Group-ERG) gözlemci statüsünde katılmak üzere davet edilmiştir. Bu çerçevede, IRG/ERG'nin Mayıs, Eylül ve Kasım 2005'de sırasıyla Slovenya, Danimarka ve Brüksel'de gerçekleştirilen Genel Kurul toplantılarının yanı sıra, temas noktası ve çalışma grubu toplantılarına iştirak edilmiştir. Bunun yanında üye ülkeler ve IRG/ERG sekretaryası tarafından gönderilen çeşitli anket, iş planı ve sorulara ilişkin Kurum görüşleri oluşturulmuştur.

Telekomünikasyon Kurumu, yeni düzenleyici çerçevenin uygulanması ve geliştirilmesinde Avrupa Komisyonuna yardımcı olmak üzere 2002 yılında kurulan Haberleşme Komitesi (Communications Committee-COCOM) ile Radyo Spektrum Politika Grubu (Radio Spectrum Policy Group-RSPG) ve Radyo Spektrum Komitesine (Radio Spectrum Committee-RSC) de gözlemci olarak katılmak üzere davet edilmiştir.

4.1.7. TAIEX Faaliyetleri

Avrupa Komisyonu bünyesinde faaliyet gösteren ve aday ülkelere AB müktesebatına uyum çalışmalarında, inceleme gezisi, uzman talebi ve çalışma toplantısı yoluyla kısa süreli teknik destek sağlayan TAIEX Ofisinin imkânlarından istifade edilmesi amacıyla, üçer aylık dönemlerde Avrupa Birliği Genel Sekreterliği yoluyla talepte bulunulmuştur. Daha önce yapılan başvurular kapsamında Kurumun talebi kabul edilmiş ve Ekim 2005'de yerel ağı paylaşımına açılması konusunda İngiltere'ye bir çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir. Yine TAIEX faaliyetleri kapsamında, kamu teşebbüsleri ile kendilerine özel ve inhisari haklar tanınan teşebbüsler konusunda Haziran 2005'de Ankara'da gerçekleştirilen seminer, Şubat-Mart 2005'de TOBB'un organize ettiği "İç Pazar Mevzuat Haftası" kapsamındaki seminerler ile kişisel verilerin korunması konusunda Aralık 2005'de yapılan seminere iştirak edilmiştir.

4.1.8. Diğer Faaliyetler

MATRA-PSO programları kapsamında 2006 yılı bütçesinden desteklenecek projeler için hesap ayrımı ve maliyet muhasebesi uygulamaları konusunda başvuruda bulunulmuştur. 3G Stratejileri konusunda yapılan başvuru kabul edilmiş ve bu çerçevede Kasım 2005'de Hollanda'ya bir çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir.

MEDA programı çerçevesinde Avrupa Komisyonu tarafından finanse edilen ve Akdeniz ülkeleri ve Avrupa arasında tecrübe paylaşımı ve çok taraflı diyaloga imkan veren bir platform oluşturması planlanan "Telekomünikasyon Politikasına Yeni Yaklaşımlar (NATP I)" konulu projenin ikinci safhası (NATP II), 2005 yılı Ocak ayında başlatılmıştır. Proje kapsamında katılım seviyesinin yüksek olacağı

konferansların yanı sıra uzman seviyesinde çalışma toplantılarının düzenlenmesi, ayrıca talep eden ü lkeye doğrudan yardım faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi ö ngörölmektedir.

Söz konusu proje çerçevesinde Proje Yürütme ekiplerince hazırlanan taslak iş programı, hukuki ve ö lke analizi raporları incelenerek oluşturulan Kurum görüşleri Ekim 2005’de anılan ekibe iletilmiştir. 20-24 Kasım 2005 tarihlerinde İngiltere’de gerçekleştirilen “Düzenleyici Otoritelerin Yapısal ve İşlevsel Ö zellikleri” konulu çalışmaya katılmıştır. Ö nümüzdeki yıl içerisinde gerçekleştirilecek arabağlantı, yetkilendirme, numara taşınabilirliği, perakende fiyat düzenlemeleri, evrensel hizmet, spektrum yönetimi ve piyasa analizleri konulu çok taraflı çalıştaylara katılınması hedeflenmektedir.

Diğ er taraftan, Avrupa Komisyonu tarafından başlatılan Katılım Ö ncesi Mali İzleme Süreci çerçevesinde, aday ö lkelerin AB’ye üyelik yönünde gerçekleştirmeyi ö ngördükleri reformları içeren 2005 yılı Katılım Ö ncesi Ekonomik Programına katkı sağlanmışır.

Bunun yanı sıra, AB konusunda çeşitli kuruluşlardan, özellikle Avrupa Komisyonu Bilgi Toplumu Genel Müdürlüğü’nden gelen muhtelif konulardaki bilgi talepleri karşılanmıştır. Bunun yanı sıra, çeşitli kurum ve kuruluşlarca düzenlenen toplantılara, eğitim programlarına ve seminerlere iştirak edilmiş, Kurum bünyesinde sürdürölmekte olan AB müktesebatına uyum çalışmaları hakkında sunumlar yapılmıştır.

4.2. Uluslararası Telekomünikasyon Kuruluşlarıyla İlişkiler

ITU’nun en üst düzey ve en yetkili karar organı olan Tam Yetkili Temsilciler Konferansı (Plenipotentiary Conference-PP), 4 yılda bir yapılmakta olup, sonuncusu 2002 yılında Fas’ta gerçekleştirilmiştir. PP-06’nın Türkiye’de yapılmasına yönelik olarak muhtelif girişim ve temaslarda bulunulmuştur. Bunun sonucunda, ITU Genel Sekreterinin, 12–22 Temmuz 2005 tarihlerinde Cenevre’de yıllık olağan toplantısını yapan ITU Konseyine bulunduğu tavsiyeye uygun olarak, Konsey, PP-06’nın 6–24 Kasım 2006 tarihlerinde Antalya’da düzenlenmesini karara bağlamıştır. Konsey toplantısını takiben üye ö lkelerle istişareler başlatılmış ve Eylül 2005’de üye ö lkeler, Konsey’in ilgili kararını onaylamıştır.

Kararın kesinleşmesiyle birlikte, PP-06’nın organizasyona yönelik olarak Telekomünikasyon Kurumu bünyesinde başlatılmış olan çalışmalara hız verilmiştir. Bu kapsamda, konferans mekanı belirlenmiş, organizasyona katkısı olabilecek kurum ve kuruluşlarla Koordinasyon Kurulu oluşturularak gerekli bilgilendirmeler yapılmış, Konferans başkanı belirlenerek ITU’ya bildirilmiş, organizasyon dahilinde gerek arz eden mal ve hizmetlerin teminine yönelik çalışmalar başlatılmışır.

Dünyanın hemen hemen her bölgesinden aralarında çok sayıda bakan ile üst düzey yetkilinin de yer aldığı 2500 civarında delegenin katılması beklenen, üç hafta süreli konferans esnasında, Konsey’de yer alacak üye ö lkeler ile Genel Sekreter, Genel Sekreter Yardımcısı, ITU sektörlerinin (ITU-R, ITU-T ve ITU-D) büro yöneticileri ve Radyo Regölasyonları Kurulu üyelerinin seçimleri yapılmaktadır. Türkiye’nin ITU Genel Sekreter Yardımcılığı için adaylığı söz konusu olup, bu yöndeki çalışmalar da başlatılmış bulunmaktadır.

Bunun yanı sıra, Fas’ın Marakeş şehrinde gerçekleştirilen PP-02 sırasında yapılan seçimler sonucunda üyeliğine seçildiğimiz Konsey’in 2005 yılı olağan toplantısı 12-22 Temmuz 2005 tarihlerinde Cenevre/İsviçre’de gerçekleştirilmiştir.

Söz konusu toplantı sırasında, 2006 yılında Antalya’da yapılacak olan ITU Tamyetkili Temsilciler Konferansı’na (Plenipotentiary Conference-06) ilişkin hususlar ITU Genel Sekreteri Sn. Utsumi ile görüşülmüştür. Ülkemizin, Antalya’da gerçekleştirilecek olan Tam Yetkili Temsilciler Konferansı (PP) sırasında yapılacak seçimlerde ITU Konsey üyeliği için tekrar adaylığı söz konusu olup, bu yöndeki çalışmalara da başlanılmıştır.

Ayrıca, Tunus’un ev sahipliğinde 16–18 Kasım 2005 tarihleri arasında gerçekleştirilen Dünya Bilgi Toplumu Zirvesi II. Aşaması’na yönelik olarak ilgili kurum koordinasyonunda yürütülen hazırlık çalışmalarına Kurum tarafından destek sağlanmış ve Tunus Zirvesi’ne yönelik olarak gerçekleştirilen Hazırlık Komitesi (Prep Com) toplantılarına iştirak edilmiştir. Zirve’de ülkemizi temsil eden üst düzey heyet arasında Kurum temsilcileri de yer almıştır.

ITU Kalkınma Sektörünün (ITU-D) dört yılda bir yapılan en üst düzey karar organı olan ve 7–15 Mart 2006 tarihleri arasında Doha/Katar’da gerçekleştirilecek olan Dünya Telekomünikasyon Kalkınma Konferansı (WTDC–06) öncesinde, konferansa yönelik olarak hazırlıkların yapıldığı Avrupa-BDT bölgesi Bölgesel Hazırlık Toplantısı 18-20 Nisan 2005 tarihlerinde Bükreş/Romanya’da gerçekleştirilmiştir. Kurum temsilcilerinin de iştirak ettiği toplantıda, Türkiye tarafından 2 adet doküman sunulmuştur. Ayrıca, 12–16 Aralık 2005 tarihleri arasında Cenevre/İsviçre’de düzenlenen Telekomünikasyon Kalkınma Danışma Grubu (TDAG) toplantısına iştirak edilmiştir.

Ülkemizin de dahil olduğu Merkezi ve Doğu Avrupa ülkeleri ile Bağımsız Devletler Topluluğu ülkelerine yönelik olarak ITU tarafından düzenlenen Düzenleyici Reforma İlişkin Bölgesel Seminer 29–30 Kasım 2005 tarihleri arasında Kurum ev sahipliğinde İstanbul’da yapılmıştır.

“VoIP’in Düzenleyici/Ekonomik Yönleri ve Genişbandın Teşvikinin Düzenlenmesi” konulu bölgesel seminerde; VoIP ve genişband teknolojilerinin neler olduğu, bu teknolojilerin getireceği tehdit veya fırsatlar; tüketiciler, hizmet sağlayıcılar ve düzenleyiciler için VoIP ve genişband teknolojilerinin arkasında yer alan ekonomik şartlar ile bu teknolojilerin tarife ve ücretlendirme konularında etkili olacak kriterlerin neler olduğu sorularının cevaplandırılmasına ve ortak bir anlayışın oluşturulmasına çalışılmıştır.

Diğer ülke temsilcileri tarafından katılımcılara genel olarak genişband pazarı, VoIP ve genişbandın etkileri konusunda sunumlar yapılmıştır. Söz konusu seminer, Merkezi ve Doğu Avrupa ülkelerinden Arnavutluk, Azerbaycan, Belarus, Bosna ve Hersek, Gürcistan, Kırgızistan, Moldova ve Romanya ile yurt içindeki ilgili kurum ve kuruluşlardan toplam 63 kişinin katılımıyla gerçekleşmiştir.

Bunun yanı sıra CEPT ve ETSI çalışmaları yakından izlenerek gerekli katkılar sağlanmıştır. Ayrıca, CEPT Genel Kurulu’nun Nisan ayında yapılan toplantısına iştirak edilerek gündeme yönelik Kurum katkıları CEPT’e iletilmiştir.

Akademik çevrelerin, özel sektörün ve hükümet organlarının bir araya gelerek haberleşme ve bilgi sektörü ile ilgili konulara ait işbirliğinin nasıl yapılacağını ve sorunların nasıl çözüleceğini tartışan ve profesyonel bir birlik olarak faaliyet gösteren Uluslararası Telekomünikasyon Topluluğu (International Telecommunications Society-ITS)’na Telekomünikasyon Kurumunun Küresel Üye statüsünde üye olabilmesi için gerekli başvurular yapılmıştır. Ayrıca, Kurumu ITS Yönetim Kurulunda temsil edecek kişi isimleri ITS’e bildirilmiş ve kuruluşun 2005 yılındaki Yönetim Kurulu toplantısında Kurum temsil edilmiştir.

4.3. Diğer Uluslararası Kuruluşlarla İlişkiler

Telekomünikasyon Kurumu, diğer uluslararası kuruluşlar olarak Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ), Dünya Bankası (DB) ve İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD), Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) ve Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (ICAO)'nın çalışmalarını da yakından izlemektedir.

Bu kapsamda, DTÖ Genel Konseyinin, üye ülkelerin hizmetlerle ilgili gözden geçirilmiş tekliflerini, Mayıs 2005 tarihi itibarıyla sunmaları yönündeki kararı uyarınca, ülkemizin gözden geçirilmiş tekliflerini içeren taahhüt listesinin telekomünikasyon hizmetleri ile ilişkili kısmına ilgili kurum aracılığıyla katkı sağlanmıştır.

Dünya Bankası ile ilişkiler dahilinde, 2000 yılında yapılan kredi anlaşması ile sağlanan ve 2004 yılında kapanan Ekonomik Reform Kredisi ile desteklenen faaliyetlerin hedeflerine ulaşp ulaşmadığını değerlendirmek amacıyla Dünya Bankası tarafından hazırlanan “Uygulama Tamamlama Raporu”nun “Telecommunications Reform - Telekomünikasyon Reformu” başlıklı maddesinde, gerekli olan değişiklik ve güncellemeler yapılmıştır.

Dünya Bankası tarafından ülkemizin AB'ye Katılım Süreci kapsamında hazırlanmakta olan ve 2006 yılı içerisinde yayımlanması beklenen Ülke Ekonomik Memorandumu (Country Economic Memorandum-CEM) raporunun Telekomünikasyon Kurumu görev alanına giren bölümlerine ilişkin görüşler ilgili kuruma iletilmiştir.

Bunun yanı sıra, OECD tarafından hazırlanan ve düzenleme çalışmaları açısından OECD ülkeleriyle kıyaslama imkanı veren “Communications Outlook-İletişime Genel Bakış” 2005 yılı baskısı için ek bilgi talepleri karşılanmış ve gerekli katkılar OECD'ye iletilmiştir. Ayrıca, OECD'nin Bilim, Teknoloji ve Endüstri Müdürlüğüne bağlı Bilişim, Bilgisayar ve İletişim Politikaları Bölümü tarafından OECD Temel Bilgi Teknolojileri Göstergeleri anketi için talep edilen bilgiler Temmuz 2005'de Kurum tarafından temin edilmiştir.

4.4. Bölgesel İşbirliği Kuruluşları

Sahip olduğu coğrafi konum itibarıyla dünya haritasında önemli bir yere sahip olan Türkiye, diğer alanlarda olduğu gibi bölgesel işbirliği çalışmalarına da büyük önem vermektedir. Bu amaçla Telekomünikasyon Kurumu, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü (KEİ) gibi bölgesel işbirliği kuruluşları bünyesinde telekomünikasyon alanında yapılan çalışmalara aktif bir şekilde katılım sağlamaktadır.

Bu kapsamda, KEİ bünyesinde yer alan “İletişim Çalışma Grubu” kapsamındaki çalışmalara 2005 yılında da iştirak etmiştir. Bu çerçevede KEİ üyesi ülkelerde telekomünikasyon sektöründeki gelişmelerle ilgili bilginin sistematikleştirilmesi için 9-10 Eylül 2004 tarihlerindeki İletişim Çalışma Grubu toplantısında kabul edilen matrise görüş bildirilmiştir. Ayrıca, 2-3 Haziran 2005 tarihlerinde İstanbul'da yapılan KEİ İletişim Çalışma Grubu toplantısına iştirak edilerek, Kurum tarafından gerçekleştirilen düzenlemeler konusunda bir sunum yapılmıştır.

4.5. Uluslararası Anlaşmalar

Telekomünikasyon Kurumu, uluslararası telekomünikasyon kuruluşlarının temel belgelerinde yapılan değişikliklerin ya da bu kuruluşlar bünyesinde hazırlanan önemli anlaşmaların Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) tarafından onaylanmasına yönelik işlemleri, Ulaştırma Bakanlığı aracılığı ile yürütmektedir. Bu kapsamda, 538 sayfadan oluşan ve dünya frekans spektrumu planlarını içeren Dünya Radyokomünikasyon Konferansı (WRC-03) Sonuç Belgeleri ve tercümesi TBMM'nin onayına sunulmak üzere ilgili makamlara iletilmiştir.

Uluslararası Telekomünikasyon Birliği'nin (ITU) Tam Yetkili Temsilciler Konferansı (Plenipotentiary Conference-PP) Sonuç Belgeleri, 31.05.1963 tarih ve 244 sayılı “Milletlerarası Anlaşmaların Yapılması, Yürürlüğü ve Yayınlanması ile Bazı Anlaşmaların Yapılması için Bakanlar Kuruluna Yetki Verilmesi Hakkındaki Kanun”un 2. maddesi gereğince, 05 Nisan 2004 tarih ve 5163 sayılı “Uluslararası Telekomünikasyon Birliği Kuruluş Yasası ve Sözleşmesinde Değişiklik Yapan Marakeş Tam Yetkili Temsilciler Konferansı Sonuç Belgelerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna dair Kanun” ile kabul edilmiştir.

Söz konusu sonuç belgelerinin onay sürecinin tamamlanabilmesi ve onay işleminin tamamlandığının ITU Sekreteryası'na bildirilmesi hususunda ilgili bakanlık ile yürütülen yazışmalar neticesinde 28 Kasım 2005 tarihli ve 26007 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile resmi onay, kabul ve tasdik işlemleri tamamlanmıştır.

4.6. Avrasya Telekomünikasyon Düzenlemelerinde İşbirliği Projesi

Avrasya Bölgesinde bulunan ülkelerle ülkemiz arasında telekomünikasyon düzenlemeleri alanında etkin ve kalıcı bir işbirliği ortamı tesis edilmesi, ortak çıkarlarla ilgili konularda bölge ülkeleri arasında görüş alışverişi yapılması ve tecrübelerin paylaşılması, düzenleyici faaliyetlerin uyumlaştırılması, sermaye ve teknoloji yoğun bir sektör olan telekomünikasyon sektöründe kapsam ve ölçek ekonomilerinin kurulabilmesi ve elverişli bir yatırım ortamı oluşturulması amacıyla Telekomünikasyon Kurumu bünyesinde “Avrasya Telekomünikasyon Düzenlemelerinde İşbirliği Projesi” hazırlanmış ve proje kapsamındaki ilk üst düzey toplantı 21–24 Mayıs 2004 tarihleri arasında İstanbul'da düzenlenmiştir.

Ülkemizin yanı sıra Azerbaycan, Gürcistan, Kırgızistan, Moğolistan, Tacikistan ve Türkmenistan'dan yetkililerin iştirak ettiği toplantı sonunda, Avrasya ülkeleri arasında gerçekleştirilmesi düşünülen işbirliğinin kurumsallaşması amacıyla hazırlanmış olan bir Mutabakat Zaptı imzalanmıştır. Söz konusu Mutabakat Zaptı uyarınca bir Koordinasyon Çalışma Grubu kurulmuş ve grubun ilk toplantısı, Azerbaycan ve Gürcistan temsilcilerinin de katılımıyla, 29–30 Mart 2005 tarihlerinde Ankara'da yapılmıştır. Söz konusu toplantıda, “Kıt Kaynaklar” ve “Piyasa Düzenlemeleri” konularında faaliyet göstermek üzere, katılımcı ülkelerin uzmanlarının yer alacağı iki ayrı çalışma grubu kurulmuş, ayrıca projeye ilişkin bir web sayfası oluşturulması hususunda mutabık kalınmış ve toplantıyı müteakiben web sayfası hazırlanmıştır. Proje kapsamındaki ikinci üst düzey toplantının, Bakü'de yapılması Azerbaycan tarafından teklif edilmiştir.

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

